

Sprawozdanie

o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia
Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Spis treści

Wprowadzenie	4
Podsumowanie	6

A

Działalność i wyniki operacyjne	10
A.1 Działalność	11
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej	14
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	19
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	20
A.5 Wszelkie inne informacje	20

B

System zarządzania	21
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	22
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	29
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	32
B.4 System kontroli wewnętrznej	41
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	46
B.6 Funkcja aktuarialna	48
B.7 Outsourcing	50
B.8 Wszelkie inne informacje	51

C

Profil ryzyka	52
C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)	54
C.2 Ryzyko rynkowe	64
C.3 Ryzyko kredytowe	72
C.4 Ryzyko płynności	77
C.5 Ryzyko operacyjne	80
C.6 Pozostałe istotne ryzyka	85
C.7 Wszelkie inne informacje	85

D

Wycena do celów wypłacalności	86
D.1 Aktywa	88
D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	94
D.3 Inne zobowiązania	103
D.4 Alternatywne metody wyceny	108
D.5 Wszelkie inne informacje	113

Zarządzanie kapitałem	114
E.1 Środki własne	116
E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	121
E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	124
E.4 Różnice między formułą standardową, a stosowanym modelem wewnętrznym	124
E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	124
E.6 Wszelkie inne informacje	124
 Załączniki	 125
Załącznik nr 1 S.02.01.02	126
Załącznik nr 2 S.05.01.02	128
Załącznik nr 3 S.05.02.01	130
Załącznik nr 4 S.12.01.02	131
Załącznik nr 5 S.17.01.02	131
Załącznik nr 6 S.19.01.21	133
Załącznik nr 7 S.22.01.21	133
Załącznik nr 8 S.23.01.01	134
Załącznik nr 9 S.25.01.21	135
Załącznik nr 10 S.28.01.01	136

Wprowadzenie

Dane identyfikujące Spółkę

Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (dalej jako Gothaer TU S.A. lub Spółka) z siedzibą przy ulicy Wołoskiej 22A w Warszawie prowadzi działalność ubezpieczeniową działu II, określoną w załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1990 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka należała do Grupy Gothaer, a jej jedynym akcjonariuszem był Gothaer Finanzholding AG z siedzibą przy Arnoldiplatz 1 w Kolonii, Niemcy, który w dniu 6 czerwca 2018 roku podpisał umowę sprzedaży 100% akcji Spółki z Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe z siedzibą w Wiedniu, Austria.

W dniu 9 sierpnia 2018 roku Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe z siedzibą w Wiedniu, Austria, kontroli nad Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie.

W dniu 29 stycznia 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego (dalej także jako KNF) jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń Gothaer Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w liczbie zapewniającej przekroczenie jednej drugiej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu i jednej drugiej udziału w kapitale zakładowym Towarzystwa bezpośrednio przez Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe z siedzibą w Wiedniu, Austria oraz pośrednio przez Wiener Städtische Wechselseitiger Versicherungsverein-Vermögensverwaltung Vienna Insurance Group z siedzibą w Wiedniu, Austria.

W dniu 28 lutego 2019 roku grupa ubezpieczeniowa Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe z siedzibą w Wiedniu, Austria sfinalizowała transakcję nabycia 100% akcji krajowego zakładu ubezpieczeń Gothaer Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie.

Na dzień niniejszego sprawozdania Spółka należała do Grupy VIG, a jej jedynym akcjonariuszem była Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe z siedzibą przy Schottenring 30 w Wiedniu, Austria.

Powyższe informacje nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie.

Podstawa sporządzenia

Zgodnie z art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz art. 301 Rozporządzenia delegowanego Gothaer TU S.A. ujawniło na stronie internetowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia (dalej jako sprawozdanie).

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w:

- a. Ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 381, z późn. zm.) – dalej jako Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- b. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) – dalej jako Dyrektywa Wyłącalność II;
- c. Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) – dalej jako Rozporządzenie delegowane;
- d. Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) z 2015/2451 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE – dalej jako Rozporządzenie wykonawcze;
- e. Wytocznych dotyczących sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Okres sprawozdawczy

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku. Rokiem obrotowym w Spółce jest rok kalendarzowy.

Dane liczbowe zapewniające porównywalność danych

Dane liczbowe za lata 2018 i 2017 zostały sporządzone według takich samych przyjętych Zasad (polityki) rachunkowości oraz Zasad (polityki) rachunkowości w Wyłącalności II i są w pełni porównywalne.

O ile nie wykazano inaczej, wszystkie wartości w sprawozdaniu zostały zaprezentowane w tys. zł, dlatego ze względu na zaokrąglenia mogą wystąpić różnice pomiędzy poszczególnymi wierszami, a sumami kontrolnymi niniejszego sprawozdania.

Podsumowanie

Działalność i wyniki operacyjne

W 2018 roku Spółka kontynuowała działania wynikające ze Strategii Go2021, które miały na celu poprawę efektywności procesów operacyjnych oraz doskonalenie jakości obsługi Klientów, a także współpracujących z Gothaer TU S.A. pośredników. Wysiłek organizacyjny w transformacji biznesu zaowocował prestiżową nagrodą **Gwiazda Jakości Obsługi 2018**.

Składka przypisana brutto wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku o 19,3% i osiągnęła poziom 743 411 tys. zł. Jednocześnie odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto zmniejszyły się rok do roku o 8,8% i osiągnęły poziom 357 680 tys. zł. Znaczący wzrost składki przy spadku odszkodowań przełożył się na wygenerowanie dodatniego wyniku technicznego netto w wysokości 11 324 tys. zł i zysku netto w wysokości 16 502 tys. zł. Dla porównania w 2017 roku Spółka wygenerowała ujemny wynik techniczny netto w wysokości -13 186 tys. zł i stratę netto w wysokości -6 188 tys. zł.

Wskaźnik mieszany brutto, będący jednym z mierników efektywności operacyjnej zakładów ubezpieczeń, wyniósł 91,1% (poprawa o 9,3 pp. w stosunku do ubiegłego roku).

Poprawa wyników finansowych Spółki wpłynęły na wzrost bezpieczeństwa kapitałowego, czego wyrazem jest znacząca poprawa współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności, który na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 163%, w stosunku do 153% w roku poprzednim.

Tabela 1. Podstawowe informacje finansowe za lata 2017 oraz 2018 – według polskich standardów rachunkowości (dalej jako PSR).

Informacje finansowe (w tys. zł)	01.01.2017 - 31.12. 2017	01.01.2018 - 31.12. 2018
Składka przypisana brutto	622 890	743 411
Składka zarobiona brutto	629 084	687 653
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	392 060	357 680
Koszty akwizycji	151 945	165 832
Koszty administracyjne	50 018	53 632
Wynik techniczny	-13 186	11 324
Wynik finansowy netto	-6 188	16 502

System zarządzania

System zarządzania funkcjonujący w Gothaer TU S.A. zapewnia prawidłowe i bezpieczne kierowanie prowadzoną działalnością poprzez: dysponowanie przejrzystą strukturą organizacyjną, odpowiednio podzielone zakresy odpowiedzialności, efektywne ścieżki raportowania, ciągłe doskonalenie organizacji oraz eliminację ryzyk wykraczających poza tolerancję Spółki.

System zarządzania Gothaer TU S.A. opiera się na: Zarządzie, Radzie Nadzorczej, Walnym Zgromadzeniu, osobach pełniących funkcje kluczowe oraz komitetach funkcjonujących w Spółce, w tym Komitecie Audytu. Gothaer TU S.A. stara się zapewnić odpowiedni poziom zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia poszczególnych osób, by zagwarantować, że Spółka jest właściwie zarządzana i nadzorowana.

Jednym z najważniejszych procesów systemu zarządzania Spółki jest zarządzanie ryzykiem, którego głównym celem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony ubezpieczonym. Powyższy cel jest realizowany

poprzez zapewnienie kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymywanie w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym.

W zakresie realizacji systemu zarządzania Spółka funkcja zarządzania ryzykiem współpracuje z funkcją aktuarialną, która przeprowadza kalkulację wymogów kapitałowych, a także dokonuje obliczeń ekspozycji na poszczególne ryzyka.

Dodatkowo, w celu zarządzania poszczególnymi ryzykami, Spółka posiada system kontroli wewnętrznej, w której wiodące role pełnią: funkcja audytu wewnętrznego we współpracy z funkcją zgodności z przepisami. System kontroli wewnętrznej ma zapewniać, że kadra zarządzająca jest na bieżąco informowana o istotnych ryzykach oraz posiada niezbędne narzędzia do skutecznej analizy i zarządzania tymi ryzykami.

Profil ryzyka

W ramach systemu zarządzania Spółka opracowała mapę ryzyk, obejmującą i definiującą ryzyka, których materializacja może mieć istotne znaczenie dla dalszego funkcjonowania Gothaer TU S.A. Katalog ryzyk podlega okresowym przeglądom i może zostać rozszerzony lub zmieniony w przypadku zaistnienia istotnych zmian w skali lub specyfice prowadzonej działalności. W mapie ryzyka znajdują się między innymi ryzyka uwzględnione w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej:

- a. ryzyko rynkowe – Spółka zamierza kontynuować dotychczasową politykę lokacyjną ukierunkowaną na inwestowanie w skarbowe dłużne papiery wartościowe;
- b. ryzyko kredytowe – Spółka zamierza ograniczać ryzyko wobec reasekuratorów poprzez dywersyfikację umów reasekuracji, a także kontynuować restrykcyjną politykę windykacyjną wobec ubezpieczonych i pośredników ubezpieczeniowych;
- c. ryzyko ubezpieczeniowe – Spółka zamierza kontynuować prace nad poprawą rentowności oferowanych usług ubezpieczeniowych (w oparciu o badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i taryf ubezpieczeniowych), a w przypadku ryzyk katastroficznych planowane jest zwiększenie dotychczasowej ochrony reasekuracyjnej;
- d. ryzyko operacyjne – poszczególne ryzyka Spółki są zarządzane poprzez realizację strategii kierunkowych określonych w Strategii Go2021.

Poza ryzykami stanowiącymi element formuły standardowej, Gothaer TU S.A. zidentyfikowało w mapie ryzyk:

- a. ryzyko płynności – Spółka zamierza kontynuować prace nad poprawą dopasowania przepływów pieniężnych po stronie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do odpowiadających im aktywom, poprzez lokowanie środków finansowych w bezpieczne skarbowe dłużne papiery wartościowe oraz poprzez utrzymywanie stałego depozytu bankowego;
- b. ryzyko ochrony poziomu udziału własnego – Spółka charakteryzuje się niską skłonnością do akceptacji ryzyka z uwagi na możliwość jego transferu w drodze reasekuracji.

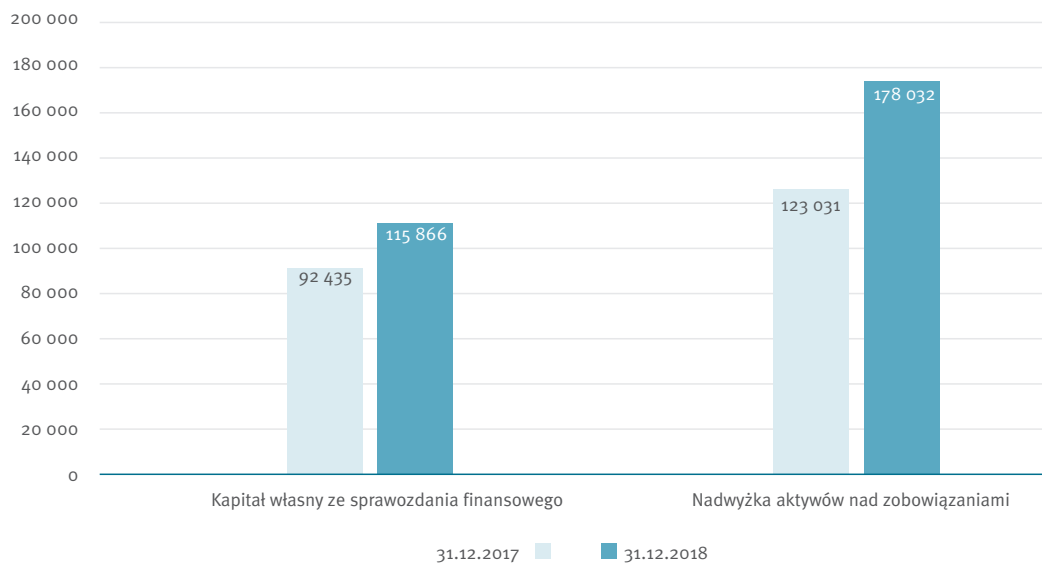
Wycena do celów wypłacalności

Gothaer TU S.A. wycenia aktywa i zobowiązania (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) w wartości godziwej, przy założeniu kontynuacji działalności oraz kierując się hierarchią wyceny.

Spółka wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości sumy najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, która odpowiada bieżącej kwocie, jaką Gothaer TU S.A. musiałoby zapłacić, gdyby miało bezpośrednio przenieść swoje prawa i zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji do innego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Przeprowadzona na potrzeby Wypłacalności II wycena aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) doprowadziła na dzień 31 grudnia 2018 roku do zmiany nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, wykazanej w bilansie ekonomicznym, z 115 866 tys. zł (wartość tożsama z kapitałem własnym ujawnionym w statutowym sprawozdaniu finansowym) do 178 032 tys. zł.

Wykres 1. Kapitał własny ze sprawozdania finansowego wraz z nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zarządzanie kapitałem

Tabela 2. Dopuszczone środki własne na pokrycie SCR¹ i MCR² na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Wyszczególnienie (w tys. zł)	Wartość wg Wypłacalność II	Kategoria 1	Kategoria 2
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	230 980	178 032	52 948
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	190 769	178 032	12 737
SCR	141 518		
MCR	63 683		
Współczynnik wypłacalności SCR	163%		
Współczynnik wypłacalności MCR	300%		

W ramach zarządzania kapitałem Spółka kontynuowała w 2018 roku strategię polegającą na utrzymywaniu współczynnika wypłacalności, kalkulowanego w oparciu o formułę standardową kapitałowego wymogu wypłacalności, na poziomie nie mniejszym niż 110%.

Utrzymywanie odpowiedniego współczynnika wypłacalności wiąże się ze stosowaniem trzech równoległych działań zarządczych: optymalizacją zarządzania ryzykiem, utrzymywaniem zobowiązań podporządkowanych na odpowiednim poziomie, podnoszeniem kapitałów własnych.

W 2018 roku nie nastąpiło podwyższenie kapitałów Spółki, jednak miało ono miejsce w ubiegłym roku – w 2017 roku kapitały Spółki zwiększyły się o 34 000 tys. zł (w tym zwiększenie kapitału zakładowego z kwoty 102 611 tys. zł do kwoty 110 382 tys. zł). Stan pożyczek podporządkowanych w wysokości nominalnej 50 000 tys. zł pozostał bez zmian w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Współczynnik wypłacalności, oparty na formule standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności, w wysokości 163% (153% w 2017 roku) zapewnia, że Gothaer TU S.A. dysponuje środkami własnymi, które są adekwatne do skali prowadzonej działalności operacyjnej i powiązanych z nią ryzyk, a także daje Klientom istotną gwarancję realizacji zobowiązań ubezpieczeniowych.

Anna Włodarczyk-Moczowska
Prezes Zarządu
Gothaer TU S.A.

Lidia Fido
Członek Zarządu
Gothaer TU S.A.

Adam Dwulecki
Członek Zarządu
Gothaer TU S.A.

Marek Gołębiowski
Członek Zarządu
Gothaer TU S.A.

1 Solvency Capital Requirement – Kapitałowy Wymóg Wypłacalności (dalej także jako SCR).
2 Minimum Capital Requirement – Minimalny Wymóg Kapitałowy (dalej także jako MCR).

A

Działalność i wyniki operacyjne

Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

Nazwa i forma prawna Spółki

Spółka prowadzi działalność ubezpieczeniową działu II, określoną w załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1990 roku.

Gothaer TU S.A. działa w formie spółki akcyjnej posiadającej osobowość prawną zgodnie z polskim prawem.

Siedziba Spółki

ul. Wołoska 22A
02-675 Warszawa

Rejestracja w Sądzie Gospodarczym

Numer rejestru   KRS 0000033882
Siedziba Sądu   Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,
Data rejestracji   20 sierpnia 2001 roku

Rejestracja w Urzędzie Skarbowym i Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym

NIP   524-030-23-93
REGON   010594552

Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru

Spółka działa na rynku regulowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego, której siedziba znajduje się przy Placu Powstańców Warszawy 1 w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Gothaer TU S.A. należało do Grupy Gothaer (struktura została zaprezentowana na schemacie 1), która działa na rynku regulowanym przez BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht), której siedziba znajduje się przy Graurheindorfer, 53117 Bonn, Niemcy.

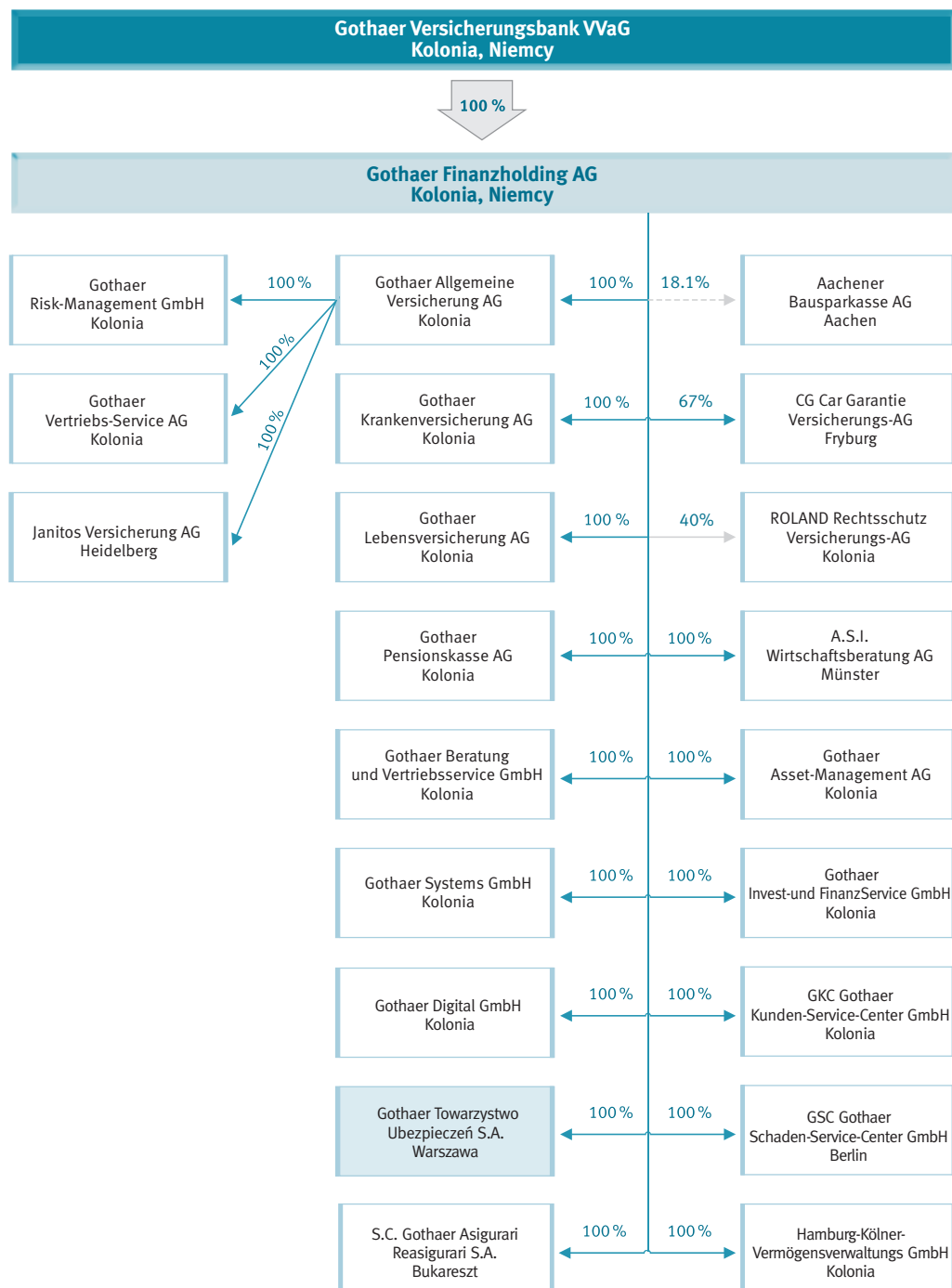
Na dzień niniejszego sprawozdania Spółka należała do Grupy VIG, która działa na rynku regulowanym przez FMA (Austrian Financial Market Authority), której siedziba znajduje się przy Otto-Wagner-Platz 5, 1090 Wiedeń, Austria.

Informacje dotyczące biegłego rewidenta

Biegłym rewidentem, odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego sprawozdania, jest Marcin Dymek (nr ewidencyjny 9899), reprezentujący KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ulicy Inflanckiej 4a w Warszawie.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546. KPMG Audyt Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. zostało wybrane jako podmiot uprawniony do badania niniejszego sprawozdania uchwałą Rady Nadzorczej z 14 września 2017 roku.

Schemat 1. Struktura Grupy Gothaer na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Informacje dotyczące akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji Spółki

Zarówno na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak i na dzień niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosił 110 382 tys. zł (słownie: sto dziesięć milionów trzysta osiemdziesiąt dwa tysiące) i dzielił się na 55 191 438 (słownie: pięćdziesiąt pięć milionów sto dziewięćdziesiąt jeden tysięcy czterysta trzydzieści osiem) akcji imiennych o wartości nominalnej 2,00 zł każda. W latach 2018 oraz 2017 akcje nie były w żaden sposób uprzywilejowane.

Dodatkowe informacje dotyczące akcjonariuszy zostały ujawnione we wprowadzeniu do niniejszego sprawozdania.

Informacje o znaczących zdarzeniach mających wpływ na Spółkę

W 2018 roku nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na Spółkę.

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

W 2018 roku struktura ubezpieczeń była zbliżona do ubiegłorocznej. Spółka prowadziła działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczeń rzeczowych: komunikacyjnych, majątkowych, osobowych, finansowych i pozostałych.

W portfelu ubezpieczeń nadal dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (61,9% w 2018 roku wobec 59,4% w 2017 roku). Wzrost udziału tego typu ubezpieczeń był spowodowany wyższą dynamiką wzrostu w porównaniu z innymi grupami ubezpieczeń.

Podobnie jak w ubiegłym roku sprzedaż ubezpieczeń dokonywana była z wykorzystaniem dwóch głównych kanałów dystrybucji: multiagencji i brokerów.

W 2018 roku wartość składki przypisanej brutto wyniosła 743 411 tys. zł i była wyższa o 19,3% od składki z 2017 roku.

Tabela 3. Składka przypisana brutto za lata 2017 oraz 2018.

Składka przypisana brutto (w tys. zł)	01.01.2017 -31.12.2017	01.01.2018 -31.12.2018
Ubezpieczenia komunikacyjne ³	369 654	460 047
Ubezpieczenia majątkowe ⁴	111 304	122 764
Ubezpieczenia osobowe ⁵	53 369	58 095
Ubezpieczenia finansowe ⁶	18 331	18 879
Ubezpieczenia pozostałe ⁷	70 232	83 626
Składka przypisana brutto razem	622 890	743 411

Struktura składki i odszkodowań w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 2 – S.05.01.02.

Ubezpieczenia komunikacyjne

W zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych Spółka posiada ofertę zarówno dla klientów indywidualnych, jak i dla klientów korporacyjnych (dotyczy flot pojazdów).

Klientom indywidualnym oferowane było kompleksowe ubezpieczenie pojazdu i jego użytkowników w ramach produktu GoAuto, który poprzez swoją modułową budowę pozwala na tworzenie (w procesie sprzedaży) pakietów dopasowanych do indywidualnych potrzeb każdego klienta. Podstawowym

- 3 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia komunikacyjne zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych.
- 4 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia majątkowe zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe, ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych.
- 5 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia osobowe zostały ujęte ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych.
- 6 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia finansowe zostały ujęte: ubezpieczenia kredytów i poręczeń, ubezpieczenia różnych strat finansowych.
- 7 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia pozostałe zostały ujęte: ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, ubezpieczenie kosztów ochrony prawnej, ubezpieczenia świadczenia pomocy.

ubezpieczeniem w segmencie ubezpieczeń komunikacyjnych było ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych stanowiące 75% przypisu składki, a wraz z nim ubezpieczenie auto casco, którego udział w portfelu wzrósł z 17% w 2017 roku do prawie 20% w 2018 roku. Dodatkowo oferta uzupełniana jest o ubezpieczenia: assistance podstawowy, assistance plus, szyb samochodowych, NNW kierowcy i pasażerów, bagażu, opon, pojazdu zastępczego oraz ubezpieczenia kosztów organizacji świadczeń medycznych i leczenia po wypadku komunikacyjnym. Ubezpieczenia te są obsługiwane przez platformę sprzedażową Gonet. W przypadku ubezpieczeń korporacyjnych sprzedaż opiera się o indywidualną ocenę ryzyka i kształtowanie oferty dedykowanej bezpośrednio dla określonego klienta flotowego.

Wolumen składki przypisanej brutto z ubezpieczeń komunikacyjnych (OC, AC, NNW, Assistance) w 2018 roku uległ znacznemu wzrostowi w porównaniu do 2017 roku (454 430 tys. zł w 2018 roku wobec 356 093 tys. zł w 2017 roku). Wzrost ten wynika głównie ze zwiększenia sprzedaży w segmencie ubezpieczeń detalicznych i wyniósł odpowiednio: OC 127,3% (309 279 tys. zł w 2018 roku wobec 243 087 tys. zł w 2017 roku), autocasco 149,5% (80 785 tys. zł w 2018 roku wobec 54 051 tys. zł w 2017 roku), NNW kierowcy i pasażerów 153,4% (10 100 tys. zł w 2018 roku wobec 6 585 tys. zł w 2017 roku) oraz auto assistance 144,4% (14 744 tys. zł w 2018 roku wobec 10 209 tys. zł w 2017 rok), gdzie Spółce, szczególnie w zakresie ubezpieczeń auto casco, udało się odwrócić trend spadkowy sprzedaży ubezpieczeń, jaki występował w 2017 roku.

Odpowiednia polityka cenowa oraz działania underwritingowe w ubezpieczeniach komunikacyjnych spowodowały poprawę wskaźnika szkodowości brutto w segmentach detalicznym i korporacyjnym, odpowiednio o 9,7 p. p. i 18,1 p. p.

Ubezpieczenia majątkowe

Segment detaliczny ubezpieczeń majątkowych (mieszkania, rolne, jachty) charakteryzował się dynamiką na poziomie 109,8%. W ubezpieczeniach tych dokonano korekty stawek oraz zakresu ochrony ubezpieczeniowej, mającej na celu odnowienie dotychczasowego portfela oraz rozwój nowej sprzedaży przy utrzymaniu planowych wyników szkodowych. Działania sprzedażowe i marketingowe były skierowane na aktywizację sprzedaży ubezpieczeń mieszkaniowych i rolnych. Powyższe działania przyczyniły się do poprawy wskaźnika szkodowości o 3,4 p. p.

W segmencie ubezpieczeń korporacyjnych majątkowych, inżynierskich i małych i średnich przedsiębiorstw (dalej jako MSP) nastąpił wzrost składki przypisanej w stosunku do 2017 roku (dynamika 112,3%). Rok 2018 to poprawa wskaźnika szkodowości w ubezpieczeniach ogniowych poprzez wzmocnienie polityki underwritingowej, jak również znacznie niższa liczba „dużych” szkód. W ubezpieczeniach inżynierskich wyniki nieznacznie się pogorszyły w związku z kilkoma szkodami, które negatywnie wpłynęły na wskaźnik szkodowości. Wprowadzono obostrzenia w zawieraniu umów ubezpieczeń budowlano-montażowych, prowadzące do poprawy wyników tej linii produktowej.

Rentowna branża energetyki wiatrowej wyhamowała po decyzjach rządu o jej ograniczeniu na lądzie. Natomiast dla branży fotowoltaicznej istnieją pozytywne rokowania pomimo niekorzystnego otoczenia prawnego.

W ubezpieczeniach małych i średnich przedsiębiorstw w 2018 roku Gothaer TU S.A. kontynuowało pracę nad rozbudową portfela z zachowaniem przyjętych wytycznych dotyczących dywersyfikacji ryzyka oraz ograniczaniem ryzyk o wysokim wskaźniku szkodowości. Szczególny nacisk sprzedażowy kładziono na pakiety branżowe dedykowane konkretnym rodzajom działalności. Sprzedaż ubezpieczeń w sektorze MSP wzrosła o 12,1% w stosunku do roku poprzedniego.

W ubezpieczeniach majątkowych odnotowano poprawę wskaźnika szkodowości o 12,8 p. p. (53,6% w 2018 roku wobec 66,4% w 2017 roku).

Ubezpieczenia osobowe

Podobnie jak w latach ubiegłych, ubezpieczenia wypadkowe (NNW, szkolne, turystyczne) oraz ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych występowały w Spółce jako samodzielne produkty oraz w ramach kompleksowej oferty wraz z ubezpieczeniami komunikacyjnymi i majątkowymi w programach ubezpieczeniowych. Oferta Gothaer TU S.A. obejmuje zarówno ubezpieczenia dla klientów indywidualnych, jak i dla grup.

Rok 2018 to kolejny rok wzrostu zainteresowania ubezpieczeniami kosztów świadczeń medycznych ze strony cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków dla dzieci i młodzieży w konsekwencji wprowadzenia regulacji ustawowych dotyczących ubezpieczeń grupowych zanotowano spadek składki przypisanej. W celu wypełnienia luki wprowadzono możliwość zakupu ubezpieczenia indywidualnego on-line.

Rok 2018 to również większa aktywność turystyczna obywateli, co przełożyło się na wolumen składki przypisanej 15 170 tys. zł w 2018 roku wobec 12 836 tys. zł w 2017 roku (dynamika 118,2%).

Ubezpieczenia finansowe

Ubezpieczenia finansowe (grupa 15) obejmują głównie gwarancje kontraktowe, w większości dedykowane MSP. Oferta produktowa w zakresie gwarancji została skonstruowana tak, aby zabezpieczyć cały proces inwestycyjny (począwszy od wadium, poprzez kontrakt – w tym zaliczkę, a skończywszy na rękojmi). Spółka realizuje strategię polegającą na stosowaniu restrykcyjnych kryteriów oceny ryzyka udzielania gwarancji – wnikliwemu badaniu poddawana jest kondycja finansowa klienta oraz treść umowy gwarancji. Dokładne analizowanie każdego wniosku nie przełożyło się jednak na wyłączenie z obsługi żadnego z sektorów gospodarki. Położono nacisk na podejmowanie działań mających na celu zdywersyfikowanie portfela klientów ze względu na branżę działalności.

Brak zauważalnego wzrostu składki przypisanej w stosunku do roku poprzedniego jest następstwem spowolnienia w sektorze budowlanym spowodowanego wzrostem cen materiałów budowlanych i kosztów siły roboczej, a w efekcie brakiem adekwatności budżetów inwestorów do ofert składanych przez potencjalnych wykonawców.

Ubezpieczenia pozostałe

W 2018 roku rynek ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej nie umożliwiał podniesienia składek ubezpieczeniowych. Zmiana otoczenia prawnego, wprowadzenie nowych regulacji w zakresie RODO (Ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz IDD (Dyrektywa o dystrybucji ubezpieczeń) wpłynęło pozytywnie na świadomość prawną i ubezpieczeniową. Przełożyło się to bezpośrednio na zwiększenie sprzedaży. Wraz ze wzrostem świadomości ubezpieczeniowej oraz zmianą orzecznictwa w zakresie wysokości zasądzanych odszkodowań przy szkodach osobowych, rosną oczekiwane limity sum gwarancyjnych. Mając na uwadze przede wszystkim dobro klienta i jego potrzeby, Gothaer TU S.A. prowadzi politykę wyważonej oceny ryzyka, dbając również o wynik techniczny.

Podstawowe informacje finansowe

Poniższa tabela zawiera podstawowe dane finansowe Spółki, zgodne ze statutowym sprawozdaniem finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku (dalej jako statutowe sprawozdanie finansowe) wraz z okresem porównawczym.

Tabela 4. Podstawowe informacje finansowe za lata 2017 oraz 2018.

Podstawowe informacje finansowej (dane w tys. zł)	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018
Składka przypisana brutto	622 890	743 411
Składka zarobiona brutto	629 084	687 653
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	392 060	357 680
Koszty działalności ubezpieczeniowej	149 226	160 370
Koszty akwizycji	151 945	165 832
Koszty administracyjne	50 018	53 632
Wpływ reasekuracji na wynik techniczny	-5 148	-45 936
Wynik techniczny	-13 186	11 324
Wynik finansowy netto	-6 188	16 502
Wskaźnik szkodowości brutto	68,3%	59,2%
Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej	32,1%	31,9%
Wskaźnik kosztów akwizycji	24,2%	24,1%
Wskaźnik kosztów administracyjnych	8,0%	7,8%
Wskaźnik mieszany brutto	100,4%	91,1%

Odszkodowania i wskaźniki szkodowości

W 2018 roku Spółka wypłaciła odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 357 680 tys. zł wobec 392 060 tys. zł wypłaconych w 2017 roku (spadek o 8,8%). Wskaźnik szkodowości brutto w 2018 roku ukształtował się na poziomie 59,2% (w 2017 roku 68,3%). Wskaźnik szkodowości brutto Spółki jest silnie powiązany z ubezpieczeniami komunikacyjnymi ogólnymi i osobowymi. Spadek wskaźnika szkodowości jest rezultatem utrzymywania się wysokich, adekwatnych poziomów składek za ubezpieczenia komunikacyjne zarówno w roku przypisowym 2017, jak też 2018, po szeregu lat, w których składka ta nie odzwierciedlała w pełni ponoszonego przez ubezpieczycieli ryzyka, a także z wykonywanych przez Spółkę działań underwritingowo-taryfikacyjnych, prowadzących do lepszej oceny i kontroli ponoszonego przez Spółkę ryzyka.

Oprócz tego, w porównaniu do roku zdarzenia 2017, Spółka odnotowała znacząco mniejszą liczbę zarówno szkód wynikających z katastrof naturalnych, jak też z pojedynczych zdarzeń o wysokiej wartości szkody w segmencie ubezpieczeń majątkowych.

Koszty działalności

Poza odszkodowaniami i świadczeniami wypłaconymi z zawartych umów ubezpieczenia, w 2018 roku istotną pozycją wydatków były koszty działalności, obejmujące koszty akwizycji i koszty administracyjne.

Podstawowymi elementami kosztów akwizycji Gothaer TU S.A. były prowizje agencyjne oraz koszty związane z obsługą sieci sprzedaży. Prowizje agencyjne naliczane były według ustalonej w umowie agencyjnej stawki procentowej. Stawki prowizyjne stosowane w Spółce nie odbiegały od stawek oferowanych przez konkurencyjne zakłady ubezpieczeń.

W obszarze kosztów administracyjnych zaobserwowano istotne zmiany rynkowe związane z kosztami pracy, które miały negatywny na koszty osobowe oraz koszty usług zewnętrznych, szczególnie w obszarze IT. Dzięki podjętym działaniom oszczędnościowym poprawiła się efektywność kosztowa – koszty administracyjne wzrosły o 7,2% przy jednoczesnym wzroście składki zarobionej brutto o 9,3%.

Wskaźnik mieszany

W 2018 roku wskaźnik mieszany brutto wyniósł 91,1%, podczas gdy na koniec 2017 roku kształtował się na poziomie 100,4%. Polepszenie wskaźnika wynika głównie ze wzrostu składki zarobionej brutto przy jednoczesnym spadku szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych, majątkowych i osobowych.

Reasekuracja

Podobnie jak w latach ubiegłych Spółka chroniła umowami reasekuracji obligatoryjnej swój portfel ubezpieczeń: odpowiedzialności cywilnej komunikacyjnej, majątkowych i inżynierskich (w tym także auto-casco i casco szynowe), odpowiedzialności cywilnej ogólnej i zawodowej, gwarancji ubezpieczeniowych oraz transportowych, a także ryzyka wypadków masowych, pandemii i odpowiedzialności cywilnej zawodowej przewoźników oraz ryzyka assistance.

W miarę potrzeby Spółka aranżowała także reasekurację fakultatywną.

W 2018 roku udział reasekuratorów w składce przypisanej wyniósł 43,9%, natomiast wpływ reasekuracji na wynik techniczny wyniósł -45 936 tys. zł. Dane porównawcze dla 2017 roku wyniosły odpowiednio 43,5% i -5 148 tys. zł.

Wynik techniczny

Wynik techniczny za 2018 rok wyniósł 11 324 tys. zł wobec wyniku -13 186 tys. zł uzyskanego w 2017 roku. Z analizy rentowności poszczególnych grup ubezpieczeniowych wynika, że w większości z 15 „aktywnych” grup ubezpieczeń działu II (grupy, w których była prowadzona bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa) odnotowano poprawę wyniku technicznego. Również działalność pośrednia, rozumiana jako reasekuracja czynna, charakteryzowała się lepszymi wynikami w stosunku do roku poprzedniego.

Najistotniejszy wpływ na poprawę wyniku technicznego Spółki rok do roku miała poprawa rentowności ubezpieczeń komunikacyjnych, majątkowych oraz osobowych.

Wynik finansowy

Wynik finansowy netto za 2018 rok wyniósł 16 502 tys. zł i był istotnie lepszy od wyniku z roku poprzedniego, w którym Spółka wygenerowała stratę w wysokości -6 188 tys. zł. Głównym czynnikiem poprawy wyniku finansowego netto była poprawa wyniku technicznego o 24 510 tys. zł oraz wyniki z działalności lokacyjnej.

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W zakresie działalności lokacyjnej Spółka kontynuuje politykę z lat ubiegłych, która zapewnia realizację celów biznesowych, w tym związanych z interesem osób uprawnionych z umów ubezpieczenia. Nadrzędnym celem działalności lokacyjnej Gothaer TU S.A. jest zachowanie wysokiej stopy zwrotu z inwestycji, przy założonym poziomie ryzyka, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia płynności środków, dywersyfikacji portfela lokat oraz dopasowania aktywów Spółki do jej zobowiązań, w tym pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych adekwatnymi aktywami.

Polityka inwestycyjna ukierunkowana jest głównie na bezpieczeństwo lokat, co w konsekwencji determinuje strategię inwestycyjną do lokowania środków finansowych głównie w dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa (98,3%). W celu zachowania bieżącej płynności Spółki, zwłaszcza w zakresie wypłat odszkodowań i salda reasekuracji, Gothaer TU S.A. lokuje część środków w depozyty bankowe (1,7%).

Wynik z działalności lokacyjnej, obliczony zgodnie ze statutowym sprawozdaniem finansowym, wyniósł w 2018 roku 35 858 tys. zł (z uwzględnieniem kapitału z aktualizacji wyceny), co dało rentowność w skali roku na poziomie 4,70% (wzrost o 20,3% w porównaniu do roku poprzedniego). W 2017 roku analogicznie wyliczony dochód z działalności lokacyjnej wyniósł 26 534 tys. zł, a rentowność 3,91%.

Wzrost dochodów był spowodowany inwestycją dodatkowych środków pochodzących z dodatnich przepływów pieniężnych wynikających z działalności operacyjnej Spółki oraz reinwestycją środków pochodzących z wpływów z lokat, jak również wyższą wyceną portfela dłużnych papierów wartościowych.

Tabela 5. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej za lata 2017 oraz 2018.

Wyszczególnienie (w tys. zł)	01.01.2017 - 31.12.2017	01.01.2018 - 31.12.2018
Depozyty bankowe		
Przychody z lokat	263	363
Niezrealizowane straty	90	90
Obligacje Skarbu Państwa		
Przychody z obligacji	20 608	21 428
Niezrealizowane zyski	2 284	6 906
Koszty działalności lokacyjnej	1 261	761
Niezrealizowane straty	1 585	542
Przychody z działalności lokacyjnej	23 155	28 697
Koszty z działalności lokacyjnej	2 936	1 393
Dochód z działalności lokacyjnej	20 219	27 304
Δ Kapitał z aktualizacji wyceny brutto	6 315	8 554
Obligacje	6 297	8 563
Akcje	18	-9
Wynik z działalności lokacyjnej	26 534	35 858
Rentowność	3,91%	4,70%

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Spółka nie prowadzi innych rodzajów działalności, poza opisanymi w niniejszym rozdziale.

Umowy leasingowe

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są zaliczane do umów leasingu operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wszystkie umowy leasingowe zawarte przez Gothaer TU S.A. zostały zaklasyfikowane jako leasing operacyjny ze względu na zakres, w jakim ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu przypadają w udziale Spółki jako leasingobiorcy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała 154 samochody w leasingu operacyjnym, których łączna wartość wynosiła 5 763 tys. zł. Każda z umów została zawarta na okres 36 miesięcy, liczony od dnia wydania samochodu.

Dla porównania na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała 156 samochodów w leasingu operacyjnym, których łączna wartość wynosiła 6 160 tys. zł.

A.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące działalności i wyników operacyjnych Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

System zarządzania

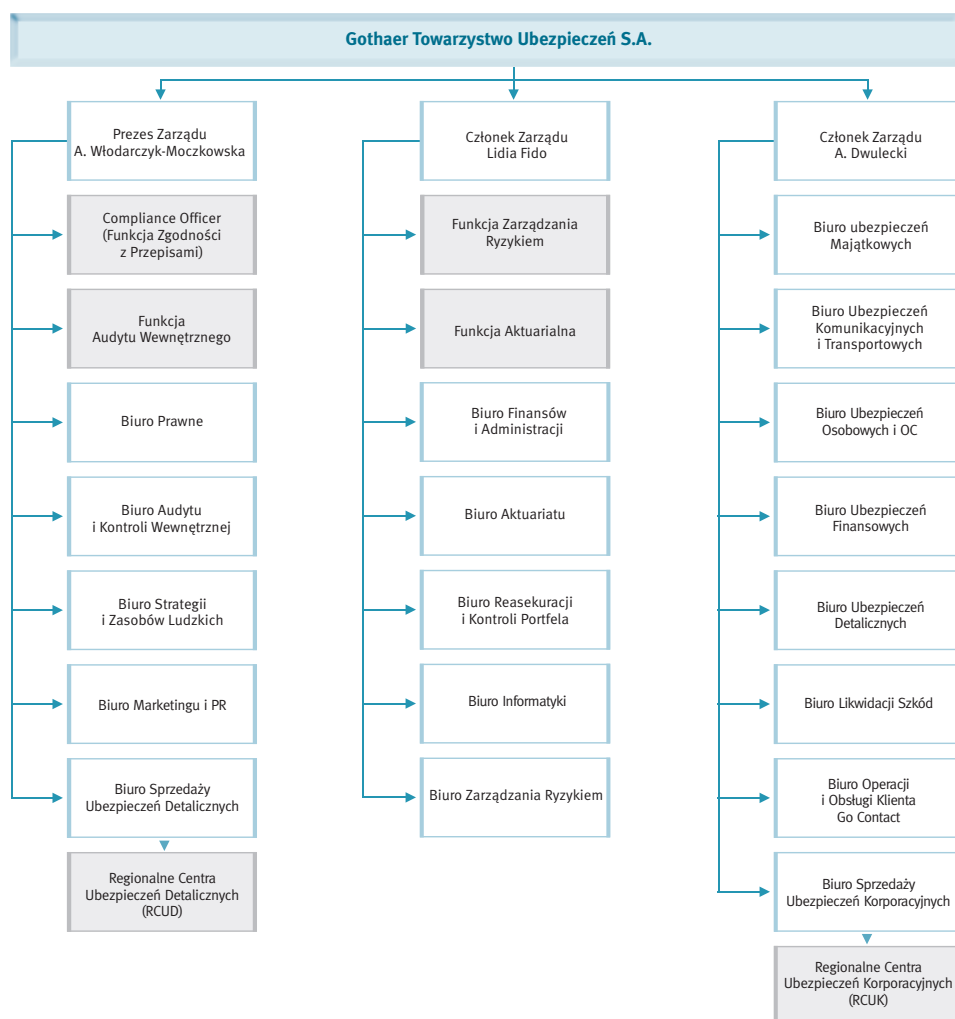
B

System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

W ramach systemu zarządzania Gothaer TU S.A. istotnymi organami są: Zarząd, Rada Nadzorcza, Walne Zgromadzenie, osoby pełniące funkcje kluczowe oraz komitety funkcjonujące w Spółce.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku (obowiązująca od dnia 1 stycznia 2018 roku).

Zarząd

Organem uprawnionym do reprezentacji i prowadzenia spraw Spółki jest Zarząd, który składa się co najmniej z dwóch członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą na kadencję nie dłuższą niż 5 lat. Zarząd może podejmować uchwały na posiedzeniach, w trybie pisemnym/obiegowym, jak również za pomocą środków porozumiewania się na odległość. W przypadku równości głosów w głosowaniu nad uchwałą Zarządu, decyduje głos Prezesa Zarządu. Szczegółowy tryb podejmowania uchwał ustala Regulamin Zarządu uchwalany przez Zarząd.

Od 12 lipca 2017 roku funkcjonuje w Spółce prokura łączna.

Tabela 6. Skład Zarządu w 2018 roku.

Zarząd	Odpowiedzialność
Anna Włodarczyk-Moczowska Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Prezesa Zarządu Gothaer TU S.A.	<ul style="list-style-type: none"> Prezes Zarządu, odpowiedzialna za organizację i nadzór działalność Spółki w zakresie: sprzedaży ubezpieczeń, spraw korporacyjnych i postępowań prawnych, strategii, spraw personalnych, zarządzania projektami i procesami, audytu i kontroli wewnętrznej, marketingu i PR Prezes Zarządu pełni nadzór nad funkcją zgodności z przepisami (compliance) oraz funkcją audytu wewnętrznego
Adam Dwulecki Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Członka Zarządu Gothaer TU S.A.	<ul style="list-style-type: none"> Członek Zarządu, odpowiedzialny za sprawy z zakresu: ubezpieczeń korporacyjnych (w tym współpracy z brokerami), underwritingu ubezpieczeń detalicznych, likwidacji szkód, obsługi klientów i partnerów (w tym obsługi reklamacji)
Lidia Fido – od 1 lipca 2017 roku Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Członka Zarządu Gothaer TU S.A. odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem	<ul style="list-style-type: none"> Członek Zarządu, odpowiedzialna za: sprawy ekonomiczno-finansowe, inwestycje kapitałowe, administrację i windykację, aktuariat, planowanie, reasekurację i kontrolę portfela, informatykę oraz zarządzania ryzykiem Członek Zarządu pełni nadzór nad funkcją aktuariatną i funkcją zarządzania ryzykiem

W dniu 11 marca 2019 roku Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Pana Marka Gołębiowskiego.

Rada Nadzorcza

Organem nadzoru Spółki jest Rada Nadzorcza, która sprawuje stały nadzór nad działalnością Gothaer TU S.A. we wszystkich dziedzinach jego działalności. Do kompetencji Rady Nadzorczej, poza sprawami wynikającymi bezpośrednio z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, należy:

- zatwierdzanie strategii Spółki;
- zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd rocznych lub wieloletnich planów finansowych Spółki;
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, któremu powierzone zostanie badanie rocznych sprawozdań finansowych Spółki;
- zatwierdzanie wytycznych w zakresie prowadzonej działalności lokacyjnej;
- wyrażanie zgody na: nabycie, objęcie lub zbycie udziałów lub akcji w innych podmiotach prawa oraz zakładanie i likwidowanie innych podmiotów prawa, chyba, że czynność ta dokonywana jest przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności lokacyjnej;
- wyrażanie zgody na zbycie i nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, przy czym zgoda Rady Nadzorczej zastępuje konieczność uzyskania akceptacji Walnego Zgromadzenia w trybie art. 393 pkt 4 Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. 2019 r., poz. 505) – dalej jako KSH;
- zatwierdzanie podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi Członkami Zarządu.

Ponadto w dniu 14 września 2017 roku Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu. Pełni on funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej Gothaer TU S.A. oraz kontrolne w odniesieniu do Gothaer TU S.A. Komitet Audytu wykonuje zadania określone przepisami prawa, w tym przepisami Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1089). Do 14 września 2017 roku zadania Komitetu Audytu wykonywała Rada Nadzorcza.

Tabela 7. Skład Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

Skład Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w 2018 roku oraz do dnia 28 lutego 2019 roku		
Rada Nadzorcza	Funkcja	Komitet Audytu
dr Christopher Lohmann	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Członek Komitetu Audytu
Klaus-Christoph Reichert	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	
prof. dr Werner Görg	Członek Rady Nadzorczej	
Volker Honacker	Członek Rady Nadzorczej	
dr Henryk Chmielak	Członek Rady Nadzorczej	Przewodniczący Komitetu Audytu
Siegfried Seewald	Członek Rady Nadzorczej	Członek Komitetu Audytu

Skład Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu od dnia 28 lutego 2019 roku		
Rada Nadzorcza	Funkcja	Komitet Audytu
Franz Fuchs	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Członek Komitetu Audytu
prof. Elisabeth Stadler	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	
dr Christopher Lohmann	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	
prof. Marek Belka	Członek Rady Nadzorczej	Przewodniczący Komitetu Audytu
dr Henryk Chmielak	Członek Rady Nadzorczej	Członek Komitetu Audytu
dr Wolfgang Hajek	Członek Rady Nadzorczej	
Jürgen Palmberger	Członek Rady Nadzorczej	

W 2018 roku funkcjonował także Nadzorczy Komitet ds. Wynagradzania. Dokonuje on przeglądu wynagrodzeń w Spółce. Opiniuje również cele krótko- i długoterminowe dla Członków Zarządu oraz sposób rozliczania premii rocznych. Obecny skład Komitetu:

- a. dr Christopher Lohmann – Przewodniczący Komitetu;
- b. Klaus-Christoph Reichert – Członek Komitetu;
- c. Maxim Evtuschenko – Członek Komitetu.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Zakres kompetencji oraz tryb zwoływania i odbywania Walnych Zgromadzeń określa KSH.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka należała do Grupy Gothaer, a jej jedynym akcjonariuszem był Gothaer Finanzholding AG z siedzibą przy Arnoldiplatz 1 w Kolonii, Niemcy.

Funkcje kluczowe

W ramach systemu zarządzania Spółki wyszczególniono 4 funkcje kluczowe, do nadzorowania i zarządzania którymi Zarząd wyznaczył następujących pracowników:

- a. funkcja zarządzania ryzykiem – zarządzający Dyrektor Biura Zarządzania Ryzykiem;
- b. funkcja zgodności z przepisami (compliance) – zarządzający Dyrektor Biura Prawnego;
- c. funkcja audytu wewnętrznego – zarządzający Dyrektor Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej;
- d. funkcja aktuarialna – zarządzający Dyrektor Biura Aktuariatu, Aktuariusz Spółki.

Opisy najważniejszych zadań oraz obowiązków osób nadzorujących funkcje kluczowe znajdują się w dalszej części sprawozdania.

Komitety funkcjonujące w Spółce

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w Spółce funkcjonowały następujące komitety:

Tabela 8. Główne komitety funkcjonujące w Spółce na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Komitet	Charakterystyka
Komitet Bezpieczeństwa Informacji	Komitet Bezpieczeństwa Informacji jest odpowiedzialny za koordynację wszystkich działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa informacji w Gothaer TU S.A. Szczegółowy zakres obowiązków oraz odpowiedzialności poszczególnych ról zarządczych i kontrolnych Komitetu w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji został określony w Polityce bezpieczeństwa informacji. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki, w tym dwóch Członków Zarządu oraz Oficer Bezpieczeństwa Informacji i Inspektor Ochrony Danych Osobowych.
Komitet cenowo-produktowy	Komitet cenowo-produktowy w ramach przyjętej strategii Spółki, obowiązujących przepisów prawa, określonych celów i wytycznych Gothaer TU S.A. wspiera kierunki rozwoju polityki produktowej w obszarze detalicznym i korporacyjnym oraz polityki taryfowej produktów detalicznych. W szczególności do zadań Komitetu należy analiza, ocena i weryfikacja założeń biznesowych oraz formalnych dotyczących produktu lub jego modyfikacji, jak również określenie priorytetów w zakresie wdrażania nowych produktów lub zmian w produktach. Komitet opracowuje rekomendacje dla Zarządu w zakresie decyzji o wdrożeniu nowych produktów lub zmian w produkcie zgodnie z Procedurą Zarządzania Cyklem Życia Produktu. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz Zarząd.
Komitet ds. rezerw	Do głównych zadań Komitetu ds. rezerw należy zapewnienie komunikacji pomiędzy biurami w kontekście tworzenia rezerw, rekomendacje w zakresie ich tworzenia, eliminowanie ryzyk i rozwiązywanie zagadnień związanych z poprawnością tworzonych rezerw oraz monitoring dużych szkód, w szczególności trendów w szkodach osobowych. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz członek Zarządu.
Komitet ds. ryzyka	Podstawowe funkcje Komitetu są opisane w ramach funkcji zarządzania ryzykiem. Komitet odpowiedzialny jest za realizację funkcji zarządzania ryzykiem w Spółce oraz za monitorowanie procesu dostosowania Spółki do systemu prawnego Wyłączalności II oraz identyfikacji i oceny kluczowych zagrożeń związanych z wdrażaniem tego systemu. Komitet ds. ryzyka, zgodnie z Polityką Zarządzania Ciągłością Działania pełni funkcje Komitetu Ciągłości Działania a jego kompetencje w tym zakresie uregulowane są w dokumentacji systemu zarządzania ciągłością działania. Komitet co najmniej raz w roku informuje Radę Nadzorczą w zakresie systemu zarządzania ryzykiem. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz dwóch Członków Zarządu.
Komitet ds. wynagrodzeń	Komitet ds. wynagrodzeń jest ciałem doradczym Zarządu i pełni funkcje nadzorczą we wdrażaniu systemów wynagrodzeń. Komitet sprawdza, czy wypracowany system wynagrodzeń uwzględnia wszystkie rodzaje ryzyka w zakresie polityki wynagrodzeń, a związana z tym płynność i poziom kapitału, oraz że cała polityka wynagrodzeń jest zgodna z długoterminowymi celami Spółki. Zadaniem Komitetu jest zarządzanie ryzykiem zasobów ludzkich przez pryzmat polityki wynagrodzeń oraz polityki personalnej oraz wprowadzenie przejrzystych praktyk w obszarze polityki wynagrodzeń i zapewnienie ich zgodności z systemem Wyłączalności II. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki.
Komitet Inwestycyjny	Komitet Inwestycyjny został utworzony w oparciu o Międzynarodowe wytyczne Gothaer dot. zarządzania (International Governance Guideline – IGG) i składa się z przedstawicieli Gothaer TU S.A. oraz przedstawicieli Gothaer Asset Management AG. Do zadań Komitetu Inwestycyjnego w szczególności należy: analiza sytuacji rynkowej w zakresie możliwości lokowania aktywów finansowych z uwzględnieniem wymogów kapitałowych Spółki oraz ekspozycji po stronie pasywów oraz analiza trendów inwestycyjnych. W zakresie płynności Komitet Inwestycyjny określa zapotrzebowanie płynnościowe, w tym ustala odpowiednie zabezpieczenie przed utratą płynności, określa poziom i metody monitorowania płynności oraz wpływ nowych rodzajów działalności na sytuację w zakresie płynności.
Komitet Underwritingu	Komitet Underwritingu został utworzony w oparciu o Międzynarodowe wytyczne Gothaer dot. zarządzania (International Governance Guideline – IGG) i jest organem doradczym w sprawach związanych z underwritingiem opisanych w IGG. Komitet Underwritingu składa się z Członków Zarządu (odpowiedzialnych za ubezpieczenia detaliczne i korporacyjne) oraz Dyrektorów biur odpowiedzialnych za te same linie biznesowe. Ponadto w posiedzeniach Komitetu Underwritingu uczestniczą reprezentanci Gothaer Allgemeine Versicherung AG odpowiedzialni za zarządzanie grupą w zakresie działalności zagranicznej.
Komitet Sterujący Programu Strategicznego Go2021	Komitet Sterujący Programu Go2021 odpowiada za podejmowanie kluczowych decyzji związanych z realizacją programu niezbędnych do zapewnienia osiągnięcia zakładanych celów programu, w tym w odniesieniu do poszczególnych projektów strategicznych. Komitet podejmuje decyzje w zakresie uruchomienia projektów (cele, zakres, budżet i harmonogram projektów strategicznych), dokonuje oceny stanu realizacji projektów oraz podejmuje decyzje o zamknięciu projektu. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz trzech Członków Zarządu.
Komitet Systemu Informatycznego	Komitet Systemu Informatycznego decyduje o inicjatywach biznesowych przyjmowanych do realizacji ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw wymagających rozwoju i zmian w systemach informatycznych Spółki. Komitet Systemu Informatycznego pełni rolę reprezentanta biznesu w procesie zarządzania obsługą inicjatyw biznesowych, a także wspiera Zarząd w procesach decyzyjnych dotyczących realizowanych inicjatyw biznesowych, tj. portfela projektów Spółki oraz zmian i rozwoju systemów informatycznych Spółki. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki.

Zasady wynagradzania w Spółce

W Gothaer TU S.A. podstawowymi dokumentami regulującym obszar wynagradzania są Regulamin Wynagradzania ustalający warunki wynagradzania za pracę dla wszystkich pracowników zatrudnionych przez Spółkę, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko oraz Polityka wynagradzania określająca zasady wynagradzania osób wchodzących w skład organu nadzorującego, pełniących funkcję członków organu zarządzającego oraz zajmujących istotne dla ciągłości działania Spółki stanowisko związane z funkcją zarządczą lub utrzymaniem priorytetowych dla Spółki procesów a także biorących udział w realizacji wybranych procesów z obszaru działania Spółki.

Wynagrodzenie pracowników może składać się ze stałych albo stałych i zmiennych składników. W przypadku, gdy wynagrodzenie pracownika składa się ze stałych i zmiennych składników, stosuje się zasadę, że stały składnik wynagrodzenia powinien stanowić część wynagrodzenia na tyle istotną, żeby ograniczać podejmowanie nadmiernego ryzyka w działalności Spółki poprzez wysokość składnika zmiennego.

Wynagrodzenie stałe to wynagrodzenie zasadnicze, świadczenia rzeczowe, odprawy i inne świadczenia przyznane w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa. Wynagrodzenie zasadnicze ma charakter miesięczny i jest określone w indywidualnej umowie o pracę a jego wysokość ustalana jest indywidualnie pomiędzy Pracownikiem a Spółką. Podstawą do ustalenia poziomu wynagrodzenia jest ocena charakteru i rodzaju zadań powierzonych pracownikowi, ocena kompetencji i doświadczenia niezbędnego do ich realizacji a także porównanie do poziomu wynagrodzeń przyjętych dla stanowisk analogicznych zarówno w Spółce jak i na rynku zewnętrznym.

Wynagrodzenie zmienne to formy wynagradzania i innych świadczeń przyznawanych w związku z osiągniętymi wynikami, z wyłączeniem wynagrodzenia stałego. Rodzaj i konstrukcja zmiennego składnika wynagrodzenia są uzależnione od rodzaju wykonywanej pracy. Wynagrodzenie zmienne może mieć charakter nagrody uznaniowej lub premii.

Nagrody uznaniowe za osiągnięcia w realizacji zadań mogą zostać przyznane decyzją Zarządu na umotywowany wniosek dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki a kryterium ich przyznania jest ocena jakości pracy pracownika oraz wkład w realizację zadań.

W Spółce istnieją systemy premiowe, definiowane w zależności od potrzeb biznesowych Pracodawcy. Uwzględniają one specyfikę zadań komórki organizacyjnej do której przynależy pracownik lub zajmowanego przez niego stanowiska. Regulaminy premiowe określające zasady i kryteria przyznawania premii są przyjmowane przez Zarząd w formie Uchwały oraz poddawane corocznym przeglądom i aktualizacjom.

W 2018 roku obowiązywały w Spółce następujące regulaminy premiowe:

- a. Regulamin Systemu Premiowego na 2018 r. dla Pracowników Strategicznych i 4KF;
- b. Regulamin Systemu Premiowego na 2018 r. dla pracowników Biura Sprzedaży Ubezpieczeń Detalicznych i Regionalnych Centrów Ubezpieczeń Detalicznych;
- c. Regulamin naliczania i wypłaty nadprowizji dla Menadżerów Sprzedaży;
- d. Regulamin Systemu Premiowego na 2018 r. dla pracowników Biura Ubezpieczeń Detalicznych;
- e. Regulamin Systemu Premiowego na 2018 r. dla pracowników pionu ubezpieczeń korporacyjnych;
- f. Regulamin Systemu Premiowego na 2018 r. dla pracowników Zespołu Windykacji Regresów w Biurze Prawnym.

Do kryteriów od których uzależnione jest przyznanie i wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia należą wyniki Spółki, wyniki dla danej linii biznesowej, wyniki indywidualne pracownika oraz ocena pracownika. W regulaminach premialnych adresowanych do poszczególnych grup pracowników powyższe kryteria stosowane są adekwatnie do specyfiki realizowanych zadań, uwzględniając horyzont czasowy w którym następuje ocena stopnia realizacji celów i wyników (premie kwartalne i roczne).

W odniesieniu do funkcji i stanowisk, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Spółki wypłata premii wynikających z systemów premialnych, podlega zasadom odraczania wypłaty określonym w dokumencie Zasady przyznawania i wypłaty wynagrodzeń zmiennych dla funkcji i stanowisk, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Spółki.

Członkowie Rady Nadzorczej mogą otrzymywać za swoją pracę stałe miesięczne wynagrodzenie na podstawie art. 392 § 1 KSH lub pełnić funkcję nieodpłatnie. Wysokość wynagrodzenia jest określana indywidualnie dla każdego członka organu nadzorującego przez Walne Zgromadzenie. Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej ustalane jest zgodnie z zasadą proporcjonalności, tj. z uwzględnieniem skali działalności zakładu ubezpieczeń, jego możliwości finansowych oraz sposobu zapewnienia efektywności sprawowanych funkcji nadzorczych.

Członkowie Zarządu otrzymują za swoją pracę stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości określonej przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej (na podstawie § 4 ust. 4 Statutu Spółki). Oprócz wynagrodzenia zasadniczego, członkom organu zarządzającego przysługuje premia, naliczana po spełnieniu przez Członka Zarządu wymagań dotyczących realizacji rocznych i średnioterminowych celów Spółki. Szczegółowe zasady wynagradzania Członków Zarządu, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie wynagrodzenia zmiennego określa Rada Nadzorcza Spółki.

W Spółce nie funkcjonuje dodatkowy program emerytalno-rentowy lub program wcześniejszych emerytur.

Istotne transakcje zawarte z akcjonariuszami, osobami wywierającymi znaczący wpływ oraz członkami organu zarządzającego lub nadzorczego

W 2018 roku Spółka dokonała wypłaty odsetek od pożyczek podporządkowanych w wysokości 4 182 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zarachowane odsetki wynosiły 665 tys. zł.

Do istotnych transakcji zawartych z członkami organu zarządzającego lub nadzorczego Spółka zaliczyła w 2018 roku:

- a. wynagrodzenie Zarządu w wysokości 2 874 tys. zł;
- b. wynagrodzenie Rady Nadzorczej w wysokości 280 tys. zł.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

W celu przestrzegania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji, Spółka wprowadziła odpowiednie uregulowania wewnętrzne, tworzące politykę personalną.

W ramach Regulaminu Pracy ustalona została organizacja i porządek pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki Pracodawcy oraz wszystkich pracowników (bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko).

Regulamin Pracy wprowadził obowiązek dbania o reputację – informowanie Pracodawcy na piśmie, o każdym znanym pracownikowi fakcie, mogącym w jakikolwiek sposób wpłynąć na interesy Spółki, a w szczególności informowania o jakichkolwiek czynach zabronionych, które mogą zostać popełnione w związku z wykonywaniem obowiązków.

Dodatkowo w celu dbania o reputację, Spółka wprowadziła umowy o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy.

Kolejnymi ważnymi uregulowaniami wewnętrznymi, dotyczącymi kompetencji i reputacji, są:

- a. Procedura kadrowa – definiująca całość procesu kadrowego (od zatrudnienia pracownika po rozwiązanie z nim umowy);
- b. Rekrutacja pracowników – procedura zapewniająca jednolite zasady postępowania podczas procesu rekrutacji pracowników;
- c. Opisy stanowisk pracy – zawierają katalog wymagań i niezbędnych kompetencji oczekiwanych od pracowników na poszczególnych stanowiskach.

Normy, które zostały ujęte w powyższych procedurach, umożliwiają Spółce odpowiedni dobór kandydatów na poszczególne stanowiska, z uwzględnieniem ich kompetencji i reputacji, badanych również na podstawie wcześniejszej kariery zawodowej i dokumentów, dostarczonych w procesie rekrutacji.

Rada Nadzorcza i Zarząd

Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwałą z 6 maja 2015 roku przyjęło Wytyczne dotyczące kompetencji, reputacji oraz niezależności osób wchodzących w skład organu nadzorującego oraz zasad ich wynagradzania, w których szczegółowo opisano zasady wynagradzania Rady Nadzorczej.

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, zgodnie z brzmieniem art. 368 § 4 KSH.

Rada Nadzorcza zapewnia, aby osoby wchodzące w skład organu zarządzającego posiadały kompetencje do prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń, wynikające z posiadanej wiedzy oraz ich doświadczenia, dawały rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków oraz były uznane za cieszące się nieposzlakowaną opinią. Rada Nadzorcza uwzględnia wszystkie informacje istotne dla oceny, bez uszczerbku dla wszelkich ograniczeń nakładanych przez krajowe przepisy oraz niezależnie od państwa, w którym zaszły ewentualne wydarzenia. Rada Nadzorcza zatwierdziła wytyczne dotyczące kompetencji i reputacji osób wchodzących w skład organu zarządzającego oraz zasady wynagradzania członków organu zarządzającego.

Funkcje kluczowe

Proces rekrutacji i zatrudnienia obowiązujący w Gothaer TU S.A. zapewnia, że doświadczenie i kwalifikacje osób zajmujących funkcje kluczowe są zgodne z wymaganiami prawnymi i odpowiednie, aby zapewnić prawidłowe zarządzanie Spółką.

W ramach polityki personalnej, w Spółce obowiązują Zasady dotyczące stanowisk i osób wyznaczonych do pełnienia funkcji kluczowych – 4KF. Dokument zawiera informacje dotyczące zasad zatrudniania i wynagradzania osób wykonujących funkcje kluczowe oraz zasady oceny kompetencji i reputacji danej osoby zajmującej funkcję kluczową.

Poniżej szczegółowe wymagania kompetencyjne dla osób zajmujących funkcje kluczowe.

Funkcja zgodności z przepisami

- a. wykształcenie wyższe;
- b. doświadczenie zawodowe:
  - min. 5 lat doświadczenia w branży finansowej;
  - min. 3 lata doświadczenia w branży ubezpieczeń majątkowych;
  - min. 2 lata na stanowiskach kierowniczych i doświadczenie w kierowaniu zespołem;
- c. kompetencje dodatkowe:
  - znajomość polskich i europejskich regulacji z zakresu ubezpieczeń gospodarczych;
  - znajomość regulacji prawnych z zakresu nadzoru nad rynkiem finansowym, wytycznych organu nadzoru;
  - znajomość prawa administracyjnego w szczególności w zakresie działalności ubezpieczeniowej;
  - znajomość prawa cywilnego w szczególności w zakresie norm regulujących umowę ubezpieczenia;
  - znajomość prawa ochrony konkurencji i konsumentów, pośrednictwa ubezpieczeniowego;
  - znajomość prawa handlowego w szczególności w zakresie norm regulujących spółki akcyjne;
- d. znajomość języków obcych:
  - angielski – komunikatywny;
- e. wymagania dodatkowe:
  - pełna zdolność do czynności prawnych;
  - osoba nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo;
  - osoba daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Funkcja aktuarialna

- a. wykształcenie wyższe matematyczne lub ekonomiczne;
- b. doświadczenie zawodowe:
  - min. 5 lat doświadczenia w sektorze ubezpieczeń;
  - min. 2 lata pracy w aktuariacie;
- c. kompetencje dodatkowe:
  - licencja aktuarusza;
  - doświadczenie w realizacji zadań związanych obsługą aktuarialną firmy ubezpieczeniowej;
  - doświadczenie w zarządzaniu zespołem;

- d. znajomość języków obcych
  - angielski – komunikatywny;
- e. wymagania dodatkowe:
  - pełna zdolność do czynności prawnych;
  - osoba nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo;
  - osoba daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Funkcja audytu wewnętrznego

- a. wykształcenie wyższe;
- b. doświadczenie zawodowe:
  - min. 10 lat doświadczenia zawodowego w branży ubezpieczeń;
  - min. 5 lat na stanowiskach kierowniczych w firmach z sektora finansowego;
  - min. 7 lat doświadczenia na stanowisku samodzielnym w audycie, kontroli wewnętrznej lub Compliance w firmie w sektorze ubezpieczeń majątkowych;
- c. kompetencje dodatkowe:
  - znajomość technik audytu i mechanizmów kontrolnych;
  - znajomość zagadnień z zakresu prawa ubezpieczeniowego, finansowego, administracyjnego, cywilnego, konsumenckiego;
  - znajomość, finansów, organizacji i zarządzania, legislacji wewnętrznej, technik informatycznych, metod ilościowych i analizy danych, zarządzania ryzykiem, przeciwdziałania nadużyciom;
- d. znajomość języków obcych
  - angielski – komunikatywny;
- e. wymagania dodatkowe:
  - pełna zdolność do czynności prawnych;
  - osoba nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo;
  - osoba daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Funkcja zarządzania ryzykiem

- a. wykształcenie wyższe;
- b. doświadczenie zawodowe:
  - min. 5 lat pracy w sektorze ubezpieczeniowym na stanowisku odpowiadającym za: systemowe zarządzania ryzykiem, audyt, analizy ekonomiczno-finansowe lub controlling finansowy;
- c. kompetencje dodatkowe:
  - znajomość zagadnień dotyczących prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i rynku ubezpieczeń majątkowych;
  - znajomość przepisów prawa regulujących działalność ubezpieczeniową, w szczególności w zakresie systemu zarządzania;
  - znajomość zagadnień dotyczących zarządzania ryzykiem oraz audytu ryzyka;
- d. znajomość języków obcych
  - angielski – komunikatywny;

e. wymagania dodatkowe:

- pełna zdolność do czynności prawnych;
- osoba nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo;
- osoba daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

W 2018 roku za powołanie i odwołanie osób pełniących funkcje kluczowe odpowiedzialny był Zarząd. Powoływanie i odwoływanie osób pełniących funkcję audytu wewnętrznego i funkcję zgodności z przepisami odbywa się za zgodą Komitetu Audytu.

W procesie rekrutacji i zatrudniania podpisywana jest z pracownikiem umowa o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy, która ma zapewnić uczciwość wykonywanej pracy i wyeliminowanie konfliktu interesów pomiędzy Gothaer TU S.A. a pracownikiem pełniącym funkcję kluczową.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Funkcja zarządzania ryzykiem

Założenia systemu zarządzania ryzykiem w Spółce opierają się o trzy źródła uregulowań wewnętrznych wynikające z hierarchii oraz zasad systemu zarządzania zgodnie z wymogami określonymi w tzw. systemie prawnym Wypłacalność II. Dokumentem umiejscowionym najwyżej jest zatwierdzona przez uchwałę Rady Nadzorczej z 27 listopada 2017 roku Strategia Zarządzania Ryzykiem. Opisuje ona m.in. cele zarządzania ryzykiem, założenia limitów tolerancji ryzyka, strukturę systemu zarządzania ryzykiem oraz podstawowe założenia co do zasad zarządzania poszczególnymi modułami ryzyk. Polityka funkcji zarządzania ryzykiem jest niższym rangą dokumentem, przyjętym uchwałą Zarządu 17 grudnia 2018 roku. Dokument ten odpowiedzialny jest za opisanie zadań, celów i założeń funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w tym odpowiedzialności poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz procedury identyfikacji, pomiaru, oceny i zarządzania ryzykami. W zakresie procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności stanowiącej istotną część systemu zarządzania ryzykiem odpowiednikiem tej polityki jest (dalej również jako ORSA®) osobna polityka przyjęta uchwałą z 17 grudnia 2018 roku. Elementem systemu zarządzania ryzykiem są także uregulowania wewnętrzne dotyczące innych procesów zachodzących w Spółce a dotyczących kwestie zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W 2018 roku istotnym elementem działalności funkcji zarządzania ryzykiem było modelowanie ryzyk z grupy ryzyk operacyjnych dotyczących ochrony danych osobowych. Przeprowadzone prace miały na celu realizację wymogów określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE w szczególności w kontekście systemu opartego o zarządzanie ryzykiem oraz pomiaru ryzyka zajścia zdarzenia mogące wpłynąć niekorzystnie na osobę której dane są przetwarzane jak również na Gothaer TU S.A. Inne istotne zmiany dotyczące funkcji zarządzania ryzykiem, o ile miały miejsce, zostały wymienione i omówione w niniejszym rozdziale sprawozdania. Zarządzanie poszczególnymi ryzykami zostało przedstawione w części C. Profil ryzyka niniejszego sprawozdania.

Wyznaczoną przez Zarząd osobą odpowiedzialną za funkcję zarządzania ryzykiem jest Pan Hubert Grochowski będący równocześnie Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem.

Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zarządzania ryzykiem

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony ubezpieczającym i beneficjentom umowy ubezpieczenia. Cele ten jest realizowany w ramach wdrażania strategii funkcji zarządzania ryzykiem, której implementacja ma za zadanie zapewnienie wysokich standardów w prowadzonej przez Spółkę działalności. Gothaer TU S.A. z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, której ramy określone są w ogólnie obowiązujących przepisach prawa, jest obowiązany do prowadzenia jej w taki sposób, aby przy uwzględnieniu rodzaju i struktury oferowanych usług osiągnąć pożądany stopień bezpieczeństwa. Spółka dąży zatem do zapewnienia odpowiedniej ochrony podmiotom, które zawarły ze Spółką umowę ubezpieczenia i ewentualnym beneficjentom tych umów.

Tabela 9. Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zarządzania ryzykiem.

Cel Główny
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie ochrony ubezpieczającym i beneficjentom umowy ubezpieczenia
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie należytych praktyk podnoszących zaufanie do Spółki • opracowanie zasad zarządzania ryzykiem, które zabezpieczą Spółkę przed stratami, wynikającymi z materializacji ryzyk • zapewnienie stabilności finansowej Spółki
Cele w zakresie zarządzania jednostkowym ryzykiem (cele określone przez właścicieli dotyczące zarządzanych przez nich ryzyk)

Cele Gothaer TU S.A. w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są poprzez zarządzanie oparte na ryzyku ekonomicznym. W ramach funkcji zarządzania ryzykiem wyróżnia się:

- a. system zarządzania ryzykiem – zbiór uregulowań wewnętrznych, zasad monitorowania i raportowania, sprawozdawczości, oceny realizacji funkcji zarządzania ryzykiem oraz koordynowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- b. zarządzanie poszczególnymi ryzykami – w tym ryzykami ujętymi w formule standardowej obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz ryzykami ujętymi w mapie ryzyka, celem dokonania własnej oceny ryzyka i wypłacalności.

Funkcja zarządzania ryzykiem należy do tzw. drugiej linii obrony.

Schemat 3. Struktura funkcji zarządzania ryzykiem.

W zakresie zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest określenie stopnia akceptowalnego przez Spółkę poziomu ryzyka. Teoretycznym dopuszczalnym poziomem ryzyka jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania wymogów bezpieczeństwa, tj. 100% pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi. Maksymalnym przyjętym w strategii zarządzania ryzykiem akceptowalnym poziomem ryzyka jest pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi w wysokości 110%, natomiast pożądany poziom ryzyka został określony na poziomie 125% pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności.

W przypadku poszczególnych ekspozycji brane są pod uwagę ryzyka określone w mapie ryzyka – w którym to miejscu wyszczególnione zostały wszystkie istotne ryzyka obejmujące działalność Spółki. Limity tolerancji ryzyka dla poszczególnych ryzyk uzależnione są od ogólnych potrzeb kapitałowych Spółki i wyznaczonego maksymalnego akceptowalnego poziomu ryzyka

Funkcja zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialna za kształtowanie i nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. Na mocy decyzji Zarządu, osoba realizująca funkcję zarządzania ryzykiem wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Funkcja zarządzania ryzykiem jest zintegrowana ze strukturą organizacyjną i procesami zachodzącymi w Spółce, przez co umożliwia skuteczne podejmowanie decyzji przez Zarząd.

Schemat 4. Odpowiedzialność jednostek organizacyjnych w ramach systemu zarządzania ryzykiem.

Odpowiedzialności w ramach systemu zarządzania ryzykiem pozostałych jednostek organizacyjnych

Odpowiedzialności funkcji kluczowych są szczegółowo opisane w dedykowanych częściach niniejszego podrozdziału sprawozdania.

Proces zarządzania ryzykiem

W Polityce funkcji zarządzania ryzykiem opisano ogólne zasady procesu zarządzania ryzykiem. Obrazuje go poniższy schemat.

Schemat 5. Proces zarządzania ryzykiem.

Ustalanie obszarów występowania ryzyka i identyfikacja ryzyka

Ustalenie obszarów występowania ryzyka następuje w trakcie analizy poszczególnych procesów odzwierciedlających rodzaje czynności wykonywanych w Gothaer TU S.A. oraz ujętych w mapie procesów opisujących Spółkę. Identyfikacja ryzyka następuje w wyniku analizy zagrożeń w procesach, analizy dotychczasowych incydentów, które miały miejsce w działalności Spółki oraz oceny środowiska zewnętrznego, otaczającego Gothaer TU S.A. Wyniki tych analiz stanowią podstawę do określenia ryzyk istotnych oraz dalszego postępowania z tymi ryzykami.

Gothaer TU S.A. dokonało podziału ryzyk na 5 kategorii:

- a. ryzyko ubezpieczeniowe – oznacza ryzyko straty spowodowanej zdarzeniem ubezpieczeniowym lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny i tworzenia rezerw;
- b. ryzyko rynkowe – związane z poziomem lub zmiennością rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań;
- c. ryzyko kredytowe – związane z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań kontrahentów lub dłużników Spółki, między innymi w zakresie umowy ubezpieczenia, umowy agencyjnej oraz umowy reasekuracji;
- d. ryzyko płynności – związane ze zdolnością Spółki do terminowej realizacji swoich zobowiązań;
- e. ryzyko operacyjne – związane z funkcjonowaniem procesów wewnętrznych lub wynikające z działań personelu i systemów oraz związane ze zdarzeniami zewnętrznymi w obszarach nie ujętych przez inne kategorie ryzyka.

Ocena ryzyka

Ocena ryzyka w ujęciu ilościowym przeprowadzana jest przez odpowiadającego za dane ryzyko właściciela lub administratora procesu z reguły przy współudziale Biura Zarządzania Ryzykiem.

Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu powiązanego z charakterystyką zidentyfikowanego ryzyka. Zastosowana metodologia pomiaru ryzyka może być uzależniona od przyczyn przeprowadzenia pomiaru, do których należą:

- a. badanie przeprowadzane na zlecenie organu nadzoru – metodologia ustalona przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego;
- b. SCR, MCR – metodologia ustalona w ramach dokumentacji reżimu prawnego Wyłącalność II;
- c. badanie przeprowadzane na zlecenie akcjonariusza Spółki – metodologia ustalona przez akcjonariusza Spółki;
- d. badanie przeprowadzane wyłącznie na wewnętrzne potrzeby Spółki – metodologia opracowana przez właściwego właściciela lub administratora procesu.

Ilościowa ocena poszczególnych ryzyk przeprowadzana jest co najmniej w okresach półrocznych.

Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym ma na celu określenie stopnia zagrożenia generowanego przez ryzyko dla działalności Spółki i na tej podstawie następuje podjęcie decyzji, co do dalszego postępowania z ryzykiem. Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez określenie wag dla poszczególnych parametrów pomiaru. W analizie uwzględnia się:

- a. wagę ryzyka dla osiągnięcia celów strategicznych Spółki;
- b. prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka;
- c. wagę ryzyka dla wizerunku Spółki i jej postrzegania przez klientów.

Ocena jakościowa wyliczana jest w oparciu o macierz korelacji i może przybrać wartość od 1 do 9 – gdzie 1 oznacza niską istotność ryzyka, natomiast 9 ryzyko o bardzo dużym znaczeniu dla Spółki. Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym jest przeprowadzana przez wszystkich właścicieli lub administratorów procesów w uzgodnieniu z Biurem Zarządzania Ryzykiem raz na kwartał.

Mapa ryzyka

Funkcja Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialna jest za opracowanie mapy ryzyka. W mapie ryzyka oprócz zinventaryzowania ryzyk oraz przypisanej im oceny zawiera metody postępowania z ryzykiem oraz środki niezbędne do ich realizacji. Określone w mapie ryzyka środki stanowią ramowy zakres działań koniecznych do podjęcia przez właścicieli lub administratorów i uczestników wskazanych procesów. Działania rozłożone w czasie, wymagające angażowania nakładów finansowych są ujmowane w procesie planowania.

Celem ujednolicenia zasad wprowadzono w Spółce podział na pięć metod postępowania z ryzykiem:

- a. unikanie ryzyka – metoda polegająca na nieprzyjęciu ryzyka;
- b. zapobieganie ryzyku – działania, których celem jest obniżenie potencjalnego ryzyka lub jego całkowite wyeliminowanie;
- c. redukcja ryzyka – działania podejmowane w celu redukcji prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka, redukcji jego wpływu na działalność lub redukcji obu jednocześnie;
- d. transfer ryzyka – działania podejmowane w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub jego wpływu na działalność Spółki poprzez transfer ryzyka lub dzielenie się jego częścią;
- e. akceptacja ryzyka – przyjęcie ryzyka w sytuacji, gdy nie przekracza ono założonego poziomu lub brak jest możliwości przeciwdziałania ryzyku albo koszt przeciwdziałania przewyższa potencjalne korzyści.

Zastosowanie wybranej metody postępowania z ryzykiem jest uzależnione od:

- a. założeń przyjętych w strategii zarządzania ryzykiem w tym określenia poziomu stopnia akceptowalnej ekspozycji na ryzyko;
- b. analizy skuteczności i adekwatności proponowanej metody;
- c. faktycznych możliwości zastosowania metody pod względem posiadanych zasobów kapitałowych i ludzkich.

Mapa ryzyka jest zatwierdzana przez Komitet ds. ryzyka, a następnie przekazywana do Zarządu oraz w ramach informacji, w zakresie rocznego raportu ryzyka, Radzie Nadzorczej.

Określenie apetytu na ryzyko, strategii zarządzania ryzykiem oraz limitów tolerancji ryzyka

Propozycja określenia apetytu na ryzyko w poszczególnych modułach ryzyka w procesie zarządzania ryzykiem następuje po przeprowadzeniu pomiaru ilościowego oraz części pierwszej opracowywania planu na kolejne okresy działalności Spółki. Proces ten przeprowadzany jest w ramach realizacji zadań funkcji zarządzania ryzykiem we współpracy z funkcją aktuarialną.

Funkcja zarządzania ryzykiem odpowiedzialna jest również za opracowanie założeń strategii zarządzania ryzykiem oraz proponuje limity tolerancji ryzyka w tym docelowy limit tolerancji ryzyka oraz minimalny limit tolerancji ryzyka.

Opracowane i zatwierdzone założenia w zakresie strategii ryzyka, apetytu na ryzyko bądź limitów tolerancji ryzyka uwzględniane są w działalności operacyjnej Spółki.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka

Monitorowanie ryzyka odbywa się w sposób ciągły i jest prowadzone przez właścicieli lub administratorów procesów i pracowników wykonujących określone czynności w procesach. Właściciele i administratorzy procesów niezwłocznie informują funkcję zarządzania ryzykiem o każdym zagrożeniu, które ich zdaniem może mieć istotne konsekwencje dla funkcjonowania Spółki.

Funkcja Zarządzania Ryzykiem po analizie ryzyk przygotowuje raporty zawierające:

- a. Informacje o stopniu wdrożenia i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem;
- b. Informacji o realizacji strategii zarządzania ryzykiem;
- c. Informacje o zarządzaniu poszczególnymi ryzykami tj. wyniki i komentarz wyników w zakresie obliczenia wymogów kapitałowych, wyniki i komentarz wyników w zakresie własnej oceny ryzyka i wypłacalności w podziale na wszystkie ryzyka wchodzące w skład mapy ryzyka oraz informacje o nowych potencjalnych ryzykach mających wpływ na działalność Spółki i o incydentach, które miały miejsce w raportowanym okresie.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności ORSA

Zgodnie z art. 63 ust. 7 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Spółka jest zobowiązana (w ramach systemu zarządzania ryzykiem) do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności co najmniej raz w roku, a także bezzwłocznie po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka Gothaer TU S.A.

Celami badania jest:

- a. zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa finansowego Spółce, który umożliwia prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w oparciu o stabilne podstawy finansowe;
- b. analiza sytuacji kapitałowej i finansowej Spółki w perspektywie określonej w procesie planistycznym oraz wpływu zakładanych parametrów działalności Spółki na jej apetyt na ryzyko i związany z tym poziom jej bezpieczeństwa;
- c. przedstawienie organowi zarządzającemu i nadzorującemu Spółki oceny stabilności finansowej oraz mających wpływ na wypłacalność Spółki głównych składowych ryzyka zarówno w kontekście obecnej jak i przyszłej działalności;
- d. zapewnienie należytych praktyk w działalności Gothaer TU S.A. podnoszących wizerunek firmy jako podmiotu charakteryzującego się dużym zaufaniem publicznym.

ORSA nie jest procesem ciągłym w działalności Spółki. Prace przeprowadzane są w połączeniu z pracami planistycznymi. Proces ORSA podzielony jest na części składające się z dwóch faz badania. Części badania

odzwierciedlają sesje planistyczne, tj. prognozy wykonania planu w danym roku oraz opracowania założeń planu na kolejny pięcioletni okres. Badanie przeprowadzone w 2018 roku uwzględniło dane za 31 grudnia 2017 roku, 31 marca 2018 roku, 30 czerwca 2018 roku oraz 30 września 2018 roku. Przy czym testy stresu zostały przeprowadzone na danych za 31 grudnia 2017 roku oraz za 30 czerwca 2018 roku natomiast pozostałe okresy wykorzystane zostały do analizy zmiany pozycji kapitałowej Spółki w ciągu 2018 roku. Ponadto w badaniu uwzględniono wyniki obydwu sesji planistycznych przeprowadzonych w 2018 roku, w tym zatwierdzony przez Zarząd a następnie przez Radę Nadzorczą w dniu 13 września 2018 roku plan finansowy na kolejny okres działalności

Tabela 10. Fazy procesu ORSA.

Wstępna faza Założenia wyników technicznych i finansowych	Zasadnicza faza Założenia wymogów dla ryzyk
<ul style="list-style-type: none"> wielkości sprzedaży w poszczególnych produktach uwzględniając liczbę polis wskaźników szkodowych i kosztowych dla poszczególnych produktów założenia wyników technicznych dla poszczególnych produktów założeń dotyczących programu reasekuracyjnego strukturę i wielkość poszczególnych pasywów i aktywów Spółki wielkość i strukturę należności w podziale na poszczególne ekspozycje wielkość i strukturę lokat w podziale na poszczególne ekspozycje ustalenia scenariuszy alternatywnych planu finansowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczenie ilościowych wymogów kapitałowych dla poszczególnych ryzyk lub modułów ryzyka w oparciu o formułę standardową wyliczenie ilościowych wymogów kapitałowych dla pojedynczych ryzyk przy modyfikacji założeń formuły standardowej ocenę jakościową poszczególnych ryzyk ujętych w badaniu ocenę różnic pomiędzy założeniami formuły standardowej, a własną oceną ryzyka ocenę przyszłych zmian związanych ze strukturą kapitału wyliczenie stopnia pokrycia wymogów kapitałowych środkami własnymi, w tym w ramach scenariuszy alternatywnych

Raport z przeprowadzonego badania został przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego.

B.4 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej jest spójnym mechanizmem obiektywnego i racjonalnego zapewnienia, że zakładane cele Gothaer TU S.A. są realizowane. Zapewnienie realizacji celów odbywa się na poziomie:

- a. efektywności i wydajności działalności operacyjnej;
- b. rzetelności i wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- c. zgodności funkcjonowania Spółki z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

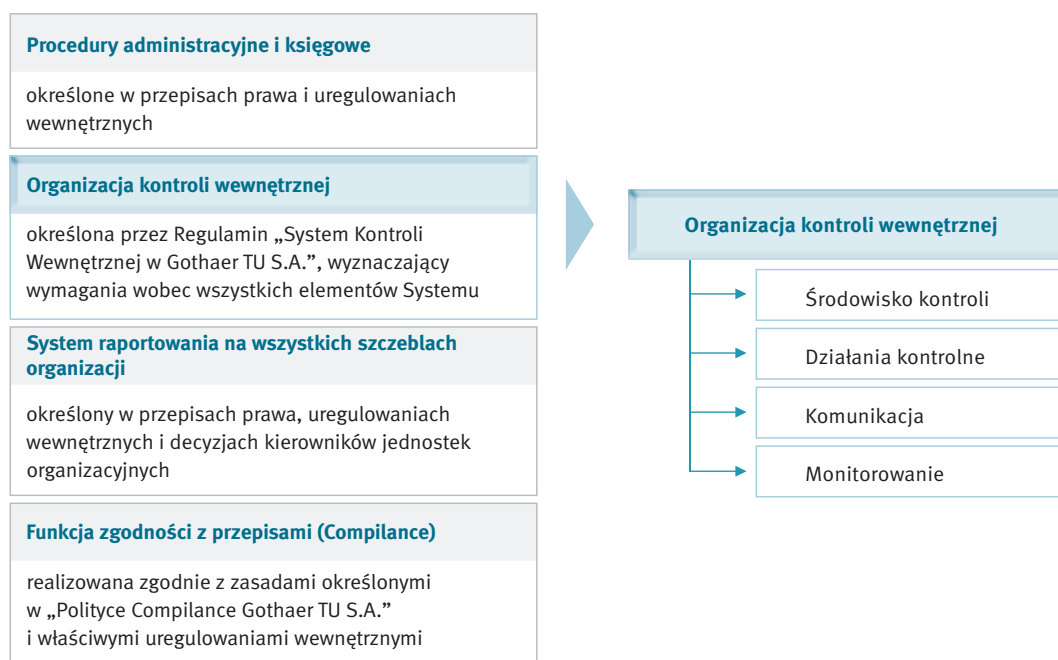
Tabela 11. Cele Spółki w zakresie realizacji kontroli wewnętrznej.

Cel główny
<ul style="list-style-type: none"> • obniżenie ryzyka biznesowego i zwiększenie przejrzystości i skuteczności zarządzania
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie funkcjonowania organizacji • dostosowanie do wymogów Dyrektywy Wypłacalność II
Cele w zakresie kontroli wewnętrznej w jednostkach organizacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • zgodność działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi • skuteczność i efektywność działalności • wiarygodność sprawozdań • ochrona zasobów • przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania • efektywność i skuteczność przepływu informacji • skuteczność zarządzania ryzykiem

System kontroli wewnętrznej Spółki został zaprojektowany zgodnie z art. 46 Dyrektywy Wypłacalność II i obejmuje następujące obszary:

- a. procedury administracyjne i księgowe – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych;
- b. organizacja kontroli wewnętrznej – określona w Regulaminie Systemu Kontroli Wewnętrznej;
- c. system raportowania na wszystkich szczeblach organizacji – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych;
- d. funkcję zgodności z przepisami (compliance) – realizowana zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Compliance Gothaer TU S.A. i właściwymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Schemat 6. System kontroli wewnętrznej Spółki.

Role i odpowiedzialność w Systemie Kontroli Wewnętrznej zostały określone w Regulaminie Systemów Kontroli Wewnętrznej w odniesieniu do wszystkich uczestników procesu.

Funkcja zgodności z przepisami

W 2018 roku osobą odpowiedzialną za funkcję zgodności z przepisami była Pani Anna Szlitkus-Raciborska Dyrektor Biura Prawnego, natomiast Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za nadzorowanie działalności funkcji była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczowska. Funkcja zgodności z przepisami należy do tzw. drugiej linii obrony.

Zadania, cele oraz założenia funkcji zgodności z przepisami w Gothaer TU S.A. są opisane w Polityce funkcji zgodności z przepisami w Planie Compliance na 2018 rok.

W skład dokumentacji wchodzi dodatkowo:

- a. Podręcznik Compliance;
- b. Polityka w zakresie zasad wręczania i przyjmowania korzyści przez pracowników Gothaer TU S.A.;
- c. Kodeks Postępowania Gothaer TU S.A.;
- d. Polityka ochrony konkurencji;
- e. Polityka dotycząca przeciwdziałania finansowaniu przestępczości i terroryzmowi;
- f. Polityka świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej, dozwolonych usług niebędących badaniem.

Istotną zmianą w zakresie zadań funkcji zgodności z przepisami było uregulowanie w 2017 roku kwestii związanych z przeciwdziałaniem finansowania przestępczości i terroryzmu oraz tzw. usługami pozarewidencyjnymi. W pozostałym zakresie zmiany dotyczące tego obszaru działalności Gothaer TU S.A. nie uległy zmianie.

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zgodności z przepisami jest zapewnienie, że działalność Spółki jest i będzie prowadzona w zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami. Cel ten jest realizowany łącznie z celami uzupełniającymi oraz celami wynikającymi z dokumentacji określonej w systemie zarządzania zgodnością:

Tabela 12. Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zgodności z przepisami.

Cel główny
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie, że działalność Spółki jest i będzie prowadzona w zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie należytych praktyk podnoszących zaufanie do Spółki • zapewnienie, że relacje między klientami, partnerami biznesowymi, przedsiębiorstwem, kierownictwem i pracownikami są oparte na zasadach uczciwości i zaufania
Cele w zakresie uregulowań szczegółowych
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie niezależności, obiektywizmu i etyki zawodowej przy wykonywaniu zadań z zakresu rewizji finansowej oraz utrzymanie wysokich standardów badania • minimalizacja ryzyka naruszenia przepisów prawa oraz ryzyka narażenia na szkody związane z materializacją ryzyka reputacji z uwagi na naruszenie zasad związanych z wręczaniem i przyjmowaniem korzyści • minimalizacja ryzyka naruszenia przepisów prawa w związku z ochroną konkurencji • zapewnienie należytego nadzoru nad procesami zachodzącymi w Spółce w związku z możliwością wystąpienia sytuacji, w której będzie miała miejsce próba wykorzystania Spółki jako podmiotu przez który będą transferowane pieniądze uzyskane z nielegalnych źródeł lub będą służyły one do finansowania terroryzmu

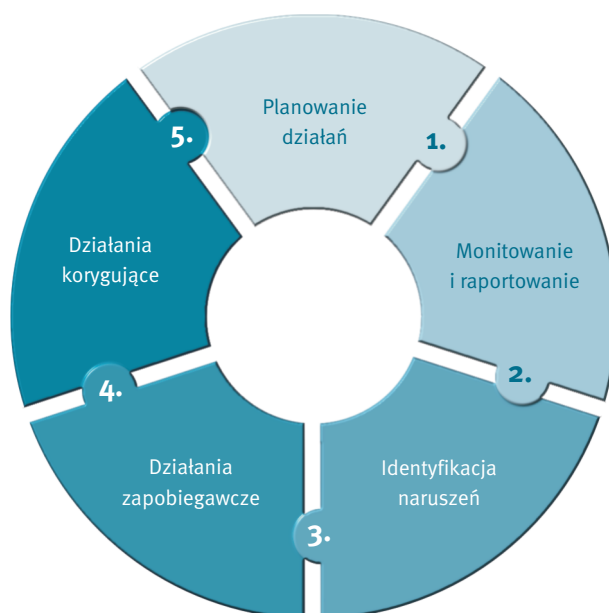
Zadania funkcji zgodności z przepisami prawa obejmują.

- a. ustanowienie systemowych zasad zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa;
- b. monitorowanie zmian w przepisach prawa, w tym tzw. potencjalnych ryzyk prawnych, mających wpływ na działalność Spółki;
- c. opracowanie i wdrażanie planu zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa;
- d. identyfikację, klasyfikację, pomiar, ocenę i współudział w zarządzaniu ryzykiem prawnym;

- e. proponowanie, wdrażanie i ocenę adekwatności wdrożonych rozwiązań, mających na celu zapobieganie niezgodności z przepisami;
- f. doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa.

W Polityce funkcji zgodności z przepisami opisano ogólne zasady przebiegu procesu. Można go zobrazować przez poniższy schemat.

Schemat 7. Proces funkcji zgodności z przepisami.

Planowanie w zakresie funkcji zgodności z przepisami

Proces planowania dotyczy 4 elementów:

- a. określenie rocznego harmonogramu dostosowania się Spółki do przepisów prawa związanego z krajowym oraz europejskim prawodawstwem dotyczącego zarówno tzw. twardych jak i miękkich źródeł prawa;
- b. realizacji zadań funkcji związanych z jej organizacją;
- c. zapobieganiu ryzykom prawnym (prewencja) oraz stosowaniu innych metod zarządzania ryzykiem prawnym;
- d. reagowaniu na incydenty związane z ryzykiem prawnym.

Funkcja zgodności z przepisami opracowuje roczny plan swojej działalności. Wyniki z realizacji tego planu zostały przedstawione Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Raportowanie prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami

Raportowanie prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami jest wielowymiarowe i polega ono na:

- a. raportowaniu cyklicznym właścicieli procesów w związku z zarządzaniem ryzykiem prawnym oraz realizacją harmonogramu legislacji wewnętrznej;
- b. bieżącym raportowaniu w związku z incydentami o charakterze prawnym;
- c. raportowaniu o realizacji zadań funkcji zgodności z przepisami do Zarządu;
- d. bieżącym raportowaniu Compliance Officera do Rady Nadzorczej w zakresie: nałożenia, zapłacenia kar finansowych, ryzyku potencjalnych kar mogących zostać nałożonych na Spółkę lub Członków Zarządu oraz informacje o statusie wdrażania rekomendacji wydanych przez organ nadzoru;
- e. bieżącym informowaniem odpowiednich jednostek organizacyjnych o nowo zdiagnozowanych zagadnieniach, które mogą wpłynąć na ich funkcjonowanie;
- f. cyklicznym raportowaniu do jednostek organizacyjnych Grupy Gothaer w zakresie informacji niezbędnych do realizacji zadań określonych w systemie Wyłatalność II (w ramach systemu zarządzania w Grupie).

Identyfikacja naruszeń przez funkcję zgodności z przepisami

Identyfikacja naruszeń oprócz bieżącej pracy osoby odpowiedzialnej za funkcję zgodności z przepisami związana jest ze współpracą z jednostkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem poszczególnych obszarów działalności Spółki oraz pozostałymi funkcjami kluczowymi.

Działania zapobiegawcze naruszenia przepisów prawa

Compliance Officer w ramach wyznaczonego mu procesu kontrolnego:

- a. opiniuje regulacje wewnętrzne Spółki;
- b. monitoruje proces legislacyjny pod względem spójności i zgodności z przepisami oraz dostosowania do przewidywanych zmian w przepisach prawa;
- c. informuje o zmianach w przepisach prawa, bądź zmianach w orzecznictwie sądów powszechnych, mających bezpośredni wpływ na działalność Spółki;
- d. nadzoruje wywiązywanie się z obowiązków w stosunku do organów nadzoru.

Działania korygujące prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami

Compliance Officer realizując zadania funkcji zgodności z przepisami prawa, w przypadku materializacji ryzyk prawnych, ma obowiązek podjąć działania mitygujące jego skutki.

Do działań tych może należeć oprócz poinformowania o incydencie Zarządu:

- a. przeprowadzenie we współpracy z Biurem Audytu Wewnętrznego kontroli doraźnej w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- b. wydanie zalecenia mającego na celu dostosowanie się do przepisów prawa;
- c. zlecenie odpowiednim jednostkom organizacyjnym podjęcie stosownych działań (postępowania wyjaśniającego, kontroli instytucjonalnej, itp.).

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Osobą odpowiedzialną za funkcję audytu wewnętrznego jest Pan Robert Popadynec będący równocześnie Dyrektorem Biura Audytu. W 2018 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnymi za nadzorowanie działalności funkcji audytu wewnętrznego była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczkowska.

Funkcja audytu wewnętrznego, poprzez niezależną i obiektywną ocenę systemu zarządzania, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i funkcji zapewnienia zgodności, dostarcza racjonalnego zapewnienia, że systemy te i funkcje działają prawidłowo, adekwatnie i efektywnie.

Tabela 13. Cele funkcji audytu wewnętrznego określone w Regulaminie (karcie) Audytu Wewnętrznego.

Cele główne
<ul style="list-style-type: none"> wzmacnianie i ochrona wartości organizacji dzięki dostarczeniu opartego na analizie ryzyka obiektywnego zapewnienia, doradztwa i wglądu w organizacji zapewnienie niezależności, obiektywizmu i etyki zawodowej przy wykonywaniu zadań z audytu wewnętrznego
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> określenie zasad funkcjonowania audytu wewnętrznego zapewnienie zgodności działania funkcji audytu wewnętrznego z przepisami prawa
Cele w zakresie uregulowań szczegółowych
<ul style="list-style-type: none"> określenie metodyki prowadzenia audytów i dokumentowania ustaleń

Audyt wewnętrzny ocenia ryzyka mogące się pojawić w ramach działalności jednostek Spółki oraz bada i ocenia adekwatność, skuteczność i efektywności systemów kontroli wewnętrznej, w szczególności czynności kontrolnych mających na celu eliminowanie lub ograniczanie ryzyka. Audyt wewnętrzny komunikuje istotne ryzyka stwierdzone w trakcie prowadzonych audytów funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji zgodności z przepisami.

Funkcja audytu wewnętrznego działa jako Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej umiejscowione w pionie podległym bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Audytorzy nie prowadzą ani nie są odpowiedzialni za działania operacyjne. Powoływanie i odwoływanie dyrektora Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej odbywa się zgodą Komitetu Audytu.

Audyt wewnętrzny funkcjonuje w Spółce w oparciu o Regulamin Audytu Wewnętrznego, który został przygotowany w oparciu o podstawowe zasady praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, stanowiące podstawę Międzynarodowych ramowych zasad praktyki zawodowej audytu wewnętrznego (IPPF).

Schemat 8. Podstawowe zasady praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.

Prawość	Kompetencje i należyta staranność zawodowa	Obiektywizm i nieuleganie wpływom (niezależność)	Dostosowanie do strategii, celów i ryzyk organizacji	Właściwa pozycja w organizacji i odpowiednie zasoby
Jakość i ciągłe doskonalenie	Skuteczne komunikowanie się	Dostarczenie zapewnienia opartego na analizie ryzyka	Wnikliwość, proaktywność i nastawienie na przyszłość	Promowanie usprawnień w organizacji

Regulamin Audytu Wewnętrznego określają między innymi:

- rolę i cele audytu wewnętrznego;
- zasady realizacji funkcji audytu wewnętrznego;
- zadania funkcji audytu wewnętrznego;
- uprawnienia audytora wewnętrznego.

Schemat 9. Zadania funkcji audytu wewnętrznego.

Planowanie audytu	Realizacja audytu	Raportowanie i sprawozdawczość
<ul style="list-style-type: none"> Podejście oparte na ryzyku przy wyznaczaniu priorytetów realizacji zadań audytowych Możliwość przeprowadzania audytów, które nie zostały uwzględnione w planie audytów Uwzględnienie w planie czasochłonności realizacji poszczególnych zadań i dostępności zasobów Plany dwuletnie, przedstawiane Zarządowi i Komitetowi Audytu 	<ul style="list-style-type: none"> Audyty - czynności o charakterze zapewniającym <ul style="list-style-type: none"> Raportowanie bieżące do Zarządu i Komitetu Audytu Raportowanie istotnych ustaleń do Audytu Grupy 	<ul style="list-style-type: none"> Raportowanie bieżące do Zarządu i Komitetu Audytu Raportowanie istotnych ustaleń do Audytu Grupy Raportowanie niezgodności z Definicją Audytu Wewnętrznego

Audytorzy wewnętrzeni są niezależni w wykonywaniu swoich zadań, a w szczególności w zakresie planowania audytów, przeprowadzania audytów oraz oceniania wyników audytu i formułowania treści raportów. Niezależność audytu potwierdzona jest w Regulaminie Audytu Wewnętrznego, przyjmowanym przez Zarząd i zatwierdzanym przez Komitet Audytu. Funkcja audytu wewnętrznego ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Komitetem Audytu i bezpośredniego raportowania do tych organów, udziału w posiedzeniach Komitetu Audytu poświęconych zagadnieniom audytu, spotkania z Komitetem Audytu bez udziału Zarządu.

B.6 Funkcja aktuarialna

Osobą odpowiedzialną za funkcję aktuarialną jest Pan Sebastian Krzemiń będący równocześnie Dyrektorem Biura Aktuariatu. Za powołanie i odwołanie osoby pełniącej funkcję aktuarialną odpowiedzialny jest Zarząd.

Funkcja aktuarialna wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Ponadto funkcji aktuarialnej zapewniony jest dostęp do wszelkiej informacji, dokumentów, danych, bądź systemów informatycznych związanych z wykonywanymi przez nią obowiązkami. Osoba zarządzająca funkcją może, w każdym czasie żądać wyjaśnień od wszystkich jednostek organizacyjnych Spółki, w tym sporządzania na potrzeby funkcji raportów, zestawień bądź analiz związanych z obszarem jej działania.

Tabela 14. Cele funkcji aktuarialnej.

Cele główne
<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie prawidłowego poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w celu zapewnienia regulacji wszystkich przyszłych zobowiązań zakładu ubezpieczeń, związanych z zawartymi umowami ubezpieczenia • prawidłowe wyliczenie wymogów kapitałowych umożliwiające określenie faktycznej ekspozycji na ryzyko i bezpieczeństwa finansowego Spółki
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • określenie zasad przebiegu procesu realizacji funkcji aktuarialnej w Sposób zapewniający minimalizację ryzyka związanego z nieprawidłowym oszacowaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lub wymogów kapitałowych • sporządzenie bilansu ekonomicznego w sposób rzetelny, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa • określenie prawidłowych ram przebiegu procesów dotyczących funkcji aktuarialnej

Funkcja aktuarialna Spółki została zaprojektowana zgodnie z art. 48 Dyrektywy Wypłacalność II.

Do zadań funkcji aktuarialnej należy:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- ocena, czy dane wykorzystane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie organu administrującego, zarządzającego lub nadzorującego o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń wymagań kapitałowych.

Założenia procesów aktuarialnych oraz zasady realizacji funkcji aktuarialnej są bardzo szeroko opisane w uregulowaniach wewnętrznych Gothaer TU S.A. Dokumentację tę można podzielić na szereg równorzędnych obszarów zaprezentowanych na schemacie 10.

Schemat 10. Obszary funkcji aktuarialnej.

W zakresie działania systemu zarządzania ryzykiem funkcja aktuarialna ściśle współpracuje z funkcją zarządzania ryzykiem. Funkcja aktuarialna przeprowadza kalkulacje wymogów kapitałowych w ramach wewnętrznego harmonogramu przeprowadzania badań. Dodatkowo funkcja aktuarialna, na zlecenie funkcji zarządzania ryzykiem, dokonuje obliczeń ekspozycji na poszczególne ryzyka. Równocześnie Biuro Aktuariatu bierze udział w pracach planistycznych oraz powiązaną z nimi własną oceną ryzyka i wypłacalności, przedstawiając funkcji zarządzania ryzykiem perspektywne lub alternatywne wyniki dotyczące wymogów kapitałowych. Funkcja aktuarialna wspólnie z funkcją zarządzania ryzykiem dokonuje wstępnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego, które jest gotowa zaakceptować Gothaer TU S.A. z uwagi na przyjęty poziom limitów dla poszczególnych ryzyk ubezpieczeniowych.

B.7 Outsourcing

Outsourcing

W Spółce przyjęto Politykę Outsourcingu, która określa stosowane w Spółce zasady i tryb korzystania z usług outsourcingu, w taki sposób, aby odbywał się on zgodnie z przepisami prawa oraz wymaganiami wynikającymi z wytycznych czy rekomendacji organu nadzoru. Spółka definiuje outsourcing jako umowę między Spółką, a dostawcą usług, na podstawie, której dostawca usług wykonuje proces, usługę lub działanie, które w innym przypadku zostałyby wykonane przez Spółkę, a także umowę, na podstawie, której dostawca usług powierza wykonanie takiego procesu, usługi lub działania innym podmiotom, za pośrednictwem, których wykonuje on dany proces, usługę lub działanie.

Gothaer TU S.A. w ramach outsourcingu nie powierza realizacji funkcji należących do systemu zarządzania. Natomiast dopuszcza możliwość outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych.

Spółka uznaje za czynność podstawową lub ważną: składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji biernej oraz lokowanie środków zakładu ubezpieczeń.

Przy wyborze usługodawcy, któremu powierza się outsourcing czynności podstawowych lub ważnych, Spółka bierze pod uwagę następujące kryteria:

- a. posiadanie przez usługodawcę wysokich umiejętności i możliwości, a także - gdy wymagają tego przepisy prawa - odpowiednich uprawnień lub zezwoleń, pozwalających mu na należyte wykonywanie czynności zleconych w drodze outsourcingu;
- b. posiadanie przez usługodawcę niezbędnych zasobów finansowych, pozwalających mu na wykonanie dodatkowych zadań we właściwy i rzetelny sposób, oraz zasobów kadrowych (wszyscy pracownicy usługodawcy, którzy będą zaangażowani w wykonywanie czynności w ramach funkcji zleczanych w drodze outsourcingu, powinni być odpowiednio wykwalifikowani i rzetelni);
- c. posiadanie przez usługodawcę odpowiednich planów awaryjnych na wypadek sytuacji nadzwyczajnych lub zakłócenia działalności gospodarczej oraz gotowość do przeprowadzania, w razie konieczności, okresowych testów infrastruktury rezerwowej, uwzględniającej funkcje i czynności zlecone w drodze outsourcingu.

Umowy outsourcingu w ramach Grupy Gothaer są zawierane i monitorowane zgodnie z ogólnymi zasadami, z uwzględnieniem reguł racjonalności i rachunku ekonomicznego. Umowy te dodatkowo podlegają ocenie pod kątem spełnienia wymagań wynikających z przepisów podatkowych, Ustawy o rachunkowości⁹ oraz zgodności pomiędzy wymaganiami prawa polskiego i obcego.

Dostawcy wykonujący czynności uznane za podstawowe lub ważne podlegają jurysdykcji polskiej, za wyjątkiem Gothaer Asset Management AG, który podlega jurysdykcji niemieckiej.

⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395, z późn. zm.) – dalej jako Ustawa o rachunkowości.

Funkcje kluczowe, a outsourcing

Compliance Officer i funkcja zarządzania ryzykiem nadzoruje ryzyko outsourcingu w ramach systemu zarządzania ryzykiem oraz opiniuje projekty umów outsourcingu pod względem ryzyka dla Spółki.

Ponadto Compliance Officer i funkcja audytu wewnętrznego uwzględniają odpowiednio w rocznym planie działania funkcji zgodności z przepisami oraz w planach audytów, ocenę przestrzegania przez jednostki organizacyjne Polityki Outsourcingu i przepisów prawa w zakresie objętym wspomnianą polityką.

B.8 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Profil ryzyka

Profil ryzyka

W 2018 roku Spółka kontynuowała kwalifikację ryzyka do pięciu kategorii:

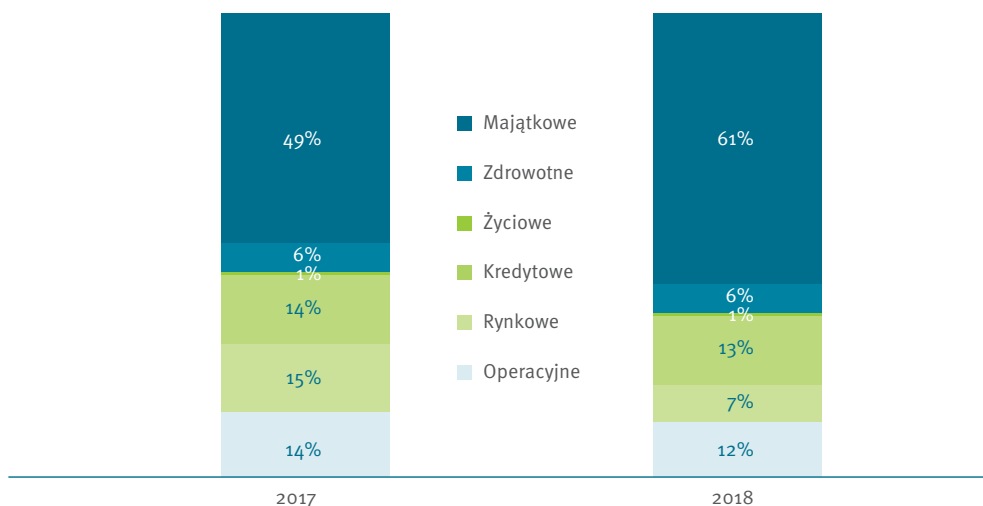
- a. ryzyko ubezpieczeniowe;
- b. ryzyko rynkowe;
- c. ryzyko kredytowe;
- d. ryzyko płynności;
- e. ryzyko operacyjne;

W omawianym okresie w ocenie Spółki formuła standardowa, w dalszym ciągu należycie odzwierciedlała, jej rzeczywisty profil ryzyka. Ryzyka zostały podzielone, przy zastosowaniu założeń struktury kapitałowego wymogu wypłacalności. W przypadku ryzyka operacyjnego, standardowa formuła wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności obejmuje wszystkie ryzyka wynikające z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, tj. z działań personelu, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych z pominięciem ryzyka strategii i ryzyka reputacji. Spółka uznała, że wymogi kapitałowe dla ryzyka strategii oraz ryzyka reputacji nie stanowią osobno istotnego wymogu i mogą zostać włączone do wyliczeń związanych z modułem ryzyka operacyjnego. Ryzyko reputacji oraz ryzyko strategii, w większości przypadków, mają w działalności Spółki wtórny charakter do pozostałych ryzyk operacyjnych i są ich następstwem.

Dodatkowo, zgodnie z założeniami systemu Wypłacalność II, wyodrębnione zostało ryzyko płynności – art. 13 pkt. 34 Dyrektywy Wypłacalność II, w ramach którego analizowane jest także ryzyko zarażenia o którym mowa w art. 244 ww. dyrektywy.

Ryzyko wartości niematerialnych i prawnych zostało uznane za bezprzedmiotowe z uwagi na przyjęcie, że wartość godziwa wartości niematerialnych i prawnych Spółki wynosi zero – żaden ze składników tych aktywów nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.

Wykres 2. Udział poszczególnych kategorii ryzyka w kapitałowym wymogu wypłacalności, zgodnie z założeniami formuły standardowej.

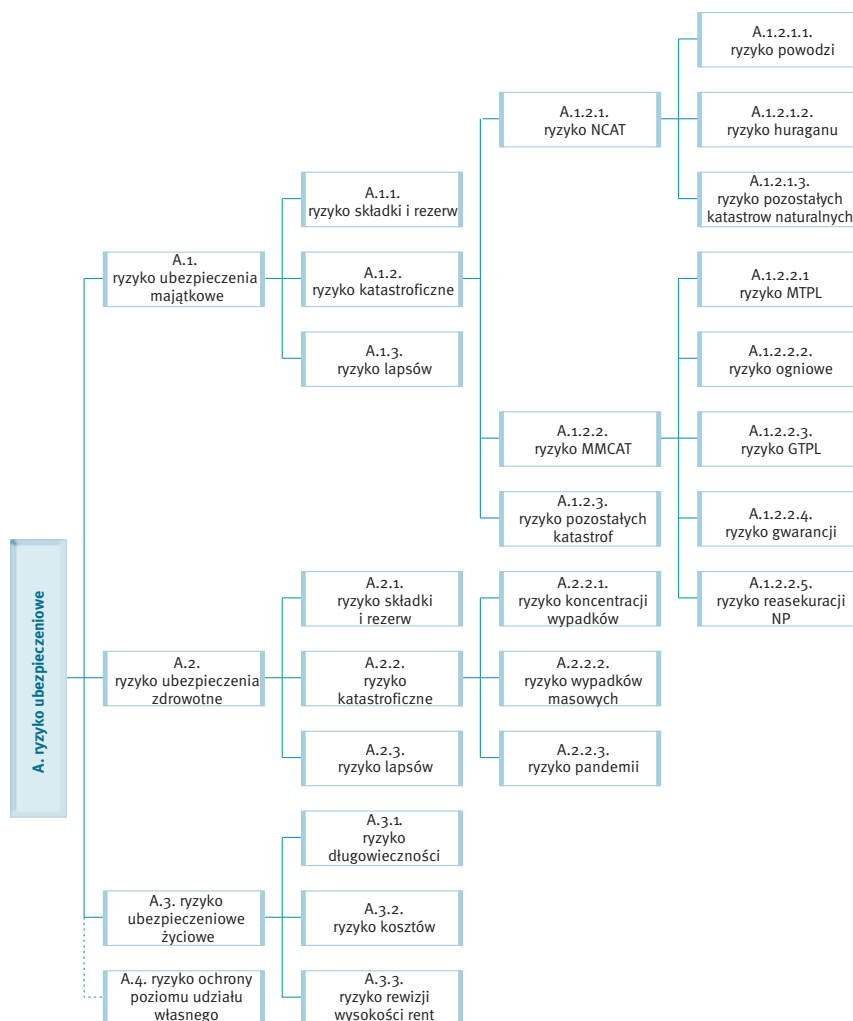

W przypadku ryzyk nie objętych formułą standardową, Spółka szacuje ryzyko w oparciu o kwartalne oceny jakościowe i ilościowe dla pozostałych ryzyk.

C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)

Ryzyko ubezpieczeniowe jest główną kategorią ryzyka w działalności Spółki. W 2018 roku nie dokonano zmiany w podziale ryzyka, tzn. kontynuowany był podział w oparciu o założenia modelu formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności. W hierarchii ryzyka ww. podział został uzupełniony o ryzyko ochrony poziomu udziału własnego. Opracowany model podziału ryzyka, odzwierciedla wewnętrzne zapotrzebowanie Spółki na zrozumienie, przeanalizowanie, a także właściwą ocenę występujących ryzyk o charakterze ubezpieczeniowym oraz prezentuje strukturę wyliczania wymogów kapitałowych w ramach systemu Wypłacalność II. Prezentowany poniżej schemat ryzyka ubezpieczeniowego nie uległ zmianie w porównaniu do 2017 roku.

Schemat 11. Struktura ryzyka ubezpieczeniowego Spółki.

Ryzyka związane z ubezpieczeniami majątkowymi (A.1.) i zdrowotnymi (A.2.):

Ryzyko składki i rezerw (A.1.1. oraz A.2.1.)

Ryzyko składki i rezerw jest związane z dwoma podmodułami ryzyka: ryzykiem składki oraz ryzykiem rezerw. Obydwa podmoduły mają kluczowe znaczenie dla działalności Spółki. W ich przypadkach materializacja ryzyka będzie stratą lub niekorzystną zmianą wartości zobowiązań ubezpieczeniowych. Pomimo zbliżonej natury i podobnych skutków, różne są podłoża tych ryzyk. Ryzyko składki powstaje w wyniku złego oszacowania ceny za usługę ubezpieczeniową, która nie jest wystarczająca do pokrycia przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych. Ryzyko rezerw wiąże się z niewłaściwym oszacowaniem wartości rezerw – na poziomie nieadekwatnym do wartości przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu wypłacanych odszkodowań.

Usługi ubezpieczeniowe oferowane w ramach działu II nie są jednorodną grupą. Bardzo istotnym dla omawianego rodzaju ryzyka jest czas w jakim można zgłosić roszczenie oraz długość okresu, w którym może mieć miejsce zdiagnozowanie, że wystąpiło zdarzenie ubezpieczeniowe lub miało miejsce zmaterializowanie się jego wpływu. Z uwagi na powyższe, inna jest istota ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej przede wszystkim w zakresie szkód osobowych, szkód majątkowych bądź szkód w ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków lub ubezpieczeń zdrowotnych. W ocenie potencjalnego wpływu na Spółkę, konieczne jest również uwzględnienie wielkości portfela ubezpieczeniowego dla danego rodzaju ryzyk.

Podstawowymi źródłami ryzyka składki i rezerw w działalności Gothaer TU S.A. są ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, w przypadku których główną trudnością jest zastosowanie właściwej metodologii oszacowania wartości rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych oraz wyceny przyszłych zobowiązań w składce ubezpieczeniowej. Wskazane problemy wiążą się z bardzo długim okresem dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Ma tu także miejsce wpływ nieoczekiwanych, nowych roszczeń względem zakładów ubezpieczeń, bądź ponowne otwieranie procesu likwidacji szkód, w przypadkach które wydawały się zamknięte, np. poprzez wypłatę odszkodowania. Zatem w działalności Spółki występuje wzrost prawdopodobieństwa ryzyka rezerw związany z potencjalną koniecznością ich doszacowania.

W 2018 roku Gothaer TU S.A. istotnie poprawiło, w porównaniu z okresami wcześniejszymi, swoje wyniki finansowe. Spółka z uwagi na powyższe zwiększyła również swoje bezpieczeństwo finansowe poprzez wzrost buforu bezpieczeństwa wynikającego ze wzrostu środków własnych. Poprawa rentowności oferowanego portfela usług ubezpieczeniowych oraz zabezpieczenie przed potencjalnym negatywnym rozwojem szkód historycznych z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, umożliwiły podjęcie decyzji w zakresie ograniczenia kosztów związanych z transferem ryzyka w formie reasekuracji na kolejny okres działalności¹⁰.

Niemniej w 2018 roku głównym mechanizmem zarządzania ryzykiem składki i rezerw był transfer ryzyka poprzez reasekurację. Obecnie portfel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych chroniony jest nie trzema jak w 2017 roku lecz dwoma umowami reasekuracyjnymi: nieproporcjonalną oraz proporcjonalną – zrezygnowano z jednej umowy reasekuracji proporcjonalnej.

10

Zmiana reasekuracji weszła w życie 28 lutego 2019 roku.

Przyjęte założenia z jednej strony mają za zadanie zabezpieczenie przedmiotowego portfela przed materializacją ryzyka negatywnego rozwoju szkód, natomiast z drugiej strony mają nie powodować nadmiernego obciążenia kosztami reasekuracji omawianej linii biznesowej. Obecne rozwiązanie wpływa pozytywnie na bezpieczeństwo finansowe Spółki w rozumieniu obniżenia ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe, jednakże z uwagi na zmniejszony transfer ryzyka wymóg ten wzrósł w stosunku do poprzedniego okresu.

Ponadto, niezależnie od reasekuracji, Spółka prowadzi innego rodzaju działania mające na celu właściwe zarządzanie ryzykiem składki i rezerw. W 2018 roku kontynuowano działalność Komitetu ds. rezerw. Na spotkaniach analizowano następujące problemy:

- a. adekwatność rezerw szkodowych;
- b. zmiany w metodologii tworzenia rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych;
- c. rezerwa na wyrównanie szkodowości;
- d. zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej (art. 448 oraz art. 446.4 Kodeksu Cywilnego);
- e. renty;
- f. średnia wartość szkody/częstości ubezpieczeń komunikacyjnych.

Biuro Aktuariaty cyklicznie badało adekwatności rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności, dokonywało korekt w metodologii wyceny.

Analizując ryzyko składki i rezerw, należy w dalszym ciągu mieć na uwadze wpływ niestabilnego otoczenia prawnego na to ryzyko. Dotyczy ono szeregu obszarów, w tym przede wszystkim:

- a. wartości oczekiwanych przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych (m.in. z uwagi na zakres i wysokość zadośćuczynień);
- b. kosztów związanych z prowadzoną działalnością ubezpieczeniową (w tym zmiany w zakresie systemu podatkowego oraz ochrony danych osobowych);
- c. kosztów kapitału związanych ze stosowaną formułą wyliczenia wymogów kapitałowych (w tym prace nad zmianą metodologii wyliczenia wymogów kapitałowych prowadzonych w ramach EIOPA).

Istotnym z punktu widzenia prowadzonej działalności ubezpieczeniowej w 2018 roku był problem zadośćuczynień za tzw. stany wegetatywne. Kwestia ta była przedmiotem badania KNF w 2018 roku oraz rozpatrywana była przez Sąd Najwyższy. Ustalenie wartości adekwatnego zabezpieczenia finansowego w tej sprawie było ważnym punktem w działalności funkcji aktuarialnej w minionym roku.

Celem badania, zleconego przez organ nadzoru, było doprowadzenie do wzrostu rezerw poprzez zastosowanie do ich wyceny bardzo konserwatywnych założeń polegających na wypłacie zadośćuczynień za stany wegetatywne. W metodologii należało uwzględnić umowy ubezpieczenia aktywne oraz umowy nieaktywne przy założeniu 20-letniego okresu przedawnienia roszczeń. Badanie dotyczyło czterech scenariuszy.

Scenariusz	Opis
Scenariusz 1	wypłacone zostają tylko zadośćuczynienia dla osób bliskich poszkodowanego w stanie wegetatywnym
Scenariusz 2	wypłacone zostają zadośćuczynienia dla osób bliskich poszkodowanego w stanie wegetatywnym oraz 10% spośród pozostałych poszkodowanych osób w wyniku wypadków drogowych doznało ciężkiego i trwałego uszczerbku na zdrowiu
Scenariusz 3	wypłacone zostają zadośćuczynienia dla osób bliskich poszkodowanego w stanie wegetatywnym oraz 20% spośród pozostałych poszkodowanych osób w wyniku wypadków drogowych doznało ciężkiego i trwałego uszczerbku na zdrowiu
Scenariusz 4	wypłacone zostają zadośćuczynienia dla osób bliskich poszkodowanego w stanie wegetatywnym oraz 30% spośród pozostałych poszkodowanych osób w wyniku wypadków drogowych doznało ciężkiego i trwałego uszczerbku na zdrowiu

Spółka zdała omawiany test, m.in. z uwagi na zastosowany model reasekuracji.

Zmiany otoczenia prawnego mają także znaczący wpływ na wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej oraz kosztów kapitału, a przez co m.in. na adekwatność składki za oferowane usługi ubezpieczeniowe. Wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej powinien być czynnikiem generującym wzrost taryfy aktuarialnej umożliwiając utrzymanie jej adekwatności.

Bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na ryzyko składki jest presja konkurencyjna ze strony innych zakładów ubezpieczeń na ceny oferowanych usług. W 2018 roku w przypadku ubezpieczeń komunikacyjnych zaobserwowano nieznaczny wzrost ekspozycji na to ryzyko. Odmienne niż w przypadku ubezpieczeń komunikacyjnych miała miejsce na rynku dość intensywna konkurencja cenowa w ubezpieczeniach korporacyjnych. Sytuacja ta dotyczyła przede wszystkim ubezpieczeń transportowych, dla których liczba ryzyk objętych umową ubezpieczenia wzrosła o 20% więcej niż dynamika składki przypisanej brutto w tym samym okresie. W pozostałych grupach ubezpieczeń, stanowiących istotną część portfela Spółki, nie zaobserwowano istotnych rozbieżności pomiędzy liczbą ryzyk/umów a dynamiką składki w 2018 roku.

Ryzyko składki związane jest w istotnej części z procesem ustalania ceny za oferowaną usługę. Na prawidłowość ustalenia składki ubezpieczeniowej ma wpływ bardzo wiele czynników:

- prawidłowość zastosowanego modelu kalkulacji składki;
- dostępność i jakość danych;
- proces wdrażania ceny w oferowanych usługach.

W działalności Spółki wskazane czynniki ryzyka były zarządzane poprzez:

- modelowanie aktuarialne cen dla ubezpieczeń komunikacyjnych;
- proces zarządzania produktem;
- wystandaryzowane procesy taryfikacji w ubezpieczeniach komunikacyjnych;
- proces planistyczny (w tym również proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności);
- mechanizmy kontroli portfela oferowanych usług ubezpieczeniowych;
- prace Komitetu cenowo-produktowego zarówno w związku z warunkami oferowanej usługi, jak i jej ceną;
- prace Komitetu underwritingu oceniającego czynniki ryzyka ubezpieczeniowego i rozwój portfela oferowanych usług.

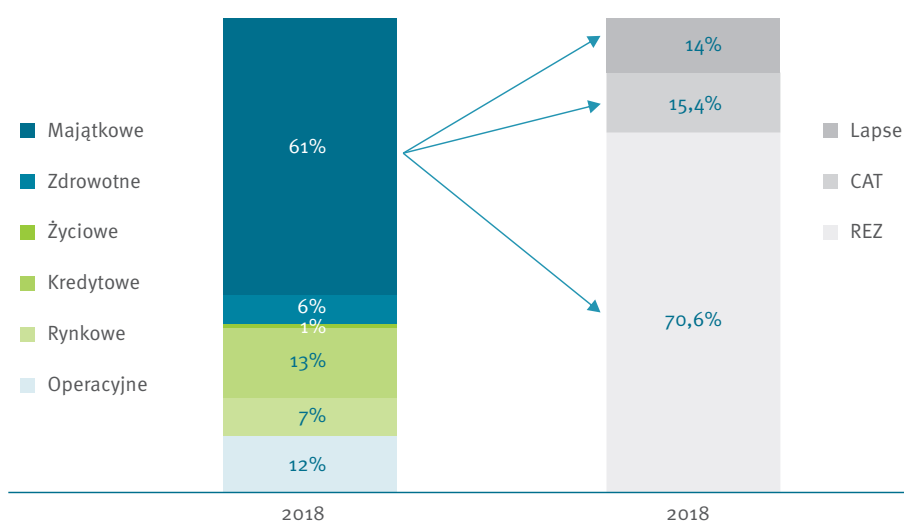
Ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych zostało poddane ocenie jakościowej przez Biuro Zarządzania Ryzykiem w ramach cyklicznych ankiet przeprowadzanych z jednostkami organizacyjnymi Spółki. Łącznie ryzyko to zostało uznane za podwyższone i przypisano mu ocenę 6. Była to ocena taka sama jak w 2017 roku.

Drugim badaniem była analiza wrażliwości / test warunków skrajnych, wykorzystujący metodologię KNF, opracowaną w ramach testów stresu za 2016 rok, która polega na potencjalnej możliwości niewłaściwego oszacowania rezerw w grupie 10. Scenariusz polega na zwiększeniu rezerw szkodowych o współczynnik rynkowy (oszacowany przez organ nadzoru) powiększony o obserwowane ważone niedoszacowanie w ciągu trzech lat rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Rezerwy szkodowe dla tej linii biznesu są stresowane o wartość formuły $\max(8,2\% + \text{PNR}^{11}; 0)$. Rezultatem badania było potwierdzenie bezpieczeństwa finansowego Spółki albowiem Spółka zachowała nadwyżkę środków własnych powyżej kapitałowego wymogu wypłacalności.

W 2018 roku podobnie jak w okresie wcześniejszym Gothaer TU S.A. przeprowadziło czterokrotnie ilościowy pomiar ryzyka składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych zgodnie z zasadami metodologii w ramach systemu Wypłacalność II. W trzech kwartałach 2018 roku obserwowano nieznaczny naturalny wzrost ekspozycji na ryzyko składki i rezerw. Wzrost ten był związany ze zmianą wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz ze wzrostem Spółki w poszczególnych liniach biznesowych, skorygowanym o zastosowane metody transferu ryzyka w ramach programów reasekuracyjnych. Na koniec 2018 roku miał miejsce dodatkowy wzrost ekspozycji na to ryzyko związany ze wspomnianą zmianą programu reasekuracyjnego.

Tabela 15. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	89 789	128 686	38 897
Ryzyko składki i rezerw	79 667	117 680	38 013

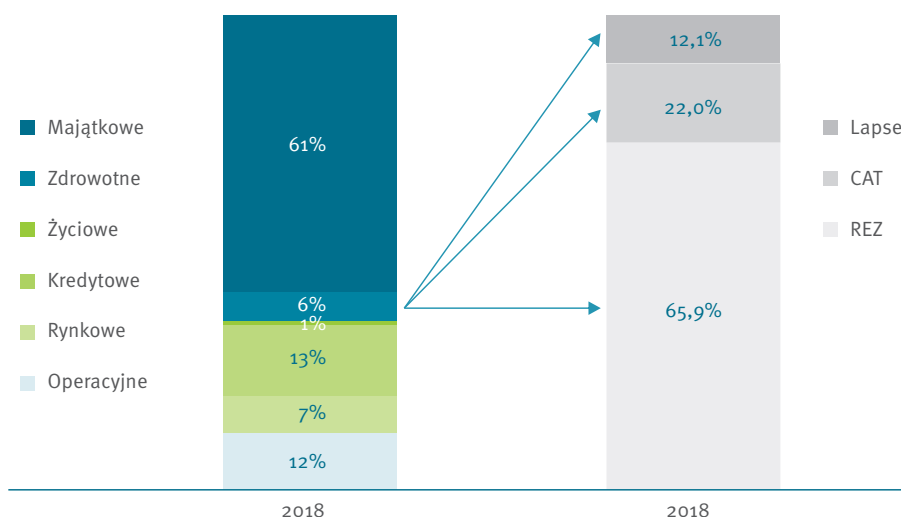
¹¹ PNR Średni poziom niedoszacowania rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto w grupie 10 z ostatnich 3 lat.

W procesie oceny jakościowej przez właścicieli procesu, ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń zdrowotnych zostało uznane za mało istotne dla działalności Spółki. Ryzyko to ma dużo mniejsze znaczenie i nie może być porównywane z ryzykiem składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych. W tym przypadku, okres odpowiedzialności oraz okres dochodzenia roszczeń od zakładu ubezpieczeń jest krótszy niż dla ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej. Ponadto są to usługi ubezpieczeniowe, które stanowią istotnie mniejszą ekspozycję dla działalności Spółki. Ocena ta nie zmieniła się w porównaniu z rokiem 2017.

W przypadku ryzyka składki, w 2018 roku w porównaniu do roku 2017 nie zaobserwowano niekorzystnej zmiany dynamiki ryzyk w stosunku do dynamiki składki przypisanej brutto dla umów ubezpieczenia w grupie 1. Natomiast w przypadku grupy 2 utrzymany został dotychczasowy niekorzystny trend, albowiem przyrost liczby umów ubezpieczenia był prawie o 10% wyższy niż dynamika składki przypisanej brutto. Sytuacja ta może świadczyć o utrzymującej się konkurencji cenowej dla tej grupy ubezpieczeń.

Tabela 16. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 692	11 768	1 076
Ryzyko składki i rezerw	9 174	10 262	1 088

Ryzyko katastroficzne (A.1.2. oraz A.2.2.)

Ryzyko katastroficzne jest definiowane jako ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami. W działalności Spółki oraz w systemie Wypłacalność II ryzyko to zawiera się zarówno w ryzyku ubezpieczeń majątkowych, jak i zdrowotnych i jest podzielone na:

- a. ryzyko o charakterze katastrof naturalnych;
- b. ryzyko o charakterze katastrof spowodowanych przez człowieka;
- c. pozostałe ryzyka katastroficzne.

W 2018 roku nie było istotnych zmian w zakresie ekspozycji na ryzyka katastroficzne (wzrost ekspozycji o 5%). W przypadku ubezpieczeń majątkowych, związane były one ze wzrostem Spółki wyrażonym w sumie sum ubezpieczenia. Nie zmieniły się istotnie również scenariusze dotyczące ryzyk spowodowanych przez człowieka. Dla ryzyk katastroficznych w module ubezpieczeń zdrowotnych ekspozycja netto ryzyka z uwagi na przyjęte rozwiązania reasekuracyjne jest identyczna jak w 2017 roku.

Podstawowym narzędziem zarządzania przez Spółkę ryzykiem katastroficznym jest wspomniany wcześniej transfer ryzyka poprzez reasekurację. Dodatkowo Spółka unika niektórych rodzajów ryzyk ubezpieczeniowych generujących nadmierną ekspozycję na ryzyko lub takich, w przypadku których nie ma odpowiedniego doświadczenia w zarządzaniu.

Za pomocą reasekuracyjnej ochrony nieproporcjonalnej portfela ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich Spółka zapewnia jednocześnie dużą pojemność umożliwiającą rozwój tego portfela w części korporacyjnej, jak też zabezpieczenie jej przed kumulacją odpowiedzialności w przypadku szkody katastroficznej. W 2018 roku Spółka, utrzymując dotychczasowy apetyt na ryzyko, zwiększyła pojemność na szkody katastroficzne z 300 mln zł na 350 mln zł.

W ramach niezależnej oceny ryzyka katastroficznego (analizy wrażliwości ryzyka) Spółka poddała się zewnętrznemu badaniu w zakresie ekspozycji na ryzyko powodzi. Przeprowadzona analiza dotyczyła portfeli ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich oraz auto-casco Spółki według ekspozycji brutto (bez uwzględnienia jakiegokolwiek ochrony reasekuracyjnej) na dzień 30 września 2018 roku. Zgodnie z wynikiem badania, w 2018 roku nastąpił spadek ekspozycji i w dalszym ciągu jest ona istotnie mniejsza od posiadanej przez Spółkę pojemności reasekuracyjnej dla ryzyka powodzi przy 200-letnim okresie nawrotu. Spółka utrzymuje konserwatywne podejście do ochrony reasekuracyjnej ekspozycji powodziowej, czego dowodem jest zaplanowana na 2019 rok ochrona reasekuracyjna bliska 1000-letniemu okresowi nawrotu.

W przypadku podmodułu ryzyka katastrof spowodowanych przez człowieka w ubezpieczeniach majątkowych i inżynierskich, ekspozycja katastroficzna chroniona była jak dotychczas umową reasekuracji nieproporcjonalnej oraz dodatkowo umowami fakultatywnymi. Zmiany dotyczące umów reasekuracyjnych w zakresie portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej zostały opisane w części dotyczącej ryzyka składki i rezerw. Umowami obligatoryjnymi, chronione były także portfele ubezpieczeń OC ogólnej i zawodowej, ryzyk transportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych

Spółka – oprócz działalności bezpośredniej – akceptuje ryzyka ubezpieczeniowe także w drodze reasekuracji czynnej. Ryzyka takie, o ile przyjmowane są na bazie fakultatywnej i proporcjonalnej, podlegają dalszej retrocesji do umów reasekuracji biernej obligatoryjnej.

W 2018 roku kontynuowana była, dedykowana dla ubezpieczeń zdrowotnych, umowa reasekuracji cedująca ryzyko ubezpieczeniowe w przypadku pandemii oraz zdarzeń o charakterze wypadków masowych. Największa ekspozycja na ryzyko w zakresie koncentracji wypadków dotyczy, jak

w okresie wcześniejszym, scenariusza związanego z pobytem dużej grupy zawodowej/pracowników w jednym pomieszczeniu, w którym to scenariuszu giną wszystkie osoby – uległa jednak zmianie sama umowa podlegająca badaniu. W 2018 roku dokonano ponownego przeglądu wszystkich warunków ubezpieczenia dla ubezpieczeń detalicznych celem potwierdzenia przyjętych scenariuszy zdarzeń katastroficznych dla tego rodzaju ubezpieczeń.

W ocenie jakościowej ryzyko katastroficzne dla ubezpieczeń majątkowych w 2018 roku uzyskało ocenę średnią – 4, natomiast ryzyko katastroficzne dla ubezpieczeń zdrowotnych ocenę niską – 2.

Tabela 17. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego – katastroficznego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	89 789	128 686	38 897
Ryzyko katastroficzne	24 541	25 685	1 144
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 692	11 768	1 076
Ryzyko katastroficzne	3 426	3 426	0

Ryzyko lapsów (A.1.3. oraz A.2.3.)

Ryzyko lapsów definiowane jest jako ryzyko związane z rezygnacjami ubezpieczonych z ochrony ubezpieczeniowej w trakcie umowy. Ryzyko to wiąże się z poniesieniem kosztów przez zakład ubezpieczeń związanych z zawarciem i utrzymaniem umowy ubezpieczenia oraz niekorzystnym wpływem na Spółkę braku dochodu z tytułu rozwiązywanej umowy. Ryzyko to w ocenie ilościowej zwiększa swoją ekspozycję w przypadku wzrostu rentowności oferowanych umów ubezpieczenia. Sytuacja taka miała miejsce w 2018 roku w głównych liniach biznesowych oferowanych usług ubezpieczeniowych.

Niezależnie od oceny ilościowej w okresie sprawozdawczym przeprowadzana jest kwartalna analiza jakościowa dla tego ryzyka. Główną przyczyną sygnalizowaną przez jednostki organizacyjne dla tego ryzyka w działalności Spółki jest proces odnowień i cena za oferowaną usługę. Zarządzanie przedmiotowym ryzykiem nie uległo zmianie i polega na analizie przyjętych założeń modelu odnowień oraz wdrażania modelu po uprzednim wykonaniu szeregu testów. Zdaniem uczestników procesu ryzyko to dla ubezpieczeń majątkowych utrzymuje się na poziomie średnim (ocena jakościowa 5). Natomiast w przypadku ubezpieczeń zdrowotnych jest ono nieistotne.

Tabela 18. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka lapsów.

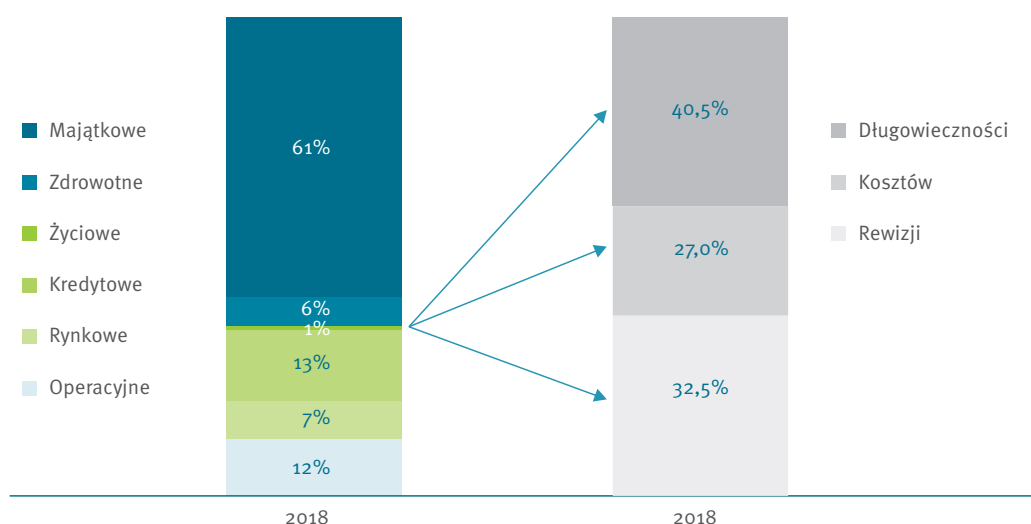
Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	89 789	128 686	38 897
Ryzyko lapsów	11 636	23 248	11 612
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 692	11 768	1 076
Ryzyko lapsów	1 568	1 889	321

Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych o charakterze życiowym (A.3)

W ocenie jakościowej, ryzyka ubezpieczeniowe o charakterze życiowym zostały ocenione jako średnie (nie zmalała łączna ekspozycja na te ryzyka w stosunku do 2017 roku). Ryzyka te generują niewielkie wymogi kapitałowe dla Spółki. Mogą one jednak potencjalnie istotnie wzrosnąć z uwagi na czynniki prawne, które wpłyną na założenia co do wielkości długoterminowych przepływów finansowych związanych z rentami.

Tabela 19. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach życiowych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach życiowych	2 154	2 903	749

Ryzyko ochrony poziomu udziału własnego (A.4.)

Maksymalny zachówek Spółki ustalony na 2018 rok nie uległ zmianie w stosunku do 2017 roku. Poziom ten jest niższy od wskazanego w procedurze, maksymalnego poziomu 3-5% wysokości środków własnych planowanych na kolejny rok. Sytuacja ta obrazuje utrzymanie niskiej skłonności Spółki do akceptacji ryzyka na udziale własnym. Do powyższego poziomu dostosowane zostały umowy reasekuracji obowiązkowej na 2019 rok, nadwyżkę ryzyka przenosząc na reasekuratorów. W przypadku portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej maksymalny zachówek w ramach obecnych umów jest znacząco niższy, został on jednak zmodyfikowany z uwagi na zmianę w tym zakresie programu reasekuracyjnego.

Ocena jakościowa dla ryzyka ochrony poziomu udziału własnego wzrosła w 2018 roku w stosunku do oceny z 2017 roku (ocena jakościowa 6) – jest to ocena podwyższona.

Koncentracja w ramach ryzyka ubezpieczeniowego

Mając na uwadze wymagania określone przez KNF Spółka dokonała przeglądu ryzyk ubezpieczeniowych w kontekście identyfikacji koncentracji ryzyka. Z uwagi na założenia metodologii wyliczenia wymogów kapitałowych zgodnie z formułą standardową zidentyfikowane zostały poniższe ekspozycje:

- a. ryzyko koncentracji wypadków masowych dla ryzyk katastroficznych o charakterze ubezpieczeń zdrowotnych, nastąpiło zwiększenie koncentracji ryzyka brutto w tym zakresie w 2018 roku – ryzyko zostało opisane w stosownym podrozdziale niniejszego sprawozdania;
- b. ryzyko związane z pożarem w module ryzyka katastroficznego spowodowanego przez człowieka dla ubezpieczeń majątkowych, nie miała miejsce istotna zmiana ekspozycji w tym zakresie – ryzyko to opiera się o najwyższą ekspozycję brutto;
- c. ryzyko związane z gwarancjami ubezpieczeniowymi w module ryzyka katastroficznego spowodowanego przez człowieka dla ubezpieczeń majątkowych, nie miała miejsce istotna zmiana ekspozycji w tym zakresie – ryzyko to opiera się m.in. o najwyższe ekspozycje netto.

W pozostałych ryzykach ubezpieczeniowych nie została zidentyfikowana istotna koncentracja ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym

W 2018 roku nie dokonano zmian w strategii zarządzania ryzykiem w kontekście ryzyk ubezpieczeniowych. Strategia Spółki jak dotychczas będzie charakteryzowała się niskim apetytem na ryzyko.

Ponadto zostały utrzymane założenia, odnośnie dotychczasowych metod zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym. Przewiduje się w dalszym ciągu, nacisk na działania ograniczające ryzyko przez ich właścicieli, odpowiedzialnych równocześnie za zarządzanie poszczególnymi liniami biznesowymi.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W przypadku ryzyk katastroficznych Spółka zamierza w 2019 roku zwiększyć dotychczasową ochronę reasekuracyjną w przypadku zdarzeń związanych z katastrofą naturalną (w tym ryzyk powodziowych) w ubezpieczeniach majątkowych i inżynierskich. W ramach pozostałych ryzyk katastroficznych przyjęto dotychczasowy poziom reasekuracji. W 2019 roku uległ zmianie program reasekuracji dla ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego. Podjęto decyzję o wygaśnięciu jednej z umów reasekuracji proporcjonalnej.

W kolejnych okresach działalności Spółki, Gothaer TU S.A. będzie dążyło do rozszerzenia prac aktuarialnych o nowe segmenty oferowanych usług ubezpieczeniowych, poprzez zaimplementowanie dla tych obszarów wyspospecjalistycznych aktuarialnych narzędzi informatycznych. Ponadto przewiduje się kontynuowanie strategicznych projektów przyjętych przez Zarząd do realizacji, mających na celu również poprawę zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym.

W 2019 roku przewiduje się stabilizowanie zmian procesowych, które miały miejsce w 2018 roku, w tym w zakresie zarządzania produktem, dystrybucją ubezpieczeń, zarządzania jakością danych i bezpieczeństwem informacji, analizy kosztów oraz zarządzania kapitałem. Działania jakościowe podejmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykami ubezpieczeniowymi nakierunkowane będą na ograniczanie ryzyka.

Dotyczyć będą one:

- a. dalszego wystandaryzowania procesu rozwoju produktów, w tym w ww. aspekcie wpływu oferowanej usługi ubezpieczeniowej na wymogi kapitałowe;
- b. opracowania i kierowania do podległych pracowników oraz podmiotów wytycznych kadry zarządzającej dotyczących m.in. oceny przyjmowanego ryzyka ubezpieczeniowego, zakresu niezbędnych danych, zasad wprowadzania danych do systemów informatycznych, wymaganych dokumentów etc.;
- c. kontrolowania procesu ustalania i przestrzegania zasad kompetencyjnych oraz zakresu udzielonego umocowania do podejmowania czynności w imieniu i na rzecz Spółki;
- d. wpływu poprawy jakości danych na wynik finansowy oraz procesy decyzyjne;
- e. przyjmowanego w ramach ubezpieczenia ryzyka a jego wpływu na koszt generowanego kapitału.

W ramach realizacji funkcji kluczowych Spółka zamierza również kontynuować rutynowe działania w zakresie zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, w tym przede wszystkim poprzez funkcje aktuarialną – badanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz taryf ubezpieczeniowych. Na podstawie uzyskiwanych wyników podejmowane będą decyzje biznesowe dotyczące oferowanych przez Spółkę usług ubezpieczeniowych.

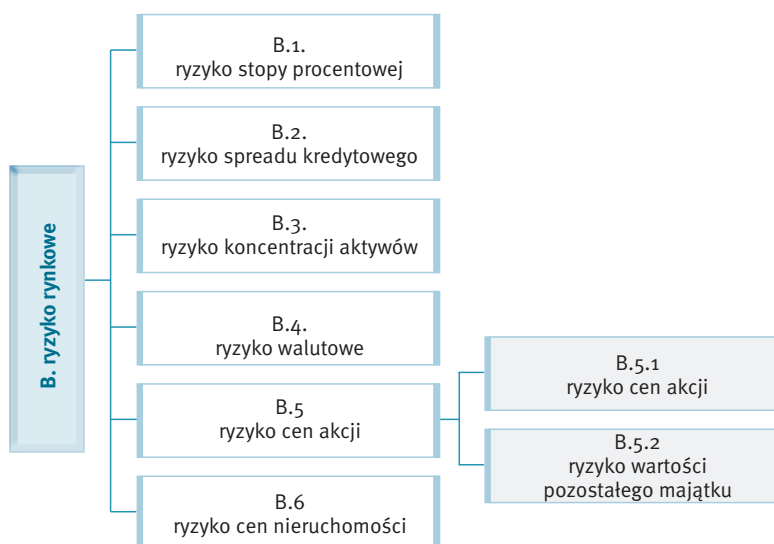
C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako ryzyko wynikające z poziomu lub zmienności rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań Spółki. Odzwierciedla ono strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich trwania. Ryzyko rynkowe w działalności Gothaer TU S.A. obejmuje ryzyka zaprezentowane na schemacie 12.

Gothaer TU S.A. uwzględnia w wyliczeniu wymogu kapitałowego ryzyko cen akcji, jednakże do tego modułu klasyfikowane są również aktywa nie będące w istocie instrumentami finansowymi lecz pozostałymi składnikami aktywów ujętymi w bilansie ekonomicznym. Z uwagi na powyższe w 2018 roku ujęto w analizie oba elementy. Ryzyko cen nieruchomości nie występuje w działalności Spółki.

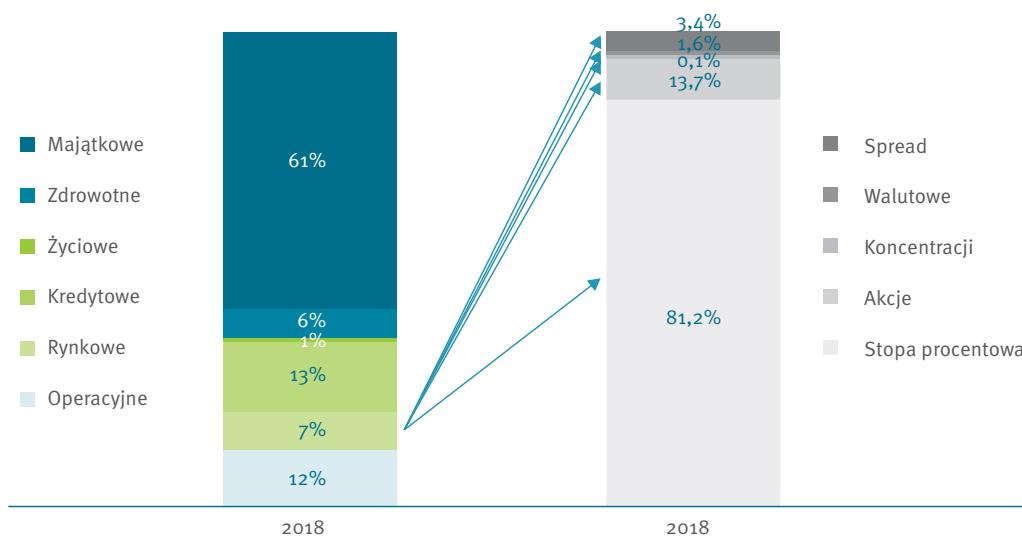

Schemat 12. Struktura ryzyka rynkowego Spółki¹².

Spółka na mocy obowiązujących przepisów prawa w zakresie działalności lokacyjnej zobowiązana jest do prowadzenia jej w sposób, zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności. W latach 2018 i 2017 zarządzanie ryzykiem rynkowym, w istotnej części zostało przekazane wyspecjalizowanemu podmiotowi Grupy Gothaer, tj. Gothaer Asset Management AG. Podmiot ten we współpracy z Gothaer TU S.A. opracował wytyczne inwestycyjne obejmujące m.in. zasady zarządzania ryzykiem inwestycyjnym.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała w portfelu inwestycyjnym prawie wyłącznie polskie skarbowe instrumenty dłużne – denominowane w PLN oraz w EUR. Spółka nie posiadała żadnych istotnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała w portfelu inwestycyjnym prawie wyłącznie polskie skarbowe instrumenty dłużne – denominowane w PLN oraz w EUR. Spółka nie posiadała żadnych istotnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Spółka przeprowadziła badanie ilościowe na danych finansowych za 2018 rok, w którym oceniono wymogi kapitałowe dla:

- a. stopy procentowej;
- b. waluty;
- c. spreadu;
- d. koncentracji;
- e. cen akcji.

Tabela 20. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko rynkowe	27 191	14 465	-12 726

Ryzyko stopy procentowej (B.1)

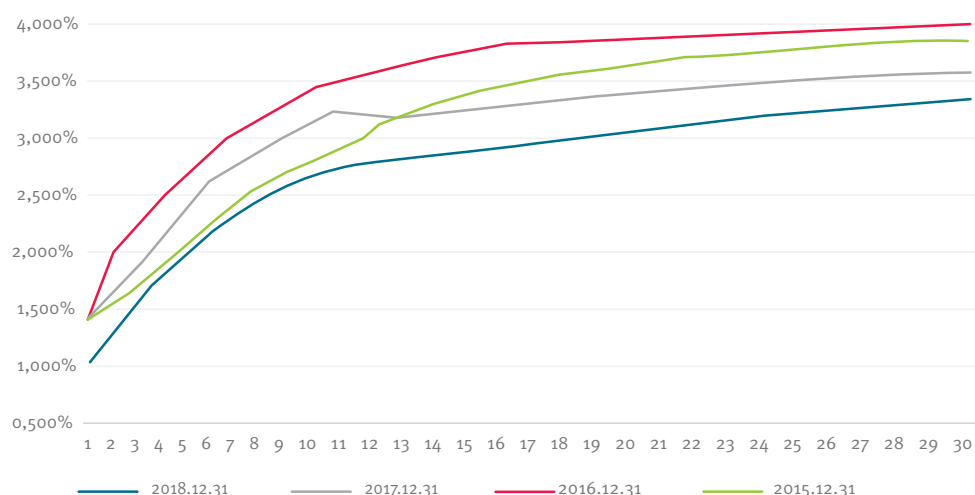
Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w strukturze czasowej stóp procentowych lub wahania zmienności stóp procentowych. W 2018 roku nie uległa zmianie dotychczasowa polityka lokacyjna i jest ona ukierunkowana na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Instrumenty te są narażone na ryzyko stopy procentowej, objawiające się poprzez spadek wartości godziwej poszczególnych obligacji w przypadku wzrostu stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej w obszarze inwestycyjnym korygowane jest poprzez równoległy spadek wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Natomiast spadek stóp procentowych powoduje wzrost wartości godziwej obligacji przy równoczesnym wzroście wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Analizując ryzyko stopy procentowej należy podkreślić, że stopy procentowe w Polsce pozostają na bardzo niskim poziomie. Od 5 września 2015 roku Rada Polityki Pieniężnej (dalej jako RPP) nie zmieniła stóp procentowych. Główna stopa procentowa (referencyjna) pozostaje na poziomie 1,5%. Koszt, po jakim bank centralny udziela bankom komercyjnym pożyczek pod zastaw papierów wartościowych (stopa lombardowa) wynosi 2,5%, a stopa depozytowa ma wartość 0,5%. Stopa redyskonta weksli to w dalszym ciągu 1,75%. RPP uzasadniła swoją decyzję koniecznością utrzymania polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz zachowaniem równowagi makroekonomicznej. Decyzja RPP argumentująca utrzymanie stóp procentowych na niezmiennym poziomie uwarunkowana jest również globalnymi czynnikami makroekonomicznymi, w tym spowolnieniem wzrostu gospodarczego w strefie Euro oraz utrzymywaniem przez Europejski Bank Centralny stóp procentowych na poziomie bliskim zera.

W 2018 roku istotnie zmalała zdaniem właścicieli procesów jakościowa ekspozycja na ryzyko stopy procentowej. Ekspozycja ta była wysoka (poziom 7) z uwagi na duży wzrost krzywej wolnej od ryzyka na koniec 2017 roku, który to miał znaczne odzwierciedlenie w wycenie instrumentów dłużnych Skarbu

Państwa jak i następnie w wymogu kapitałowy generowanym przez ryzyko stopy procentowej. Obecnie jest ona na poziomie 5 (podwyższony).

Wykres 3. Zmiana krzywej wolnej od ryzyka.

W 2018 roku Spółka przeprowadziła szereg dodatkowych testów stresu obejmujących ryzyko stopy procentowej (przeprowadzone były one w połowie 2018 na danych na koniec 2017, których wyniki zostały kompleksowo ujęte w badaniu ORSA). Badania te obejmowały zmianę wartości szoków oraz zmianę struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka. Przeprowadzone testy wykorzystywały metodologię opracowaną przez KNF, EIOPA bądź wewnętrzną metodologię Grupy Gothaer.

Testem stresu generującym największą dla Spółki zmianę było przeprowadzenie łącznego scenariusza dla ryzyk rynkowych. W drugim kwartale 2018 roku Spółka przeprowadziła przedmiotowy test na danych za 31 grudnia 2017 roku. Scenariusz badania obejmował zmianę wyceny posiadanego portfela obligacji (nowa struktura terminowa stopy wolnej od ryzyka), zmianę głębokości szoku dla ryzyka spreadu oraz ryzyka kredytowego, zmianę wyceny wartości godziwej cen akcji o 33% oraz spadek wartości złotówki do pozostałych walut o 8%. W scenariuszu tym, najważniejsze znacznie dla Spółki miały założenia dotyczące stopy procentowej (inne elementy testu są pomijalne). Zastosowana istotnie niekorzystna wycena portfela obligacji skarbowych w przedmiotowym szoku została dodatkowo pogłębiona przez szoki na stopie procentowej – podwójnie negatywny efekt testu zmiany wyceny (wpływ na środki własne) oraz szok od zmienionej podstawy (wpływ na wymóg wypłacalności). Mimo znacznego negatywnego wpływu przedmiotowego testu, Spółka zachowała wskaźniki wypłacalności na poziomie istotnie wyższym niż określone w strategii zarządzania ryzykiem dla poziomu pożądanego. Spółka dodatkowo przeprowadziła podobne badanie na danych za 2018 rok, które potwierdziło, że Gothaer TU S.A. posiada wystarczający bufor bezpieczeństwa.

Tabela 21. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka stopy procentowej.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko stopy procentowej	26 229	14 159	-12 070

Ryzyko spreadu (B.2.) i ryzyko koncentracji (B.3.)

Ryzyko koncentracji aktywów definiuje się jako ryzyko, na które jest narażony zakład ubezpieczeń i które wynika z braku dywersyfikacji portfela aktywów lub dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta papierów wartościowych lub grupę powiązanych emitentów.

Ryzyko spreadu kredytowego odzwierciedla wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury czasowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahań ich zmienności.

W przypadku Gothaer TU S.A. zarządzanie tymi ryzykami jest uzależnione od zarządzania ryzykiem walutowym po stronie pasywnej bilansu, zgodnie z założeniami dotyczącymi zarządzania ryzykiem walutowym. Generowane przez to ryzyko wymogi kapitałowe dotyczą wielkości portfela instrumentów finansowych denominowany w innej walucie niż polski złoty. Ryzyko koncentracji i ryzyko spreadu zostały poddane analizie jakościowej i w obu przypadkach są równe 2 – niskie. Obydwa rodzaje ryzyka obecnie generują nieznaczne wymogi kapitałowe w zakresie modułu ryzyka rynkowego. Ekspozycja na te ryzyka nie zmieniła się istotnie w stosunku do 2017 roku w kontekście jakościowym, miała miejsce natomiast istotna zmiana ilościowa związana ze zmniejszeniem portfela lokat na dzień bilansowy.

Tabela 22. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka spreadu i koncentracji.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko spreadu	507	599	92
Ryzyko koncentracji	1 732	12	-1 720

Dla obu ryzyk należy wskazać, że obecnie obowiązujące przepisy prawa nie zakładają uwzględnienia w wyliczeniu wymogu kapitałowego obligacji skarbowych denominowanych w walucie krajowej. Z uwagi na powyższe, w badaniu nie podlegał wyliczeniu wymóg kapitałowy dla głównego portfela inwestycyjnego Spółki, mimo że ryzyko Skarbu Państwa jest faktyczne.

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółka przeprowadziła dodatkowe testy w 2018 roku dla tego ryzyka na danych na dzień 31 grudnia 2017 roku. W pierwszym teście, przyjęto wartości szoku jak dla obligacji korporacyjnych o najwyższej jakości kredytowej zgodnie z parametrami określonymi w art. 176 ust. 3 Rozporządzenia delegowanego, przy czym uwzględniono durację poszczególnych obligacji w wartości szoku – metodologia KNF. W drugim scenariuszu użyto współczynników dla obligacji skarbowych spoza krajów członkowskich UE. Badanie opierało się na ryzyku spreadu, a pomijało ryzyko koncentracji – metodologia Grupy Gothaer. Z uwagi na fakt, że metodologia KNF generowała wyższą wartość szoku Spółka ponownie przeprowadziła test na aktualnych danych. Wynikiem zastosowania szoku było obniżenie współczynnika wypłacalności, jednakże przy zachowaniu przyjętego w strategii zarządzania ryzykiem marginesu bezpieczeństwa.

Ryzyko walutowe (B.4)

Ryzyko walutowe w działalności Spółki definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności kursów wymiany walut. W związku z ekspozycją na ryzyko kursowe spowodowaną płatnościami wobec uposażonych denominowanymi w EUR, Spółka utrzymuje w portfelu Euroobligacje celem zmniejszenia tego ryzyka. Gothaer TU S.A. prowadzi zatem w zakresie zarządzania tym ryzykiem politykę zabezpieczenia pasywów Spółki. Obecnie ma miejsce praktycznie pełne zabezpieczenie przed tym ryzykiem.

W pozostałym zakresie Gothaer TU S.A. zarządza ryzykiem walutowym poprzez:

- zawieranie umów z reasekuratorami, w przypadku których waluta rozliczeń jest tożsama z walutą wypłaty odszkodowania;
- unikanie zawierania umów ubezpieczenia, w przypadku których suma ubezpieczenia jest wyrażona w innej walucie niż polski złoty;
- realizowanie roszczeń z umowy ubezpieczenia po kursie, który został ustalony w umowie ubezpieczenia.

Ocena jakościowa ryzyka walutowego nie uległa zmianie w porównaniu z 2017 rokiem (ocena jakościowa 2). Niska ocena jest związana z dopasowaniem struktury aktywów i zobowiązań denominowanych w walucie obcej.

Analizując przedmiotowe ryzyko, Spółka uwzględniła je w testach stresu dotyczących ryzyka rynkowego (test omówiony w zakresie ryzyka stopy procentowej). Wpływ tego modułu ryzyka na uzyskane wyniki testu należy uznać za nieistotny.

Tabela 23. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka walutowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko walutowe	2 807	259	-2 548

Ryzyko cen akcji (B.5)

Ryzyko cen akcji w ramach Wypłacalności II odzwierciedla wartość aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności rynkowych cen akcji. Spółka przyjęła strategię unikania tego ryzyka. Ryzyko cen akcji w metodologii badania kapitałowego wymogu wypłacalności podzielone jest na dwie ekspozycje:

- ekspozycja typu 1, która obejmuje akcje notowane na rynkach regulowanych, w państwach członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej jako EOG) lub Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (dalej jako OECD) – Spółka ma pomijalną ekspozycję na to ryzyko;
- ekspozycja typu 2, która obejmuje pozostałe rynki regulowane, akcje nieemitowane, towary i inne inwestycje alternatywne.

W ocenie jakościowej w 2018 roku ryzyko to zostało uznane za nieistotne.

W zakresie wymogów kapitałowych dla tego ryzyka należy dodatkowo omówić założenia metodologiczne wynikające z stosowania systemu Wypłacalność II. Ryzyko to w ekspozycji typu 2 obejmuje bowiem, zgodnie z opinią EIOPA, wszelkie inne aktywa nie ujęte w innych podmodułach ryzyka rynkowego. W przypadku Gothaer TU S.A. są to w głównej mierze rzeczowe składniki aktywów.

Tabela 24. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka cen akcji.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko cen akcji	886	2 072	1 186

Koncentracja w ramach ryzyka rynkowego

Spółka dokonała dodatkowego przeglądu ryzyk rynkowych w kontekście identyfikacji koncentracji ryzyka rynkowego. Koncentracja ryzyka dla tego modułu ma miejsce w przypadku ryzyka koncentracji aktywów i ryzyka spreadu kredytowego. W obu przypadkach koncentracja ta nie wynika ze stosownej standardowej formuły wyliczenia wymogów kapitałowych, lecz jest związana z obligacjami Skarbu Państwa pomijanymi w tej metodologii. Wpływ zmiany przedmiotowej metodologii i uwzględnienie posiadanych dłużnych instrumentów w wymogach kapitałowych Spółki faktycznie opisuje ryzyko, na które Spółka jest narażona oraz obrazuje ekspozycję na ryzyko koncentracji.

Szczegółowy opis tego ryzyka ma miejsce w poprzedzających podrozdziałach niniejszego sprawozdania.

Strategia zarządzania ryzykiem

W 2018 roku nie uległy zmianie założenia Strategii zarządzania ryzykiem rynkowym. W dalszym ciągu opiera się ona na współpracy z Gothaer Asset Management AG. Metodami ustalonymi w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami są:

- ryzyko stopy procentowej – odpowiednie dopasowanie struktury pasywów i aktywów (zapobieganie i redukcja ryzyka);
- ryzyko walutowe – utrzymanie dotychczasowych zasad zarządzania opisanych szerzej w części dotyczącej ryzyka walutowego (w zależności od środowiska ryzyka zapobieganie, redukcja oraz unikanie ryzyka);
- ryzyko cen akcji, ryzyko cen nieruchomości – unikanie ryzyka;
- ryzyko spreadu, ryzyko koncentracji – akceptacja ryzyka i jego monitorowanie.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W zakresie inwestycyjnym, Spółka zamierza kontynuować dotychczasową politykę lokacyjną ukierunkowaną na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Spółka będzie korygowała ryzyko stopy procentowej poprzez odpowiednie dopasowanie struktury obligacji skarbowych do struktury terminowej przepływów z tytułu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Podejmowane decyzje inwestycyjne zgodnie z zasadami strategii zarządzania ryzykiem będą uwzględniać równoważne trzy elementy:

- a. generowane ryzyko przejawiające się wymogiem kapitałowym w ramach wynikających z przepisów prawa zasad jego wyliczenia;
- b. własną ocenę ryzyka i wypłacalności obejmującą ryzyka nie ujęte w tzw. formule standardowej, a mające istotne znaczenie dla działalności Spółki w tym przede wszystkim ryzykiem płynności;
- c. możliwość podnoszenia środków własnych z uwagi na uzyskiwanie dochodów z inwestycji równocześnie wpływającą na wskaźnik wypłacalności.

Spółka zamierza także utrzymywać dopasowanie wielkości portfela Euroobligacji w związku płatnościami Spółki wobec uposażonych z tytułu umów ubezpieczenia. Równocześnie, poprzez krótkoterminowe lokaty walutowe, Spółka będzie utrzymywać odpowiednią płynność w walucie. W zakresie pozainwestycyjnym, zarządzanie tym ryzykiem w dalszym ciągu ma polegać na ścisłym przestrzeganiu założeń strategii ryzyka.

Zasada ostrożnego inwestora

Gothaer TU S.A. z uwagi na normy prawa jest zobowiązane do prowadzenia działalności lokacyjnej w sposób zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności. Spółka szczegółowo, w uregulowaniach wewnętrznych opisała zasady oraz procedury zarządzania procesem inwestycyjnym, w tym wskazano odpowiedzialności dla poszczególnych osób i jednostek organizacyjnych, przypisano role funkcjom kluczowym oraz zdiagnozowano potencjalne miejsca konfliktów interesów. Opracowane zostały i wdrożone wytyczne inwestycyjne mające m.in. na uwadze realizację zasad ostrożnego inwestora.

Zgodnie ze wskazanymi zasadami, Gothaer TU S.A. może lokować środki finansowe, w tym na pokrycie wymogów kapitałowych, wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe:

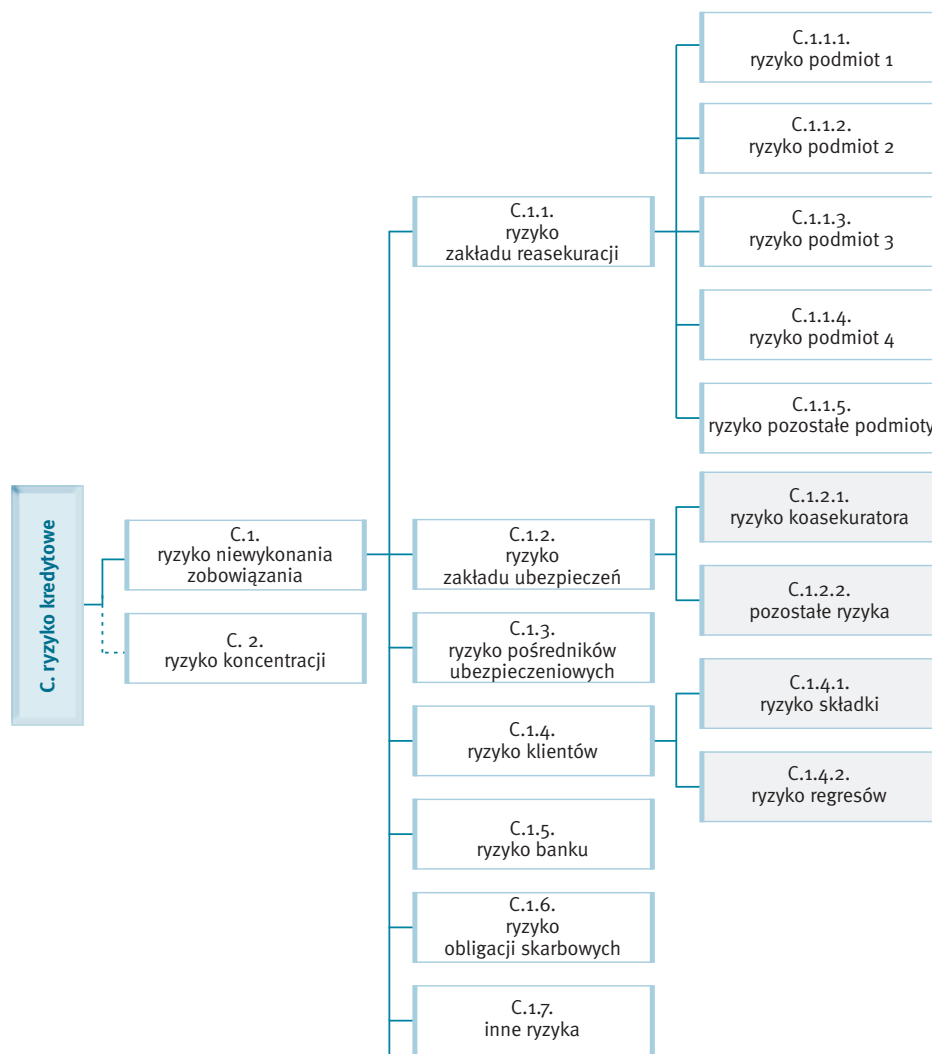
- a. których ryzyko może właściwie określić, mierzyć i monitorować;
- b. którymi może właściwie zarządzać, kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka;
- c. które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności.

W 2018 roku nie zmienił się w stosunku do 2017 roku portfel inwestycyjny Spółki, który zawiera prawie wyłącznie polskie skarbowe dłużne papiery wartościowe.

C.3 Ryzyko kredytowe

W przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności, ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty, które mogą się zmaterializować w ciągu kolejnych 12 miesięcy, w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników Spółki lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej. Schemat analizowanego ryzyka kredytowego rozszerzony o ryzyko koncentracji przedstawia się następująco:

Schemat 13. Struktura ryzyka kredytowego Spółki.

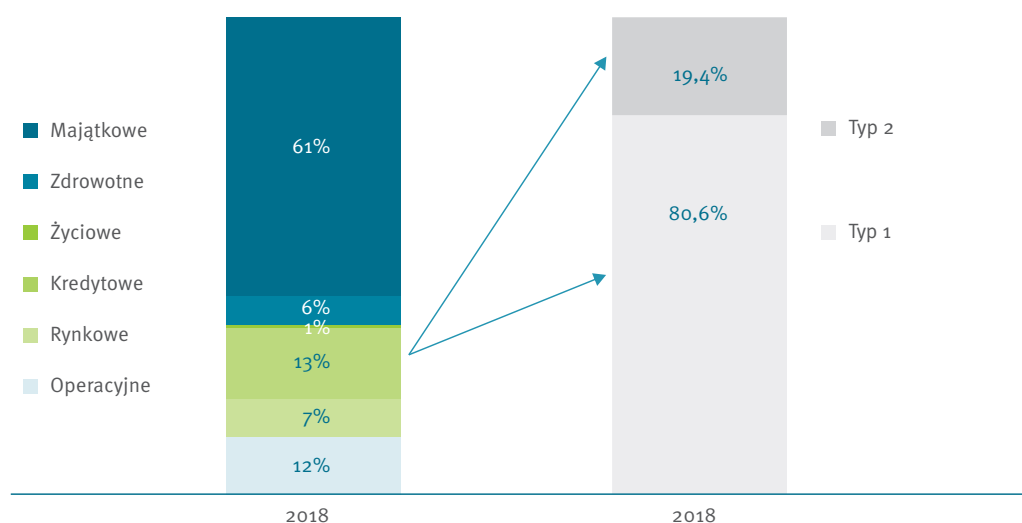
W analizowanym okresie miało miejsce dodatkowe rozszerzenie zakresu monitorowania ryzyka kredytowego. Zdaniem Spółki wprowadzony dodatkowy podział ryzyka klientów i ryzyka zakładu ubezpieczeń umożliwia lepszą analizę faktycznej ekspozycji na ryzyko.

W 2018 roku Spółka przeprowadziła kwartalne pomiary jakościowe oraz testy stresu na danych za 2017 rok oraz dodatkowo dla głównego modułu ryzyka w oparciu o dane finansowe za 2018 rok.

Tabela 25. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka kredytowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko kredytowe	25 856	27 683	1 827

Ryzyko reasekuratora i (C.1.1.) ryzyko zakładu ubezpieczeń (C.1.2.)

W ocenie wyszczególniono ryzyka związane z największymi reasekuratorami współpracującymi z Gothaer TU S.A. Ekspozycja dla tego ryzyka mierzona jest w oparciu o saldo zobowiązań/należności z tytułu reasekuracji, udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych oraz efekt mitygacji ryzyka. Obecnie można wyróżnić dwa podłoża dla ekspozycji na ryzyko kredytowe. Pierwsze z nich związane jest z długoletnią współpracą w zakresie przede wszystkim portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnego. Z uwagi na wygaszenie jednej z trzech umów reasekuracji dla tego typu ubezpieczeń, ekspozycja na to ryzyko ulegnie zmniejszeniu w bieżącym okresie. Drugie dotyczy bieżącego transferu ryzyka w ramach m.in. dużych ubezpieczeń korporacyjnych oraz programów reasekuracji katastroficznej. Wszystkie ekspozycje przekraczające wielkość 1 mln zł związane są z partnerami reasekuracyjnymi o jakości kredytowej nie niższej niż druga i charakteryzującymi się stabilnością tej oceny.

W 2018 roku Gothaer TU S.A. przeprowadziło testy stresu na danych za 2017 rok oraz na danych za drugi kwartał 2018 roku. Testy zostały powtórzone na danych za 2018 rok. Test stresu polegał na obniżeniu o jeden stopień oceny jakości kredytowej dla każdego z 4 głównych podmiotów. Spółka uzyskała pozytywne wyniki dla każdego z testów stresu. Do analizy wykorzystano założenia formuły standardowej. Poniżej przedstawiono wyniki przedmiotowego testu na danych za 2018 rok.

Tabela 26. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności ryzyka kredytowego dla czterech największych ekspozycji w zakresie reasekuracji przeprowadzona na danych za IV kwartał 2018 roku.

Obniżenie jakości kredytowej o 1 dla poszczególnych ekspozycji	Zmiana współczynnika wypłacalności
Reasekurator 1	- 14 p.p.
Reasekurator 2	nie ma istotnej zmiany
Reasekurator 3	nie ma istotnej zmiany
Reasekurator 4	nie ma istotnej zmiany

Przeprowadzono również odwrócony test stresu dla głównego reasekuratora Spółki – Spółka nie osiągnęłaby współczynnika wypłacalności w przypadku spadku oceny jakości kredytowej dla tego reasekuratora o 3 stopnie.

Ryzyko pośredników ubezpieczeniowych (C.1.3.) i ryzyko klientów (C.1.4.)

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez pośredników ubezpieczeniowych w ocenie jakościowej nie zmieniło się w porównaniu z tym z 2017 roku i nadal wynosi 5 – ocena średnia. Taka sama ocena została uzyskana dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez ubezpieczających. W przypadku obydwu rodzajów podmiotów, ryzyko to jest na bieżąco monitorowane. Gothaer TU S.A. analizuje przedmiotowe ryzyko zarówno w kontekście wartości należności w określonym indywidualnym podmiocie, jak również długości trwania należności. Spółka nie zdiagnozowała istotnej ekspozycji na podmiot dla należności przeterminowanych. Niemniej jednak celem właściwego dokonywania analiz pod względem problemowym Gothaer TU S.A. dokonało dodatkowego podziału ryzyka klientów Spółki wyodrębniając ryzyko związane z nieopłaconą składką oraz ryzyko związane ze ściągalnością regresów. Zdaniem Spółki zaproponowany podział odzwierciedla również zasady wyliczania wymogów kapitałowych dla przedmiotowego modułu ryzyka.

W 2018 roku, w porównaniu z okresami wcześniejszymi, ponownie spadł wynik kapitałowy ekspozycji typu 2 generowany przez tego rodzaju należności. Spółka mityguje przedmiotowe ryzyko poprzez działania dyscyplinujące m.in. wysyłanie przypominającej korespondencji, rozwiązywanie umów, bądź prowadzone postępowania windykacyjne. Gothaer TU S.A. zawiadamia również prokuraturę o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę.

Ryzyko banku (C.1.5.)

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez instytucje finansowe zostało ocenione jako bardzo małe. Gothaer TU S.A. współpracuje wyłącznie z jednym bankiem który pełni rolę depozytariusza Spółki. W czwartym kwartale 2018 roku nastąpiła niekorzystna zmiana w ocenie jakości kredytowej banku. Spadek oceny o jedną jednostkę. Współczynnik wypłacalności pozostał na niezmiennym poziomie.

Tabela 27. Ocena ryzyka kredytowego dla depozytariusza Spółki.

Ocena jakości kredytowej	Zmian ratingu	Współczynnik wypłacalności
3	↓	17%

Spółka przeprowadziła symulację zmiany wartości wymogów kapitałowych w przypadku pogorszenia oceny jakości kredytowej banku. Badanie przeprowadzone w 2018 roku dotyczyło zarówno danych na koniec 2017 roku, jak i danych na drugi kwartał 2018 roku oraz końca 2018 roku – poniżej zaprezentowano wynik badania na koniec 2018 roku.

Tabela 28. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności ryzyka kredytowego dla banku przeprowadzona na danych za IV kwartał 2017 roku.

Obniżenie jakości kredytowej o 1 dla poszczególnych ekspozycji	Zmiana SCR
Bank	nie ma istotnej zmiany

Ryzyko obligacji skarbowych (C.1.6.)

Spółka utrzymuje dotychczasową politykę inwestycyjną dążąc do zachowania odpowiedniej relacji pomiędzy pożądanym dochodem z inwestycji oraz bezpieczeństwem kredytowym. Polskie obligacje skarbowe zgodnie z metodologią Wypłacalność II nie wpływają na wymóg kapitałowy w module niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. W 2018 roku uległa podwyższeniu ocena kredytowa Polski wyrażona w ramach oceny jednej z agencji ratingowych.

W 2018 roku miała miejsce natomiast negatywna zmiana oceny kredytowej Polski wyrażona w CDS¹³ – instrumentach pochodnych stanowiących zabezpieczenie w przypadku niewywiązania się ze spłaty zadłużenia (w tym przypadku Skarbu Państwa). Wartość ta zmieniła się od 50.6 na koniec 2017 roku do 67.3 na koniec 2018 roku.

Tabela 29. Ocena ryzyka kredytowego obligacji skarbowych.

Nazwa emitenta	Agencja 1		Agencja 2		Agencja 3		Zmian ratingu	
Jakość kredytowa w oparciu o zasady Wypłacalność II	2		2		2		↔ ↔ ↔	
	2		2		3		↔ ↔ ↑	
CDS	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	50.6	↔	66.9	↑	66.6	↔	67.3	↔

Wpływ uwzględnienia obligacji skarbowych w wymogach kapitałowych został omówiony w ramach ryzyka rynkowego. Mając na uwadze skalę zaangażowania inwestycyjnego w obligacje skarbowe, należy wskazać, że ryzyko kredytowe Polski jest jednym z podstawowych ryzyk mających wpływ na funkcjonowanie Spółki. Wpływ zmiany ryzyka kredytowego Skarbu Państwa, pomimo pominięcia testów stresu w metodologii systemu Wypłacalność II, ma miejsce poprzez faktyczną wycenę ich wartości godziwej, co jest odzwierciedlone w kapitale z aktualizacji wyceny oraz wyniku finansowym Spółki. Zmiana wyceny obligacji wpływa zatem na środki własne Gothaer TU S.A. Na koniec 2018 roku Spółka w tym zakresie uzyskała bardzo dobre wyniki co po raz kolejny potwierdziło prawidłowość prowadzonej przez Zarząd polityki inwestycyjnej.

Koncentracja w ramach ryzyka kredytowego

Wyodrębnionym modułem ryzyka kredytowego w mapie ryzyka jest ryzyko koncentracji. W działalności Spółki w 2018 roku ryzyko to miało miejsce dla:

- a. transferu ryzyka poprzez reasekurację;
- b. współpracującego ze Spółką banku;
- c. dłużnych instrumentów Skarbu Państwa.

Najistotniejszym ryzykiem koncentracji dla modułu ryzyka kredytowego jest ryzyko związane z posiadanym portfelem obligacji, których emitentem jest Skarb Państwa. Spółka nie przewiduje zmiany prowadzonej polityki inwestycyjnej w tym zakresie. Drugim źródłem ryzyka koncentracji jest transfer ryzyka w ramach umowy reasekuracji związanej z portfelem ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ekspozycja na dany podmiot w tym przypadku, powiększona jest dodatkowo o innego rodzaju umowy reasekuracji mitygujące ryzyka katastroficzne.

Ryzyko koncentracji dotyczące banku (mimo współpracy Spółki tylko z jednym podmiotem) nie ma istotnego znaczenia pod względem generowanych wymogów kapitałowych.

W ocenie jakościowej łącznie ryzyko koncentracji zostało uznano za średnie (ocena 4).

Strategia zarządzania ryzykiem

W 2018 roku nie miały miejsca istotne zmiany dotyczące przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem.

Spółka utrzymuje jako minimum niezbędne do zawarcia umowy reasekuracji dla podmiotu ocenę jakości kredytowej, co najmniej na poziomie oceny 2, zgodnie z zasadami Wypłatności II. Współpracujący ze Spółką bank również musi cechować się długoterminowo odpowiednią jakością kredytową. Dla obligacji skarbowych miernikiem oceny zagrożenia uznano wartość CDS. W przypadku ubezpieczających oraz pośredników ubezpieczeniowych Spółka zamierza kontynuować dotychczasowe działania mitygujące ryzyko opisane w niniejszym podrozdziale sprawozdania.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

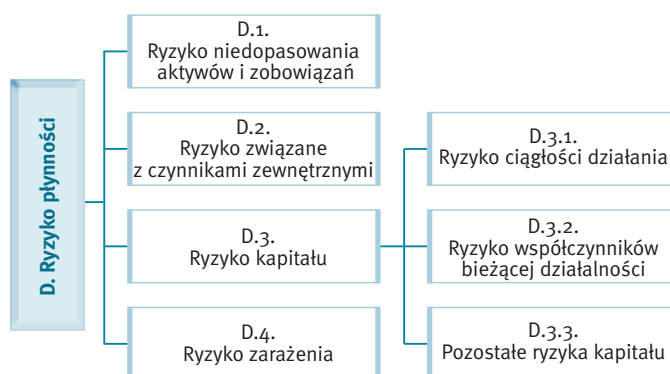
W kolejnych okresach działalności Spółka nie zamierza dokonywać zmian w zakresie metod zarządzania ryzykiem kredytowym, które będzie obejmowało:

- a. zapobieganie/ograniczanie ryzyka wobec reasekuratorów poprzez dywersyfikację umów reasekuracji, w tym z uwagi na wygaszenie jednej z umów reasekuracji kwotowej w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych;
- b. redukovanie ryzyka poprzez restrykcyjną politykę windykacyjną wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych (ograniczenie należności z tego tytułu);
- c. akceptację ryzyka dla obligacji skarbowych oraz banku – Gothaer TU S.A. mając na uwadze stosowne regulacje prawne, rentowność i płynność obligacji skarbowych oraz długoterminową stabilność oceny ratingowej współpracującego banku, zamierza kontynuować dotychczasową politykę inwestycyjną. Niemniej z uwagi na spadek jakości kredytowej banku współpracującego ze Spółką zamierza w krótszych cyklach analizować wskaźniki bezpieczeństwa i wyniki przedmiotowego podmiotu oraz utrzymywać obecne mniejsze zaangażowanie w lokaty terminowe.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest jako potencjalny negatywny wynik, którego przyczyną jest brak dostępu do lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne. Ryzyko to niejednokrotnie jest wtórne do ryzyka rynkowego i ryzyka kredytowego. Dodatkowo w katalogu ryzyka płynności ujęto specyficzny rodzaj ryzyka jakim jest ryzyko zarażenia. W ramach modułu ryzyka płynności Spółka ujmuje także ryzyko kapitału, które to ryzyko ma wpływ na realizowanie przez Spółkę zobowiązań finansowych m.in. w przypadku procedowania scenariuszy stresowych. Ryzyko kapitału zostało podzielone na trzy podryzyka. Obecny schemat ryzyka płynności ujęty w mapie ryzyka przedstawia się następująco.

Schemat 14. Struktura ryzyka płynności Spółki.

Ryzyko płynności w 2018 roku, tak jak w poprzednich latach, zarządzane było w ramach zadań jednostek organizacyjnych Gothaer TU S.A. oraz zlecone wyspecjalizowanemu podmiotowi Grupy Gothaer, tj. GothaerAssetManagementAG. Spółka ustaliła na podstawie wytycznych inwestycyjnych opracowanych wspólnie z ww. podmiotem m.in. tunel dla duracji, do którego przestrzegania jest on zobowiązany w ramach zarządzania aktywami.

W strategii zarządzania tym ryzykiem w 2018 nie nastąpiły zmiany. Gothaer TU S.A. utrzymuje odpowiedni stopień płynności poprzez:

- lokowanie środków finansowych w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności;
- lokowanie środków finansowych w depozyty bankowe o odpowiednich terminach zapadalności zapewniających bieżące regulowanie zobowiązań;
- utrzymywanie stałego depozytu, który stanowi zabezpieczenie finansowe w przypadku konieczności niespodziewanego regulowania zobowiązań finansowych względem klientów Spółki. Realizacja tej strategii, z uwagi na wysoką płynność ww. instrumentu finansowego umożliwia dodatkowo w sytuacjach nadzwyczajnych regulowanie zobowiązań ubezpieczeniowych;
- utrzymywanie dopasowania terminu zapadalności aktywów i odpowiadającym im zobowiązań.

Spółka dla przedmiotowego ryzyka na podstawie metodologii organu nadzoru przeprowadziła test stresu polegający na założeniu ponadnormatywnej dziennej wypłaty. Wypłata ta miała mieć wysokość pięciokrotności piątej łącznej dziennej najwyższej wypłaty z tytułu świadczeń w przeciągu ostatnich pięciu lat. W ramach tego testu, założono w pierwszej kolejności rozwiązanie lokat, a następnie sprzedaż obligacji Skarbu Państwa ze stratą 5%. Potencjalna uzyskana strata nie miała faktycznego istotnego wpływu na Spółkę (wpływ pomijalny dla działalności Spółki). Wyniki testu potwierdzają właściwość przyjętych przez Spółkę zasad zarządzania tym ryzykiem.

Gothaer TU S.A. równocześnie wprowadziło zasady monitorowania przepływów pieniężnych dla poszczególnych okresów. Przepływy pieniężne weryfikowane są codziennie. Informacja o duracji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz aktywów stanowiących ich pokrycie prowadzona jest kwartalnie. Informacja ta jest przekazywana zarówno Zarządowi jak i Radzie Nadzorczej. W ocenie jakościowej, ryzyko niedopasowania aktywów i zobowiązań zwiększyło się o dwa poziomy – ocena podwyższona 6. Zwiększyła się również ekspozycja ryzyka płynności dla czynników zewnętrznych – ocena podwyższona 6. W 2018 roku podobnie jak w poprzednim okresie mają miejsce takie same makroekonomiczne przesłanki generujące to ryzyko, tj. niskie stopy procentowe – wpływ na aktywa Spółki, presja inflacyjna ukierunkowana na zobowiązania związana z realizacją ryzyk prawnych (rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe). Należy jednakże wskazać, że z uwagi na zmianę struktury umów reasekuracyjnych (wygaszenie jednej z umów obejmujących ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych) w 2019 ulegnie zmianie struktura dopasowania aktywów (istotna zmiana przepływów związanych z reasekuracją) do zobowiązań (rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe).

Ryzyko zarażenia związane jest z wpływem na Spółkę sytuacji finansowej jej akcjonariusza lub podmiotu powiązanego kapitałowo z akcjonariuszem. Ryzyko to może być rozpatrywane w dwóch kontekstach, tj. sytuacji finansowej grupy oraz wszelkiego rodzaju transakcji wewnątrzgrupowych, których stroną jest Gothaer TU S.A. W pierwszym aspekcie analizy przedmiotowego ryzyka należy wskazać na bardzo wysokie wskaźniki bezpieczeństwa Grupy Gothaer oraz jej wieloletnią działalność na rynku finansowym. Bezpieczeństwo finansowe grupy potwierdzone jest także wysokimi ocenami agencji ratingowych. W kontekście drugim, wydaje się zasadnym wskazanie dużej koncentracji ryzyka, zarówno po stronie aktywów, jak i efektu mitygującego ryzyko w ramach reasekuracji. W przypadku obydwu czynników w 2019 roku nastąpi istotna zmiana z uwagi na zmiany właścicielskie dotyczące Gothaer TU S.A. związane ze sprzedażą akcji przez Grupę Gothaer nowemu akcjonariuszowi Grupie VIG.

Ostatnim ryzykiem analizowanym w tej grupie jest ryzyko kapitału. W 2018 roku zdaniem jednostek organizacyjnych ryzyko to jest na stabilnym poziomie – w dalszym ciągu jest to ocena podwyższona 7. Ocena ta była taka sama dla każdego z analizowanych podryzyk. W 2018 roku Spółka osiągnęła najlepsze wskaźniki bezpieczeństwa, analizując lata, w których obowiązywała Wypłacalność II. Wynikało to bezpośrednio z osiągnięcia najwyższej nadwyżki środków własnych ponad kapitałowy wymóg wypłacalności. Równocześnie Spółka spełniała wymogi określone w art. 397 KSH. Istotną przesłanką ryzyka w dalszym ciągu jest ryzyko prawne związane z szacowaniem wartości przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych. W 2018 roku głównym obszarem tego ryzyka była wspomniana w ramach ryzyka ubezpieczeniowego kwestia zadośćuczynień.

Koncentracja w ramach ryzyka płynności

W działalności Spółki, ryzyko płynności ma z reguły charakter wtórny do pozostałych ryzyk. Jego podłożem, są przede wszystkim ryzyko rynkowe oraz ryzyko kredytowe. Wobec powyższego, koncentracja ryzyka w ramach ryzyka płynności będzie również związana z ww. modułami ryzyka. Dodatkowym aspektem częściowo modyfikującym wskazane środowisko ryzyka jest ryzyko zarażenia. W kontekście koncentracji ryzyka, wiąże się ono z nierozdrobnionym akcjonariatem Spółki. Jednakże i w tym przypadku potencjalną przyczyną może być wyłącznie materializacja ryzyka kredytowego.

Reasumując, koncentracja ryzyka w ramach ryzyka płynności obejmuje:

- a. transfer ryzyka poprzez reasekurację;
- b. ryzyko kredytowe banku;
- c. ryzyko kredytowe Skarbu Państwa wyrażone bądź w ramach moduły ryzyka rynkowego (spread koncentracja), bądź w ramach moduły niewykonania zobowiązania przez kontrahenta;
- d. ryzyko jednego akcjonariusza (w kontekście aktywów oraz efektu mitygacji ryzyka).

Szczegółowy opis ww. ryzyk został przedstawiony w poszczególnych dedykowanych rozdziałach niniejszego sprawozdania. W 2018 roku nie nastąpiła zmiana związana z przedmiotowym modułem ryzyka w stosunku do roku 2017.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

Gothaer TU S.A. w planowanym okresie, jak wynika z przeprowadzonych badań, ma zapewnioną ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi wynikającymi z Wyłącalności II. Celem Spółki, jest stałe poprawianie wyniku finansowego, a przez to wzrost jej wskaźników bezpieczeństwa. Spółka zamierza w planowanym okresie ponadto:

- a. kontynuować dotychczasowe metody zarządzania ryzykiem;
- b. lokować środki finansowe w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności;
- c. utrzymywać stały depozyt bankowy celem krótkoterminowego zabezpieczenia ryzyka płynności;
- d. prowadzić prace nad dostosowaniem przepływów finansowych po stronie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odpowiadającym im aktywom.

Dodatkowo należy wskazać, że wraz z włączeniem Gothaer TU S.A. do nowej grupy ubezpieczeniowej, tj. Grupy VIG może nastąpić przemodelowanie ww. zadań celem dostosowania ich do nowej rzeczywistości prawnej. Jednym z priorytetowych zadań będzie analiza nowej struktury przepływów pieniężnych związanej ze zmianą struktury kontraktów reasekuracyjnych.

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek

Zgodnie art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego Spółka obliczyła oczekiwane zyski z przyszłych składek. Wartość powyższych zysków wyniosła 8 149 tys. zł.

C.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyka o charakterze operacyjnym zostały zidentyfikowane i zaprezentowane przez Gothaer TU S.A. w obowiązującej mapie ryzyka. Zgodnie z zasadami systemu Wyłączalność II ryzyko to definiuje się jako ryzyko straty wynikające z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, z działań personelu lub systemów, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Dodatkowo, Dyrektywa Wyłączalność II wskazuje, że ryzyka operacyjne obejmują ryzyko prawne, lecz nie zawierają ryzyka wynikającego z decyzji strategicznych oraz ryzyka reputacji. Odmienne niż w metodologii ww. systemu Spółka nie wydziela dodatkowych kategorii ryzyka w przypadku ryzyka reputacji oraz ryzyka strategii. Ryzyka te ujęte zostały w module ryzyk operacyjnych.

Moduł ryzyk operacyjnych zawiera bardzo wiele niejednokrotnie znacznie różniących się od siebie ryzyk. W ramach formuły standardowej wyliczenia kapitałowego wymogu wyłączalności, pomiar ryzyka operacyjnego przeprowadzany jest w ścisłym powiązaniu z wielkością Spółki wyrażoną przez przypis składki oraz rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Tabela 30. Kapitałowy wymóg wyłączalności dla ryzyka operacyjnego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2017	31.12.2018	Zmiana
Ryzyko operacyjne	18 941	20 630	1 689

Ryzyka operacyjne równocześnie zarządzane są na wiele sposobów. Zarządzając nimi, właściciele ryzyka uwzględniają odmienne środowisko, potencjalne skutki oraz możliwe sposoby mitygacji ryzyka. Mają oni także na uwadze cele Spółki, które mogą nie zostać zrealizowane w wyniku materializacji zdarzeń. Z uwagi na powyższe, ryzyka operacyjne w pierwszym rzędzie identyfikowane są w ramach opracowywania strategii Spółki oraz strategii kierunkowych dotyczących ważnych procesów lub projektów. Metody zarządzania ryzykami, są równocześnie założeniami przeciwdziałania zdarzeniom mogącym niekorzystnie wpłynąć na realizację ustalonych celów strategicznych. W 2018 roku Spółka przeprowadziła pogłębioną analizę wrażliwości dotyczącą dwóch ryzyk, tj. ryzyka ochrony danych osobowych oraz ryzyka IT systemów informatycznych. Analiza ilościowa ryzyka ochrony danych osobowych związana była z prowadzonym w Spółce projektem dostosowania do wymogów nowych regulacji prawnych określających zasady zarządzania danymi osobowymi w oparciu o pryzmat ryzyka – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Wyniki przedmiotowej analizy wpłynęły na podejmowane działania w ramach Spółki mające na celu zarządzanie ww. ryzykiem. W przypadku ryzyka IT systemów informatycznych ocena ilościowa związana była z cyklicznym przeglądem w ramach zarządzania ciągłością działania i miała na celu zweryfikowanie dotychczas przyjętych założeń wpływu materializacji ryzyka ciągłości działania na Spółkę. Na podstawie tego badania określono prawdopodobieństwo awarii poszczególnych składników infrastruktury informatycznej, wartość oczekiwanych strat oraz czynniki generujące ryzyko. Następnie zaprojektowano działania mitygujące ryzyko w tym podjęto decyzję o wdrożeniu nowych rozwiązań technologicznych i infrastrukturalnych.

Poniżej przedstawiono zagregowany wykaz ryzyk zdiagnozowanych w działalności Spółki łącznie z przyjętą definicją ryzyka oraz oceną jakościową dla poszczególnych ryzyk.

Schemat 15. Struktura ryzyka operacyjnego Spółki.

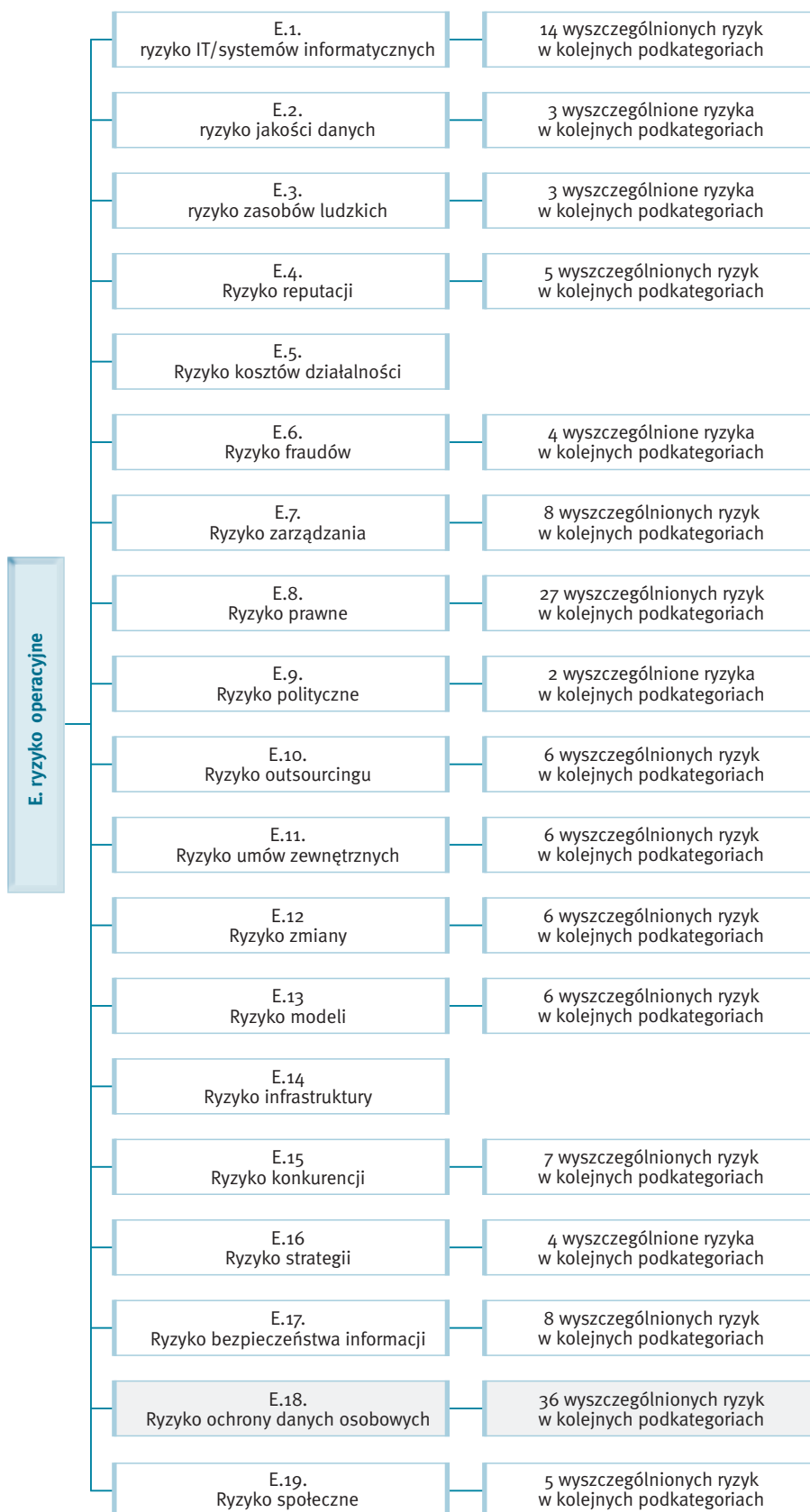

Tabela 31. Zagregowany wykaz ryzyk zdiagnozowanych w działalności Spółki łącznie z definicją oraz oceną jakościową.

Rodzaj ryzyka	Ocena jakościowa	Zmiana do 2017	Definicja ryzyka
Ryzyko IT/systemów informatycznych	5	↓	możliwe do poniesienia straty w związku z niewłaściwym funkcjonowaniem lub awarią systemów informatycznych
Ryzyko w jakości danych	6	↔	możliwość poniesienia strat w związku z podjęciem decyzji w oparciu o błędne lub niewystarczające dane, bądź koszt sankcji nałożonej przez organ administracyjny lub sąd w wyniku zastosowania niewłaściwej jakości danych.
Ryzyko zasobów ludzkich	6	↑	możliwe do poniesienia straty w związku z brakiem lub utratą kluczowych pracowników lub grup pracowników
Ryzyko kosztów działalności	5	↑	możliwość poniesienia nieuzasadnionych i nieplanowanych kosztów
Ryzyko fraudów	6	↑	możliwe do poniesienia straty w wyniku przestępstw ubezpieczeniowych
Ryzyko zarządzania	4	↔	możliwe do poniesienia straty na skutek niewłaściwych decyzji zarządczych w związku z czynnikami wewnętrznymi (brak lub błędne informacje, dane bądź oceny zdarzeń na podstawie modelu) lub czynnikami zewnętrznymi
Ryzyko prawne	5	↔	zmiany prawne i regulacyjne, zgodność z nimi oraz zawieraniem umowami i związaną z nimi odpowiedzialnością
Ryzyko polityczne	5	↔	działalność instytucji publicznych, wyborczy cykl polityczny (wybory do Parlamentu Europejskiego i Krajowego), jakość stanowionego prawa oraz jego wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. W kontekście zewnętrznym jest to ryzyko związane z procesami politycznymi zachodzącymi w krajach graniczących z Polską, które mogą mieć wpływ na rynek ubezpieczeniowy (wzrost szkodowości, wzrost kosztów, niepewność na rynku finansowym).
Ryzyko konkurencji	5	↔	wrażliwość zakładu ubezpieczeń na działania konkurencyjnych podmiotów oraz otoczenia rynku ubezpieczeniowego w kontekście zachowań związanych z konkurencyjnością rynku.
Ryzyko outsourcingu	4	↑	niewywiązanie się z umowy outsourcingu (określonej w ramach polityki outsourcingu) współpracującego podmiotu wobec Gothaer TU S.A., przy czym istotą ryzyka jest odpowiednia realizacja zleconych czynności, nie zaś wypłacalność kontrahenta.
Ryzyko umów zewnętrznych	6	↑	niewywiązanie się z umowy współpracującego podmiotu wobec Gothaer TU S.A., przy czym istotą ryzyka jest brak realizacji zlecenia lub nienależyta jakość realizacji zlecenia przez kontrahenta, nie zaś jego wypłacalność.
Ryzyko reputacji	5	↓	możliwość pogorszenia wizerunku Spółki wobec potencjalnych klientów, kontrahentów i organów administracji publicznej mogące wpłynąć na wyniki finansowe Spółki. Podłożem przedmiotowego ryzyka są czynniki zewnętrzne oraz wewnętrzne. Ryzyko reputacji niejednokrotnie jest ryzykiem wtórnym w przypadku materializacji się innych ryzyk w działalności Spółki.
Ryzyko zmiany	6	↔	niepewność efektów zmian dotyczących funkcjonowania Spółki – zarówno zmian generowanych wewnętrznie przez Spółkę w ramach realizowanych projektów jak i zmian otoczenia zewnętrznego wpływającego na ukształtowanie przyszłego środowiska działalności Spółki.
Ryzyko modeli	5	↔	wdrożenie nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli lub użytych w modelu parametrów, niewłaściwego zastosowania modelu lub braku niezbędnej jego aktualizacji.
Ryzyko infrastruktury	4	↓	możliwe do poniesienia straty w związku z awarią infrastruktury technicznej Spółki, w tym dostępnością budynków
Ryzyko strategii	4	↔	nierealizowanie wyznaczonych celów określonych w planach strategicznych Spółki w określonych w strategii Spółki obszarach.
Ryzyko bezpieczeństwa informacji	4	↔	zakłócenie funkcjonowania Spółki lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony danych i informacji.
Ryzyko ochrony danych osobowych	3		strat finansowych oraz pogorszenia reputacji Spółki w wyniku niedostatecznej ochrony danych osobowych.
Ryzyko społeczne	1	↔	możliwość podjęcia niewłaściwych działań lub uzyskania skutków podjętych decyzji, które mogłyby zostać potraktowane jako niezgodne z normami społecznym, zasadami etycznymi, ochroną środowiska lub prawami człowieka.

Koncentracja w ramach ryzyka operacyjnego

W przypadku ryzyk operacyjnych mają miejsce poniższe źródła ryzyka koncentracji:

- a. ryzyko outsourcingu – z uwagi na charakter tego ryzyka jest to naturalne miejsce koncentracji ryzyka. Spółka poprzez umowy outsourcingu przekazuje niezależnemu podmiotowi część lub całość procesu, który dotychczas był samodzielnie przez Spółkę realizowany;
- b. ryzyko umów zewnętrznych – ryzyko koncentracji związane z wykonywaniem przez część zleceńbiorców prac specjalistycznych w ramach m.in. dedykowanego dla Spółki oprogramowania;
- c. ryzyko IT/systemów informatycznych – podłożem koncentracji jest wykorzystywanie dedykowanych dla Spółki systemów informatycznych, które nie mogłyby być zastąpione w krótkim okresie;
- d. ryzyko zasobów ludzkich – podłożem ryzyka jest uzależnienie poszczególnych elementów procesów od małego zespołu osób.

Strategia zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykami operacyjnymi w szczególności w zakresie: ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka reputacji oraz ryzyka konkurencji prowadzone jest w oparciu o strategię kierunkowe określone w Strategii Spółki, obejmującej główne cele stawiane przed Spółką.

Ponadto w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka infrastruktury oraz ryzyka outsourcingu jednym z elementów zarządzania ryzykiem jest system zarządzania ciągłością działania. Przewiduje on w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych posiadanie przez Spółkę centrum zapasowego, umożliwiającego niezwłoczne reagowanie na zdarzenia o charakterze katastroficznym, dotyczącego głównej siedziby Spółki. W ramach zarządzania ciągłością działania stworzono plany i procedury awaryjne umożliwiające w sytuacjach kryzysowych nieprzerwane realizowanie działalności Spółki. W ramach zarządzania ciągłością działania przewiduje się również zarządzanie ryzykiem reputacji w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej.

Większość grup ryzyk operacyjnych zostało dodatkowo podzielonych na podryzyka tworząc schemat oddziaływania poszczególnych czynników na główne kategorie ryzyka. Przy czym dla części ryzyk opracowano szczegółowe drzewo hierarchii. Podział ten umożliwia dokładniejszą analizę charakteru zdiagnozowanych w Spółce ryzyk.

W Gothaer TU S.A. wprowadzane są mechanizmy wewnętrzne mające za zadanie monitorowanie, kontrolowanie i przeciwdziałanie materializacji ryzyk operacyjnych lub ograniczanie skutków wystąpienia poszczególnych ryzyk. Prowadzone działania obejmują w szczególności:

- a. system kontroli funkcjonalnej;
- b. kontroling kosztów;
- c. zarządzanie ryzykiem prawnym (compliance);
- d. zapewnienie należytej jakości danych;
- e. monitorowanie sytuacji politycznej w kraju i poza nim;
- f. dostosowywanie odpowiednich modeli, w tym aktuarialnych;

- g. zarządzanie bezpieczeństwem informacji, w tym ryzykiem ochrony danych osobowych;
- h. monitorowanie otoczenia konkurencyjnego Spółki;
- i. zarządzanie ryzykiem outsourcingu i umów zewnętrznych;
- j. przeciwdziałanie nadużyciom i przestępczości ubezpieczeniowej.

W ramach ryzyk operacyjnych wyodrębniono dodatkowo ryzyka społeczne mające na celu monitorowanie działalności Gothaer TU S.A. w ramach społecznej roli biznesu. Spółka analizuje m.in. przestrzeganie ogólnych zasad dotyczących norm etycznych w prowadzonej działalności, zasad niedyskryminacji i ochrony godności ludzkiej oraz ochrony środowiska.

Przyjęty limit tolerancji ryzyka łącznie dla ryzyk operacyjnych nie powinien być większy niż wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z zasadami Wyłączalności II w module ryzyka operacyjnego. Limity tolerancji ryzyka określone w sposób jakościowy dla poszczególnych ryzyk operacyjnych są kwartalnie monitorowane we współpracy ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Spółki.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W kolejnych okresach przewiduje się szereg prac mających na celu dalsze obniżenie ekspozycji na poszczególne ryzyka. Przede wszystkim będą kontynuowane wskazane w poprzedzającym rozdziale zadania mające charakter usystematyzowanego zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka. Ponadto, jednostki organizacyjne Spółki mają określone cele operacyjne, których realizacja doprowadzi do mitygacji ryzyk operacyjnych. Gothaer TU S.A. opiera prowadzone prace co do zasady o zarządzanie projektowe, którego celem jest odpowiednie przygotowanie Spółki na zmianę otoczenia lub doprowadzenie do należytego wykonania postawionego organizacji niestandardowego zadania. Właściwe przeprowadzenie projektu ma na celu również zapobieganie lub zredukowanie ryzyk, które są diagnozowane w działalności Spółki lub do zarządzania którymi Spółka musi się przygotować.

Ryzykami o najwyższej ocenie jakościowej są: ryzyko jakości danych, ryzyko zasobów ludzkich, ryzyko fraudów, ryzyko zmiany oraz ryzyko umów zewnętrznych. Każde z ww. ryzyk ma odmienne podłoże. Ryzyko fraudów związane było z prowadzonym w 2018 roku projektem mającym na celu przeorganizowanie procesu zarządzania przestępczością ubezpieczeniową w Spółce. Założeniami tego projektu było między innymi rozszerzenie obszarów detekcji co wpłynęło na pełniejsze zrozumienie tego zagadnienia przez uczestników procesu. Wydaje się, że tak jak w innych dotychczas analizowanych ryzykach wzrost ekspozycji w ocenie jakościowej miał miejsce w wyniku prac jednorazowo i nastąpi jego spadek w kolejnych okresach. Prace nie zostały zakończone, w 2019 planuje się ich kontynuowanie. W zakresie ryzyka zmiany przewiduje się jego stabilizowanie z uwagi na zakończenie procesu przejęcia Spółki przez nowego akcjonariusza Grupę VIG. Wydaje się również, że czynnik ten wpłynie również korzystanie na ryzyko zasobów ludzkich, które miało większe znaczenie w 2018 roku z uwagi na zmiany właścicielskie i odczuwalną w wyniku tego niepewność pracowników co do przyszłej swojej sytuacji. Zarząd dąży do utrzymania reputacji Gothaer TU S.A. jako pracodawcy cechującego się wysokimi standardami działalności oraz idącymi za tym ponad rynkowymi warunkami pracy. W przypadku ryzyka jakości danych w aspekcie niezwiązanym z danymi osobowymi przewidywany jest kolejny okres systemowego wzmocnienie instytucjonalnej kontroli wewnętrznej oraz działań edukacyjnych.

Niezależnie od ww. prac w 2019 roku Spółka przewiduje kontynuowanie wielu projektów strategicznych, których celem będzie poprawa efektywności prowadzonej działalności ubezpieczeniowej, a przez co wpłyną one na obniżenie ekspozycji na ryzyka operacyjne. Projekty te będą skupione na:

- wzmocnieniu bezpieczeństwa informacyjnego Spółki;
- obniżeniu kosztów działalności ubezpieczeniowej;
- poprawy funkcjonowania procesów, w tym dalszego automatyzowania procesów;
- wzmocnienia wsparcia dla kanałów dystrybucji;
- zintegrowania z nową grupą ubezpieczeniową VIg.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Spółka nie identyfikuje innych istotnych ryzyk poza ryzykami opisanymi w niniejszym rozdziale. Ryzyko strategii i ryzyko reputacji zostały opisane jako składowe w kategorii ryzyka operacyjnego.

C.7 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące profilu ryzyka Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych

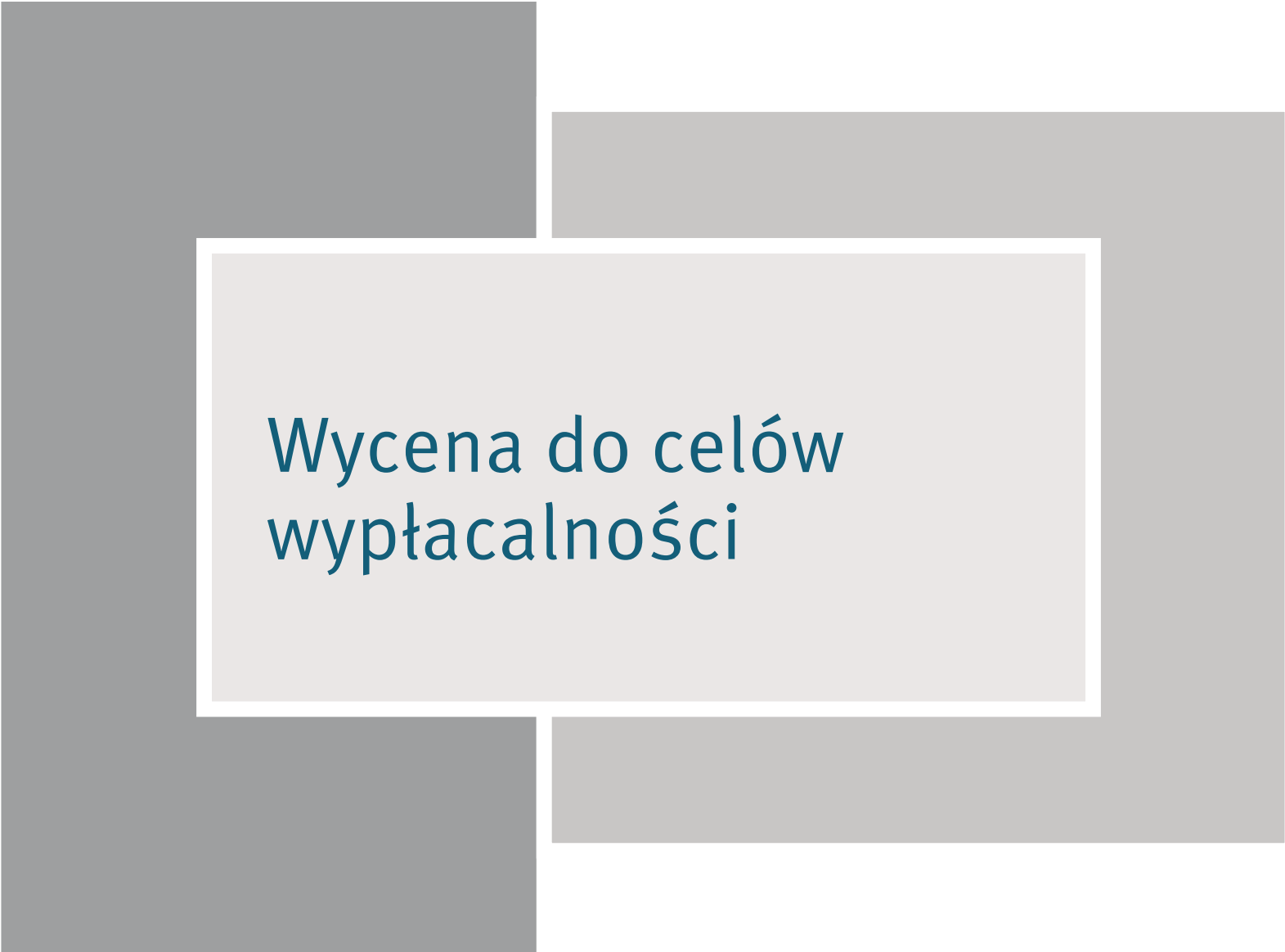
Stosownie do art. 288 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej Spółka ujawnia dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych.

W 2018 roku do Gothaer TU S.A. wpłynęło 26 wniosków dotyczących postępowań pozasądowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku 15 postępowań pozasądowych było w toku.

D

Wycena do celów wyłatalności

D

Wycena do celów wypłacalności

Podstawowymi dokumentami regulującymi wycenę do celów wypłacalności są uchwalone przez Zarząd:

- a. Zasady (polityka) rachunkowości w Wypłacalności II;
- b. Zasady zarządzania aktywami;
- c. Regulamin tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Hierarchia wyceny

Spółka dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań¹⁴, przy założeniu kontynuacji działalności, kierując się hierarchią wyceny, uwzględniając te cechy składnika aktywów lub zobowiązań, które uczestnicy rynku wzięliby pod uwagę przy wycenie tego składnika w dniu wyceny.

Hierarchia wyceny stosowana w Gothaer TU S.A. jest zgodna z art. 10 Rozporządzenia delegowanego:

- a. podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań stosowaną przez Gothaer TU S.A. jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań;
- b. gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice;
- c. gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe, Gothaer TU S.A. wycenia aktywa i zobowiązania stosując alternatywne metody wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej).

Kryteria oceny aktywnego rynku

Gothaer TU S.A. uznaje, że aktywnym rynkiem może być Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie lub Treasury Bond Spot, a w przypadku gdy dany instrument nie jest notowany na powyższych rynkach również Giełda Papierów Wartościowych z największą kapitalizacją wśród rynków, na których występuje obrót danym instrumentem finansowym.

Spółka uznaje, że rynek dla danego instrumentu finansowego jest aktywny, jeżeli w miesiącu poprzedzającym miesiąc wyceny wystąpiła przynajmniej jedna transakcja.

W przypadku braku aktywnego rynku, instrumenty finansowe są wyceniane przy wykorzystaniu alternatywnych metod wyceny (Bloomberg), a w przypadku braku notowań na Bloomberg, także przy pomocy innych alternatywnych metod wyceny.

Weryfikacja aktywności rynków odbywa się w cyklach miesięcznych.

14

Na potrzeby niniejszego rozdziału zobowiązania oznaczają zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

D.1 Aktywa

Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W 2018 roku Spółka nie dokonała zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny aktywów, poza następującą zmianą: w 2017 roku odzyski i regresy zostały zaprezentowane w pozycji należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, natomiast w 2018 roku zostały ujęte jako pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) – zmiana miała jedynie charakter prezentacyjny i nie miała wpływu na ubiegłoroczne wymogi kapitałowe.

Gothaer TU S.A. wycenia aktywa, zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną na początku niniejszego rozdziału.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji aktywów występujących w bilansie ekonomicznym (pominięto opis sposobu wyceny dla pozycji uznanych przez Spółkę za nieistotne).

Leasing

Leasing został opisany w rozdziale A.4. niniejszego sprawozdania.

Tabela 32. Wartość bilansowa według Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku – aktywa.

	31.12.2017	dane prze- kształcone 31.12.2017	31.12.2018
Wartość firmy			
Aktywowane koszty akwizycji			
Wartości niematerialne i prawne	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	66 823	66 823	89 721
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1 701	1 701	4 815
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	703 060	703 060	821 484
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0	0
Akcje i udziały	21	21	12
Akcje i udziały – notowane	21	21	12
Akcje i udziały – nienotowane	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	673 646	673 646	807 812
Obligacje państwowe	673 646	673 646	807 812
Obligacje korporacyjne	0	0	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0
Instrumenty pochodne	0	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	29 393	29 393	13 660
Pozostałe lokaty	0	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji	379 884	379 884	408 645
Depozyty u cedentów	0	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	35 158	31 535	32 325
Należności z tytułu reasekuracji biernej	108	108	158
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 113	2 113	2 219
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	516	516	1 463
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	51	3 674	6 963
Aktywa ogółem	1 189 414	1 189 414	1 367 793

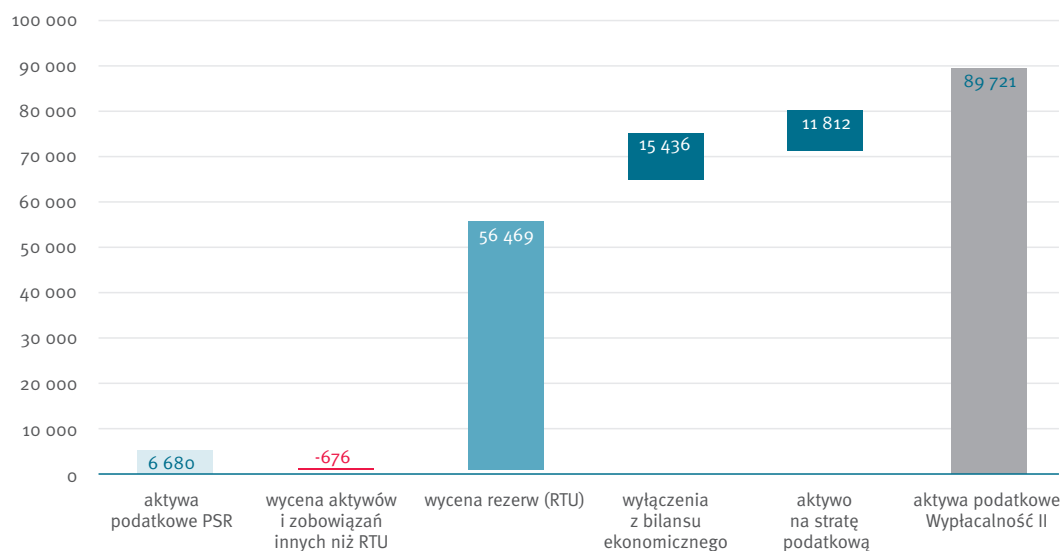
Tabela 33. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2018 roku – aktywa.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica	Oznaczenie istotnych różnic
Wartość firmy	0	0	0	
Aktywowane koszty akwizycji	0	73 137	-73 137	A
Wartości niematerialne i prawne	0	5 584	-5 584	B
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89 721	6 680	83 041	C
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0	0	
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	4 815	4 027	788	
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	821 484	821 667	-183	
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0	0	
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0	0	
Akcje i udziały	12	12	0	
Akcje i udziały – notowane	12	12	0	
Akcje i udziały – nienotowane	0	0	0	
Dłużne papiery wartościowe	807 812	807 812	0	
Obligacje państwowe	807 812	807 812	0	
Obligacje korporacyjne	0	0	0	
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0	0	
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0	0	
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0	
Instrumenty pochodne	0	0	0	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	13 660	13 822	-162	
Pozostałe lokaty	0	21	-21	
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0	
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0	0	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0	0	
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji	408 645	630 372	-221 727	D
Depozyty u cedentów	0	0	0	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	32 325	104 146	-71 821	E
Należności z tytułu reasekuracji biernej	158	160	-2	
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 219	2 298	-79	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0	0	
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0	0	
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1 463	1 536	-73	
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	6 963	5 287	1 676	F
Aktywa ogółem	1 367 793	1 654 894	-287 101	

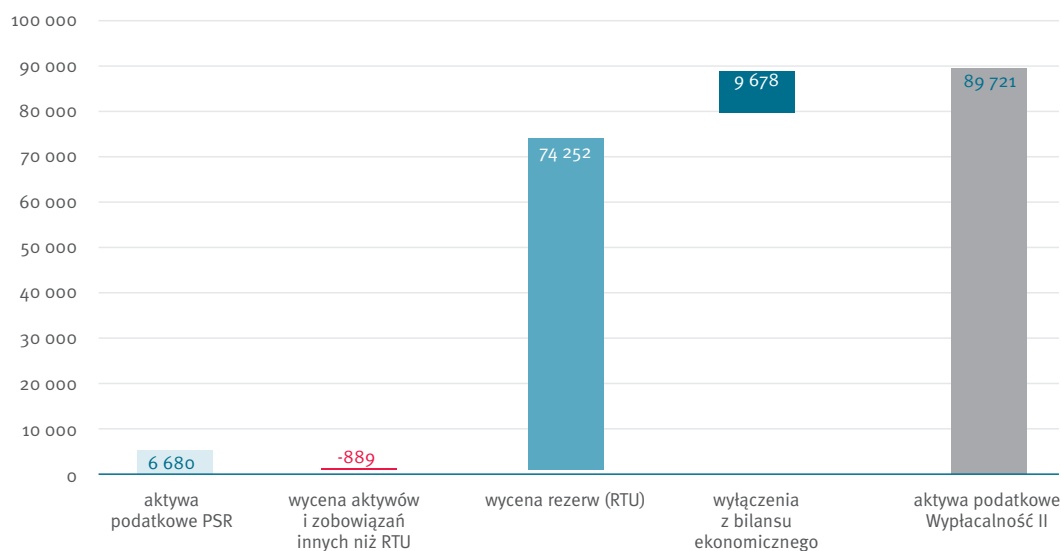
Tabela 34. Różnice pomiędzy statutowym sprawozdaniem finansowym a Wypłacalnością II na dzień 31 grudnia 2018 roku – aktywa.

Litera	Pozycja	Różnica	Komentarz
A	Aktywowane koszty akwizycji	-73 173	Aktywowane koszty akwizycji nie są prezentowane jako odrębna pozycja w bilansie ekonomicznym, natomiast są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania.
B	Wartości niematerialne i prawne	-5 584	Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego wszystkie wartości niematerialne i prawne, ponieważ żaden ze składników tych aktywów nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.
C	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	83 041	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona na wykresie 4. niniejszego sprawozdania.
D	Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	-221 727	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona w rozdziale D.2 niniejszego sprawozdania.
E	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	-71 821	Zgodnie z zasadami Wypłacalności II Spółka wykazała w bilansie ekonomicznym te należności, których termin płatności minął. Przyszłe składki z tytułu umów ubezpieczeniowych w kwocie 75 476 tys. zł zostały uwzględnione przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Dyskonto należności długoterminowych wyniosło 111 tys. zł. Przeszacowanie w kwocie 3 766 tys. zł wynika z wyceny do wartości godziwej.
F	Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	1 676	Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego kwotę 5 287 tys. zł, która dotyczyła rozliczeń międzyokresowych. W pozycji zostały zaprezentowane świadczenia wypłacone z tytułu reasekuracji biernej oraz pewne odzyski i regresy – łączna kwota korekt wyniosła 6 963 tys. zł

Wykres 4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w statutowym sprawozdaniu finansowym i Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Wykres 5. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w statutowym sprawozdaniu finansowym i Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2018 roku.

W latach 2018 oraz 2017 Gothaer TU S.A. nie wykazało w bilansie ekonomicznym dodatniej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Tabela 35. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie aktywów do celów Wypłacalności II.

Aktywa	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Aktywowane koszty akwizycji	Aktywowane koszty akwizycji nie są prezentowane jako odrębna pozycja w bilansie ekonomicznym, natomiast są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania.
Wartości niematerialne i prawne	Spółka wycenia wartości niematerialne i prawne w wartości zero, ponieważ żaden ze składników wartości niematerialnych i prawnych nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.
Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Gothaer TU S.A. ujmuje i wycenia odroczone podatki dochodowe w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań, w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Spółka ustala wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i pasywów ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową. Dla straty podatkowej, możliwej do odliczenia w przyszłości, Spółka ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, jednak tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodu podlegającego opodatkowaniu i będą wykorzystane aktywa z tytułu podatku odroczonego. Przy rozliczenia straty podatkowej uwzględnia się wszelkie wymogi prawne lub regulacyjne dotyczące terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlegają dyskontowaniu i kompensacie i są prezentowane odpowiednio w aktywach i pasywach bilansu ekonomicznego.
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Powołując się na zasadę proporcjonalności, o której mowa w art. 29 ust. 3 i 4 Dyrektywy Wypłacalność II, Spółka stosuje uproszczone podejście dotyczące ustalenia wartości godziwej nieruchomości, maszyn i wyposażenia wykorzystywanego na użytek własny (dalej jako środki trwałe). Zlecenie wyceny wszystkich środków trwałych niezależnemu podmiotowi (rzeczoznawcy) wygenerowałoby dla Gothaer TU S.A. koszty, które byłyby nieproporcjonalne do całkowitych wydatków administracyjnych. Biorąc pod uwagę powyższe oraz z powodu braku aktywnego rynku dla tego typu aktywów, Spółka dokonuje wyceny środków trwałych stosując ostrożnościowe podejście kosztowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Obligacje państwowe	Zgodnie z hierarchią wyceny, obligacje państwowe są wyceniane w wartości godziwej po cenie ustalonej na aktywnym rynku, na którym następuje publiczny obrót instrumentami finansowymi, zaś informacje o tej cenie są ogólnie dostępne. Spółka uznaje, że aktywnym rynkiem może być Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie lub Treasury BondSpot, a w przypadku gdy dana obligacja nie jest notowana na powyższych rynkach również Giełda Papierów Wartościowych z największą kapitalizacją wśród rynków, na których występuje obrót daną obligacją. W przypadku braku aktywnego rynku, obligacje państwowe wyceniane są przy wykorzystaniu alternatywnych metod wyceny (Bloomberg), a w przypadku braku notowań na Bloomberg, przy pomocy innych alternatywnych metod wyceny. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Gothaer TU S.A. posiadało obligacje Skarbu Państwa denominowane w walucie obcej – EUR. Wartość godziwa tych obligacji wyniosła 5 819 tys. EUR. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystwała kurs walutowy NBP z 31 grudnia 2018 roku: 4,3000. Wartość godziwa obligacji denominowanych w obcej walucie, zaprezentowana w bilansie ekonomicznym, wyniosła 25 023 tys. zł.
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Spółka dokonuje wyceny depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wycen, ponieważ powyższe aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują przeterminowane należności od ubezpieczających, innych ubezpieczycieli i pośredników ubezpieczeniowych oraz inne należności związane z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte we wpływach pieniężnych wykorzystywanych w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Pozycja ta obejmuje także należności z tytułu reasekuracji czynnej. Spółka dokonuje wyceny powyższych należności stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.

Należności z tytułu reasekuracji biernej	Należności z tytułu reasekuracji biernej obejmują przeterminowane należności od reasekuratorów z tytułu reasekuracji biernej, niestanowiące kwot należnych z umów reasekuracji. Natomiast nieprzeterminowane należności z tytułu reasekuracji biernej stanowią element kwot należnych z umów reasekuracji, za wyjątkiem nieprzeterminowanych należności od reasekuratorów wynikających z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, które zgodnie z art. 41 ust. 3 Rozporządzenia delegowanego są prezentowane w pozycji pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach). Spółka dokonuje wyceny powyższych należności stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Spółka dokonuje wyceny pozostałych należności (handlowych, innych niż działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są wyceniane według wartości nominalnej powiększonej o zarachowane odsetki. Ze względu na wysoki stopień płynności tych aktywów oraz ich ulokowanie w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności kredytowej powyższa wycena jest racjonalnym przybliżeniem wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2018 Gothaer TU S.A. posiadało środki pieniężne na rachunkach walutowych – EUR, GBP, USD. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystwała kursy walutowe NBP z 31 grudnia 2018 roku. Z pozycji środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyłączana jest wartość dotycząca środków zgromadzonych na rachunku bankowym ZFŚS.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	Jako pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów. Na potrzeby Wypłacalności II wartość godziwa ww. aktywów wynosi zero. W pozycji pozostałe aktywa Gothaer TU S.A. prezentuje także nieprzeterminowane należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, a także pewne odzyski i regresy. Metoda wyceny powyższych należności jest zbieżna z podejściem, stosowanym do wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej oraz należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych. Oba podejścia zostały zaprezentowane w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Gothaer TU S.A. tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

- a. jest równa bieżącej kwocie, którą Spółka zapłaciłby przy natychmiastowym przeniesieniu zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji na inny zakład ubezpieczeń lub inny zakład reasekuracji;
- a. jest równa sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, które są obliczane oddzielnie;
- b. ustala się w sposób ostrożny, wiarygodny i obiektywny – obliczenia dokonywane są zgodnie z danymi dostępnymi na rynkach finansowych oraz ogólnodostępnymi danymi na temat ryzyk aktuarialnych;

Przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez Spółkę nie mają zastosowania przepisy wymienione w art. 296 ust. 2 pkt d) - g) Rozporządzenia delegowanego.

Wartość najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 4 – S.12.01.02 oraz w załączniku nr 5 – S.17.01.02.

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie (oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych), przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Oszacowanie wartości rezerw zakładu ubezpieczeń jest problemem predykcyjnym, który (jak każdy problem predykcyjny) posiada kilka nieuniknionych źródeł błędu:

- a. błąd parametru (opisujący niepewność parametru ze względu na fakt, że posiadane dane są tylko realizacją zmiennej losowej, są przez to niejako „wycinkiem” rzeczywistości);
- b. błąd procesowy, wynikający z faktu, że rzeczywista wartość przyszłych wypłat będzie jedynie realizacją zmiennej losowej (nawet jeśli parametry rozkładu tej zmiennej są znane).

Oprócz tego istnieją również inne źródła błędu, takie jak niepewność odnośnie wybranego modelu oraz możliwa zmiana zachowania klientów odnośnie roszczeń w przyszłości; prognoza tej zmiany jest trudna (a niejednokrotnie niemożliwa).

Obliczenia najlepszego oszacowania są dokonywane w oparciu o aktualne i wiarygodne informacje, realistyczne założenia oraz przeprowadzane są przy zastosowaniu powszechnie znanych metod aktuarialnych opartych na trójkątach szkodowych (zarówno trójkąty oparte na płatnościach szkód, jak i na trójkątach szkód zgłoszonych), takich jak: chain-ladder, Cape-Cod, Bornhuetter-Ferguson. W przypadku linii biznesowych, gdzie niemożliwe jest utworzenie wiarygodnych trójkątów szkodowych stosowane są metody uproszczone.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

W skład rezerwy szkodowej wchodzi wszystkie przyszłe przepływy pieniężne związane ze zdarzeniami, które zaszły do dnia bilansowego.

W skład rezerwy składkowej wchodzi wszystkie przepływy pieniężne (z umów zawartych do dnia bilansowego) związane ze zdarzeniami, które zajądą po dniu bilansowym. Nominalna wartość odszkodowań i świadczeń z tych umów oraz koszty ich obsługi podlegają oszacowaniu zgodnie z założeniami planu finansowego przyjętymi przez Zarząd. W skład przyszłych płatności, które zaliczane są do rezerwy składkowej, wchodzi również wszystkie przyszłe składki od ubezpieczonych oraz prowizje agencyjne od tych składek. Rozkład tych płatności jest określony przez odpowiednie zapisy umów z ubezpieczonymi oraz umów agencyjnych.

Najlepsze oszacowanie kalkulowane jest w kwocie brutto, czyli bez uwzględnienia kwot, które mogą być odzyskane zgodnie z zapisami zawartych umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych szacowany jest odrębnie.

Tabela 36. Wartość bilansowa według Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku – kwoty należne z umów reasekuracji.

	31.12.2017	31.12.2018
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	379 884	408 645
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	258 735	256 337
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	258 660	256 285
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	75	52
Ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	121 149	152 308
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0
Ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	121 149	152 308
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0

Tabela 37. Wartość bilansowa według Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

	31.12.2017	dane przekształcone 31.12.2017	31.12.2018
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	629 621	619 517	672 233
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	600 471	591 193	646 089
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	583 422	574 176	622 466
Margines ryzyka	17 049	17 017	23 623
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	29 150	28 324	26 144
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	27 704	26 883	24 586
Margines ryzyka	1 446	1 441	1 558
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	135 661	135 680	176 947
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	0	0
Margines ryzyka	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	135 661	135 680	176 947
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	134 939	134 939	175 476
Margines ryzyka	752	741	1 471
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	0	0
Margines ryzyka	0	0	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe			

Tabela 38. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2018 roku – kwoty należne z umów reasekuracji.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	408 645	630 372	221 727
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	256 337	452 250	195 913
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	256 285	452 087	195 802
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	52	163	111
Ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	152 308	178 122	25 814
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0	0
Ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	152 308	178 122	25 814
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0

Tabela 39. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2018 roku – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalności II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	672 233	852 804	180 571
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	646 089	773 608	166 213
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	622 466		
Margines ryzyka	23 623		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	26 144	40 502	14 358
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	24 586		
Margines ryzyka	1 558		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	176 947	208 107	31 160
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	0		
Margines ryzyka	0		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	176 947	208 107	31 160
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	175 476		
Margines ryzyka	1 471		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	0		
Margines ryzyka	0		
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		0	

Tabela 40. Najlepsze oszacowanie kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31 grudnia 2018 roku – linie biznesowe.

	Najlepsze oszacowanie	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	256 337	256 337
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	52	52
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	0	0
Ubezpieczenia pracownicze	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	242 738	242 738
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	56	56
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	32	32
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	6 655	6 655
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	3 737	3 737
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	-2 414	-2 414
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	10	10
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	5 038	5 038
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	433	433
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	152 308	152 308
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	0	0
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	152 308	152 308
Reasekuracja czynna	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	0	0

Tabela 41. Najlepsze oszacowanie i margines ryzyka rezerw techniczno-ubezpieceniowych na dzień 31 grudnia 2018 roku – linie biznesowe.

	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	647 052	25 181	672 233
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	24 586	1 558	26 144
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	0	0	0
Ubezpieczenia pracownicze	0	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	450 290	13 179	463 469
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	42 722	2 709	45 431
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	2 213	138	2 351
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	76 364	4 426	80 790
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	39 879	2 295	42 174
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	1 246	584	1 830
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	262	36	298
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	7 111	132	7 243
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	2 379	124	2 503
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	175 476	1 471	176 947
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	0	0	0
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	0	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	175 476	1 471	176 947
Reasekuracja czynna	0	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	0	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	0	0	0
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	0	0	0

Margines ryzyka

Margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej Gothaer TU S.A. zażądałoby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i wywiązanie się z nich.

Przy obliczaniu marginesu ryzyka nie wprowadzono żadnych zmian w porównaniu do ubiegłego roku.

Margines ryzyka został wyliczony przy drugim poziomie uproszczeń (aproksymacja indywidualnych ryzyk lub podryzyk w obrębie niektórych lub wszystkich modułów lub podmodułów dla kalkulacji przyszłych SCR-ów).

Tabela 42. Poziomy uproszczenia dla poszczególnych wymogów kapitałowych użytych do kalkulacji marginesu ryzyka.

Moduł/podmoduł	Metodologia	Uwagi
ryzyko rynkowe	nie dotyczy	
ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	aproksymacja	
w tym: typ_1	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerw na udziale reasekuratora jako współczynnik proporcjonalności
w tym: typ_2	pełna kalkulacja	
ryzyko ubezpieczeń życiowych	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy szkodowej jak współczynnik proporcjonalności
ryzyko ubezpieczeń zdrowotnych	częściowa aproksymacja	
w tym: wyliczane technikami dla ubezpieczeń majątkowych	częściowa aproksymacja	
w tym: ryzyko składki i rezerw	pełna kalkulacja	
w tym: ryzyko rezygnacji z umów	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
w tym: wyliczane technikami dla ubezpieczeń życiowych	nie dotyczy	
w tym: ryzyko katastroficzne	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
ryzyko ubezpieczeń majątkowych	częściowa aproksymacja	
w tym: ryzyko składki i rezerw	pełna kalkulacja	
w tym: ryzyko katastroficzne	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
w tym: ryzyko rezygnacji z umów	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
ryzyko operacyjne	pełna kalkulacja	

Uwagi dotyczące użytych aproksymacji:

- a. Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta: SCR typ_1 wyliczany jest zgodnie z formułą standardową, gdzie LGD (loss given default) jest głównym czynnikiem decydującym o poziomie SCR. LGD składa się z sumy najlepszego oszacowania rezerw na udziale reasekuratora oraz efektu mitygacji ryzyka. Idąc dalej, efekt mitygacji skorelowany jest z najlepszym oszacowaniem na udziale reasekuratora z jednym wyjątkiem: efekt mitygacji ryzyka jest silnie skorelowany z ryzykiem katastroficznym. Dlatego też te dwa czynniki: najlepsze oszacowanie rezerw na udziale reasekuratora oraz efekt mitygacji są wzięte pod uwagę przy aproksymacji SCR niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Biorąc pod uwagę oczekiwaną konsumpcję czasu (poziom skomplikowania) konieczną do przeprowadzenia pełnej kalkulacji obu czynników (najlepsze oszacowanie oraz efekt mitygacji) oraz fakt ich silnego skorelowania z wartością SCR_typ_1 (ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta), dokonano aproksymacji.
- b. Ryzyko ubezpieczeń życiowych: SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, gdzie najlepsze oszacowanie rezerwy szkodowej jest głównym czynnikiem decydującym o poziomie SCR. Biorąc to pod uwagę oraz fakt, że SCR (ryzyko ubezpieczeń życiowych) ma bardzo mały wpływ na wielkość łącznej wartości SCR, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.
- c. Ryzyko rezygnacji z umów (ubezpieczenia zdrowotne oraz majątkowe): SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, według której czynnikiem decydującym o poziomie SCR jest wielkość portfela. Biorąc ten fakt pod uwagę, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy składki jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.
- d. Ryzyko katastroficzne (ubezpieczenia zdrowotne oraz majątkowe): SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, według której czynnikiem decydującym o poziomie SCR jest wielkość portfela. Biorąc ten fakt pod uwagę, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy składki jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.

Różnice pomiędzy wyceną do celów wypłacalności, a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych

Pomiędzy wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w statutowym sprawozdaniu finansowym i bilansie ekonomicznym występują poniższe różnice:

- a. Użycie stopy wolnej od ryzyka do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wycena na potrzeby sprawozdań finansowych dokonywana jest w wartości nominalnej za wyjątkiem rent wynikających z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej).
- b. Rezerwa składki do celów wypłacalności to wszystkie przyszłe przepływy wynikające z zawartych umów ubezpieczenia (szkody, koszty, składki, itd.), podczas gdy wycena do celów sprawozdań finansowych oznacza aktywację (odroczenie) w czasie uzyskanego przypisu.
- c. Ograniczenie dla wyceny regresów do celów sprawozdań finansowych wynikające z Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- d. Brak rezerwy na wyrównanie szkodowości dla celów wypłacalności.

Wymienione powyżej różnice dotyczą wszystkich bez wyjątku linii biznesowych.

D.3. Inne zobowiązania

Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W 2018 roku Spółka nie dokonała zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny zobowiązań poza następującymi zmianami:

- a. w 2017 roku udział reasekuratorów w odzyskach i regresach zostały zaprezentowane w pozycji zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej, natomiast w 2018 roku został ujęty jako pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) - zmiana miała jedynie charakter prezentacyjny i nie miała wpływu na ubiegłoroczne wymogi kapitałowe.
- b. w 2017 roku rozrachunki dotyczące niezalokowanego inkasa składki oraz zwrotów składek zostały uwzględnione w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowiły część najlepszego oszacowania, natomiast w 2018 roku zostały ujęte jako pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) – zmiana miała charakter prezentacyjny i nie miała wpływu na ubiegłoroczne wymogi kapitałowe.

Gothaer TU S.A. wycenia zobowiązania, zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną na początku niniejszego rozdziału. Przy wycenie zobowiązań nie przeprowadza się korekt w celu uwzględnienia zdolności kredytowej Spółki.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji zobowiązań występujących w bilansie ekonomicznym (pominięto opis sposobu wyceny dla pozycji uznanych przez Spółkę za nieistotne).

Leasing

Leasing został opisany w rozdziale A.4. niniejszego sprawozdania.

Tabela 43. Wartość bilansowa według Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku – zobowiązania.

	31.12.2017	dane przekształcone 31.12.2017	31.12.2018
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	765 282	755 197	849 180
Zobowiązania warunkowe	0	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	8 654	8 654	11 880
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	158	158	172
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	0	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	74 000	74 000	89 721
Instrumenty pochodne	0	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	3 472	3 472	4 437
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	150 816	148 966	157 744
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	12 589	12 589	10 391
Zobowiązania podporządkowane	51 412	51 412	52 948
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	51 412	51 412	52 948
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	0	11 935	13 288
Pozostałe zobowiązania ogółem	1 066 383	1 066 383	1 189 761

Tabela 44. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2018 roku – zobowiązania.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica	Oznaczenie istotnych różnic
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	849 180	1 060 911	-211 731	A
Zobowiązania warunkowe	0	0	0	
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	11 880	11 908	-28	
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	172	172	0	
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	0	0	0	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89 721	6 680	83 041	B
Instrumenty pochodne	0	0	0	
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0	
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	4 437	54 465	-50 028	C
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	157 744	292 889	-135 145	D
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	10 391	10 407	-16	
Zobowiązania podporządkowane	52 948	50 665	2 283	
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0	0	
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	52 948	50 665	2 283	E
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	13 288	50 931	-37 643	F
Pozostałe zobowiązania ogółem	1 189 761	1 539 028	-349 267	

Tabela 45. Różnice pomiędzy statutowym sprawozdaniem finansowym a Wypłacalnością II na dzień 31 grudnia 2018 roku – zobowiązania.

Litera	Pozycja	Różnica	Komentarz
A	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-211 731	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona w rozdziale D.2 niniejszego sprawozdania.
B	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	83 041	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona na wykresie 5. niniejszego sprawozdania.
C	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	-50 028	Spółka wykazała w bilansie ekonomicznym te zobowiązania, których termin płatności minął. Prowizje dla pośredników ubezpieczeniowych od przyszłych składek w kwocie 49 965 tys. zł zostały uwzględnione przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Dyskonto zobowiązań długoterminowych wyniosło 63 tys. zł.
D	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	-135 145	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej zostały pomniejszone o wartość rozrachunków reasekuracyjnych związanych z przyszłymi składkami, która wyniosła 140 523 tys. zł. Dyskonto zobowiązań długoterminowych wyniosło 5 378 tys. zł.
E	Zobowiązania podporządkowane	2 283	Spółka wyceniła zobowiązania podporządkowane przy wykorzystaniu aktualnych stóp procentowych opublikowanych przez EIOPA.
E	Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	-37 643	Zobowiązania stanowiące udział reasekuratorów w odroczonej kosztach akwizycji są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania – kwota 46 945 tys. zł. Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego kwotę 3 703 tys. zł i kwotę 283 tys. zł, które dotyczyły odpowiednio rozliczeń międzyokresowych i funduszy specjalnych. Dodatkowo Spółka ujawniła w tej pozycji rozrachunki dotyczące niezalokowanego inkasa składki oraz zwroty składek w łącznej kwocie 11 410 tys. zł. Dodatkowo Spółka ujawniła w tej pozycji udział reasekuratorów, dotyczący pewnych odzysków i regresów w kwocie 1 878 tys. zł.

Tabela 46. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie zobowiązań do celów Wypłacalności II.

Zobowiązania	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	Gothaer TU S.A. tworzy pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe) na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. W pozycji pozostałych rezerw prezentowana jest: rezerwa na niewykorzystane urlopy, rezerwa na wynagrodzenia, rezerwa na sprawy sądowe oraz rezerwa na inne poniesione, zarachowane, znane koszty dotyczące okresu sprawozdawczego. Spółka dokonuje wyceny pozostałych rezerw stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Opis dotyczący wyceny rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego został zamieszczony łącznie z opisem dotyczącym wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w rozdziale D.1 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych obejmują kwoty przeterminowane należne ubezpieczającym, zakładom ubezpieczeń i pośrednikom ubezpieczeniowym oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. Pozycja ta obejmuje także zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej. Spółka dokonuje wyceny powyższych zobowiązań stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej obejmują przeterminowane kwoty należne reasekuratorom z tytułu reasekuracji biernej, niestanowiące kwot należnych z umów reasekuracji. Natomiast nieprzeterminowane zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej stanowią element kwot należnych z umów reasekuracji. Spółka dokonuje wyceny powyższych zobowiązań stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	Spółka dokonuje wyceny pozostałych zobowiązań (handlowych, innych niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ powyższe zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania podporządkowane	Spółka dokonuje wyceny zobowiązań podporządkowanych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	Jako pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów. Na potrzeby Wypłacalności II wartość godziwa ww. zobowiązań wynosi zero. Zobowiązania stanowiące udział reasekuratorów w odroczonej kosztach akwizycji są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Wyłączeniu podlegają również zobowiązania dotyczące funduszy specjalnych (ZFŚS, fundusz prewencyjny). W tej pozycji Spółka ujawniła rozrachunki dotyczące niezalokowanego inkasa składki oraz zwroty składek.

D.4 Alternatywne metody wyceny

Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny

Na potrzeby Wypłacalności II Gothaer TU S.A. prezentuje aktywa i zobowiązania w wartości godziwej, kierując się hierarchią wyceny. Jeżeli Spółka nie może zastosować do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań, to zastosowanie mają alternatywne metody wyceny.

Alternatywne metody wyceny, wykorzystywane przez Spółkę, są spójne z co najmniej jednym z następujących podejść:

- a. Podejście rynkowe, które zakłada wykorzystywanie cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa bądź zobowiązania, lub identyczną bądź podobną grupę aktywów i zobowiązań. Metody wyceny spójne z podejściem rynkowym obejmują wycenę macierzową.
- b. Podejście dochodowe, dające pojedynczą wartość bieżącą poprzez dyskontowanie przyszłych kwot takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty. Wartość godziwa powinna odzwierciedlać obecne oczekiwania rynkowe dotyczące tych przyszłych kwot. Metody wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują metody wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metodę wielookresowych nadwyżek dochodów.
- c. Podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów. Z perspektywy uczestnika rynku będącego sprzedającym, cena która byłaby otrzymana w zamian za ten składnik aktywów, opiera się na koszcie, który musiałby ponieść uczestnik rynku będący kupującym, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowany o jego aktualne zużycie.

Ocena niepewności wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny

W przypadku aktywów i zobowiązań, dla których wycena nie opiera się na cenach rynkowych notowanych na aktywnych rynkach, Spółka przynajmniej raz do roku (na koniec roku obrotowego) przeprowadza i dokumentuje ocenę niepewności wyceny aktywów i zobowiązań przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

W celu oceny niepewności wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny Spółka wprowadziła następującą skalę:

- a. ocena 1 – niski stopień niepewności;
- b. ocena 2 – średni stopień niepewności;
- c. ocena 3 – wysoki stopień niepewności.

Adekwatność wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny

Przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny możliwe jest uzyskanie adekwatnych wartości godziwych spełniających wymogi Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Rozporządzenia delegowanego w zakresie wyceny aktywów i zobowiązań.

W przypadku aktywów i zobowiązań, dla których wycena nie opiera się na cenach rynkowych notowanych na aktywnych rynkach, Spółka przynajmniej raz do roku (na koniec roku obrotowego) przeprowadza i dokumentuje analizę wskazującą zasadność zastosowania alternatywnych metod wyceny.

W przypadku oceny negatywnej sporządzana jest stosowna pisemna informacja oraz ponownie uruchamiany jest proces wyceny wskazanego składnika bilansu ekonomicznego. O powyższym informowany jest Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Finansowy.

Tabela 47. Alternatywne metody wyceny – aktywa.

Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Nieruchomości, maszyny i wyposażenia (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Z powodu braku aktywnego rynku Spółka dokonuje wyceny środków trwałych stosując ostrożnościowe podejście kosztowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny. Gothaer TU S.A. wykorzystuje następujące metody kalkulacji w zależności od rodzaju środka trwałego: <ul style="list-style-type: none"> a) wartość godziwa sprzętu IT jest ustalana w oparciu o informacje dotyczące sprzedaży sprzętu poleasingowego; b) środki trwałe, inne niż sprzęt IT, wycenia się w wartości netto, wykazanej w statutowym sprawozdaniu finansowym – w ocenie Spółki, zastosowane uproszczenie nie ma istotnego wpływu na wyniki (w tym na poziom środków własnych, kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego) oraz na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tej informacji (w tym organu nadzoru).
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Spółka dokonuje wyceny depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Powyższe depozyty wycenia się w wartości nominalnej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami. Natomiast depozyty, których termin zapadalności przekracza 6 miesięcy podlegają dodatkowo dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka ¹⁵ .
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Spółka dokonuje wyceny należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana z zachowaniem zasady ostrożności przy uwzględnieniu analizy historycznej ściągłości. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.
Należności z tytułu reasekuracji biernej	Spółka dokonuje wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka. Należności z tytułu reasekuracji biernej obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym. Zgodnie z art. 41 ust. 3 Rozporządzenia delegowanego należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, zostały rozpoznane jako pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach).
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Spółka dokonuje wyceny pozostałych należności (handlowych, innych niż z działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności. Pozostałe należności obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka. Z tej pozycji wyłączana jest wartość dotycząca rozrachunków powiązanych z ZFŚS.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	Metoda wyceny nieprzeterminowanych należności od reasekuratorów, wynikających z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, jest zbieżna z podejściem stosowanym do wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej. Zgodnie z art. 28 pkt g) Rozporządzenia delegowanego płatności z tytułu odzysków i regresów, w jakim nie kwalifikują się jako osobne aktywa, zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości (dalej jak MSR) przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, powinny zostać ujęte w prognozie przepływów pieniężnych wykorzystywanych w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jeżeli natomiast płatności z tytułu odzysków i regresów spełniają definicję aktywa zgodnie z MSR i kwalifikują się jako osobne aktywa, to powinny zostać zaprezentowane w aktywach bilansu ekonomicznego. Spółka uznaje, że definicję aktywa, zgodnie z MSR, spełniają te odzyski i regresy, w przypadku których zostały zawarte ugody, a spłata należności jest regularna i zgodna z zawartą ugodą.

¹⁵ Spółka korzysta ze stóp procentowych wolnych od ryzyka, publikowanych (w cyklach miesięcznych) przez EIOPA. Wspomniane stopy są również wykorzystywane przez Gothaer TU S.A. do dyskontowania pozostałych aktywów i zobowiązań.

Tabela 48. Alternatywne metody wyceny – zobowiązania.

Zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych rezerw (innych niż techniczno-ubezpieczeniowe) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Rezerwa na niewykorzystane urlopy – Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy ustala się stosując metodę zobowiązań w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopu przez pracowników, a stanem jaki istniałby, gdyby urlopy były wykorzystywane proporcjonalnie do upływu czasu w okresie, za który te urlopy przysługują pracownikom zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dodatkowo część rezerwy dotycząca urlopów z lat wcześniejszych niż rok ubiegły jest poddawana dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p> <p>Rezerwa na wynagrodzenia – Rezerwa na wynagrodzenia wraz z narzutami (ZUS lub inne obciążenia) składa się z dwóch elementów i jej wartość jest ustalana w oparciu o poniższe metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rezerwa na wynagrodzenia, odprawy i odszkodowania dla zwolnionych pracowników tworzona jest dla pracowników, którzy do dnia bilansowego, tożsamego z końcem kwartału, otrzymali wypowiedzenia a wypłaty wynikające ze stażu pracy, umów o pracę, przepisów prawa pracy, będą realizowane w kolejnym roku kalendarzowym – wysokość tego świadczenia jest ustalana indywidualnie na każdego pracownika; b) rezerwa na wynagrodzenia zmienne, tworzona jest dla pracowników, którzy uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia zmiennego, w oparciu o regulaminy premiowania uchwalone dla poszczególnych jednostek organizacyjnych. <p>Rezerwa na sprawy sądowe – Spółka dokonuje analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi i na tej podstawie podejmuje decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach. Gothaer TU S.A. opiera swój szacunek dotyczący wysokości tworzonej rezerwy o opinie prawników, dotyczące poszczególnych spraw spornych.</p>
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Na mocy przepisów prawa pracownicy są uprawnieni do otrzymania odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia w momencie przejścia odpowiednio na emeryturę lub na rentę z tytułu niezdolności do pracy.</p> <p>Wartość godziwa rezerwy wyznaczana jest metodami aktuarialnymi, zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. Rezerwa jest kalkulowana dla każdego pracownika osobno.</p>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p>
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p>
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych zobowiązań (handlowych, innych niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p>
Zobowiązania podporządkowane	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań podporządkowanych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa zobowiązań podporządkowanych jest ustalana w wartości przyszłych zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopa dyskonta jest sumą stopy procentowej wolnej od ryzyka i marży, która jest różnicą oprocentowania pożyczki i 10-letniej stopy procentowej wolnej od ryzyka z miesiąca udzielania pożyczki.</p>
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	<p>Metoda wyceny rozrachunków dotyczących niezalokowanego inkasa składki oraz zwrotów składek jest zbieżna z podejściem stosowanym do wyceny zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych.</p> <p>Uwzględniając zapisy art. 28 pkt g) Rozporządzenia delegowanego Spółka rozpoznaje udział reasekuratorów w odzyskach i regresach, w przypadku tych odzysków i regresów, dla których zostały zawarte umowy, a spłata należności jest regularna i zgodna z zawartą umową.</p>

Tabela 49. Ocena niepewności i adekwatności wyceny aktywów przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

Pozycja	Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny	Źródło niepewności	Analiza niepewności	Ocena
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Brak aktywnego rynku	Występuje niepewność wyceny środków trwałych w zakresie zmienności cen, oceny stopnia zużycia i utraty wartości.	W przypadku wyceny sprzętu IT Spółka wykorzystuje ceny z dostępnych serwisów, co w znacznym stopniu minimalizuje ryzyko przeszacowania ich wartości.	1
Obligacje państwowe	Brak aktywnego rynku	Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących obligacji państwowych w zakresie zmienności stóp procentowych, ratingów oraz kursów walut. Dodatkowo brak płynności części instrumentów finansowych wynika ze strony podażowej rynku – jest istotne zainteresowanie instrumentem finansowym, jednakże nie jest on dostępny.	Z uwagi na podażowy charakter ryzyka dla części instrumentów finansowych i brak ofert na rynku, należy przyjąć, że ma miejsce nieznaczne niedoszacowanie wartości godziwej dla obligacji państwowych o bardzo długim horyzoncie inwestycyjnym (20-30 letnich). Jednakże, z uwagi na zasadę ostrożności, Spółka przyjęła do wyceny dane z ogólnodostępnego serwisu.	1
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Brak aktywnego rynku	Źródłem niepewności jest dostępność aktywa w krótkim okresie.	Poziom niepewności wyceny jest oceniany jako bardzo niski, ze względu na zapadalność lokat w krótkim terminie (głównie depozyty overnight) oraz na niskie oprocentowanie lokat bankowych.	1
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym kontrahenta. Dodatkowo niepewność dotyczy przewidywanych kosztów windykacji i przychodów z odzyskiwania należności. Powyższe niepewności oznaczają, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.	Gothaer TU S.A. dokonuje cyklicznych przeglądów założeń dotyczących ustalania wartości odpisów aktualizujących należności. Spółka współpracuje z podmiotami o bardzo wysokiej jakości kredytowej (zwłaszcza w działalności reasekuracyjnej), która jest potwierdzona w ramach ratingu oraz systemu Wypłacalność II – nadzór organów państwowych. Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia w głównej mierze efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Należności z tytułu reasekuracji biernej	Brak aktywnego rynku			1
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Brak aktywnego rynku			1

Tabela 50. Ocena niepewności i adekwatności wyceny zobowiązań przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

Pozycja	Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny	Źródło niepewności	Analiza niepewności	Ocena
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny rezerwy na niewykorzystane urlopy wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy: liczbami niewykorzystanych dni urlopu oraz poziomem wynagrodzeń poszczególnych pracowników, które w przyszłości mogą się zmienić. Brak informacji na temat ostatecznej realizacji poszczególnych parametrów będących podstawą do wyznaczenia nagród i premii powoduje, że istnieje niepewność w zakresie wyceny rezerw na wynagrodzenia zmienne. Stosowane zasady ustalania wysokości rezerw na sprawy sporne w znacznym stopniu pozwalają na zniwelowanie niepewności wyceny tych rezerw.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny rezerwy emerytalnej wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy: prawdopodobieństwem dotrwania pracownika do momentu otrzymania świadczenia oraz wartością zdyskontowanego świadczenia (przy użyciu założonej stopy dyskontowej i stopy wzrostu wynagrodzeń).	Z uwagi na młody zespół pracowników Spółki, wartość rezerwy emerytalnej jest niematerialna. Całkowite pominięcie zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników nie miałoby negatywnego wpływu na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tej informacji, w tym organu nadzoru. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	Brak aktywnego rynku	Zmienność otoczenia rynkowego wartości zobowiązań ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistych kwot, za jakie na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	Brak aktywnego rynku			1
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	Brak aktywnego rynku			1
Zobowiązania podporządkowane	Brak aktywnego rynku	Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących zobowiązań (pożyczek) podporządkowanych w zakresie zmienności stóp procentowych.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1

D.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące wyceny do celów wypłacalności zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Zarządzanie kapitałem

E

Zarządzanie kapitałem

Podstawowym dokumentem regulującym zarządzanie kapitałem Spółki jest Polityka zarządzania kapitałem przyjęta uchwałą Zarządu z 8 listopada 2016 roku.

W ramach gospodarki kapitałowej Gothaer TU S.A. koncentruje się na dążeniu do zachowania wypłacalności i ciągłej zdolności wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań, poprzez utrzymywanie takiego poziomu środków własnych¹⁶, który umożliwi Spółce przyjęcie na siebie nieoczekiwanej, dużej szkody w określonym horyzoncie czasu i zapewni terminową wypłatę odszkodowań i świadczeń dla osób uprawnionych.

Adekwatność kapitałowa Gothaer TU S.A. jest zapewniona poprzez:

- a. posiadanie kapitałów odpowiednich do ponoszonego przez Spółkę ryzyka, w szczególności poprzez realizację wymogów w zakresie pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi;
- b. realizację wymogu określonego w art. 397 KSH, tj. strata Spółki nie przewyższa sumy kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Spółka ustaliła, wspólnie z akcjonariuszem, że maksymalnym akceptowalnym poziomem ryzyka jest osiągnięcie pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi na poziomie 110%, natomiast pożądany poziom ryzyka został określony na poziomie 125%. Utrzymywanie wspomnianych wskaźników pokrycia wiąże się ze stosowaniem trzech równoległych działań zarządczych:

- a. optymalizacją zarządzania ryzykiem (m.in. poprzez transfer ryzyka w ramach programu reasekuracji);
- b. utrzymywaniem zobowiązań podporządkowanych na odpowiednim poziomie;
- c. podnoszeniem kapitałów własnych.

Współczynniki wypłacalności są monitorowane w cyklach kwartalnych w ramach bieżących zadań jednostek organizacyjnych. Natomiast uzyskane wyniki są przedstawiane Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

W wyniku działań zarządczych w 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitału o 34 000 tys. zł (w tym 7 771 tys. zł dotyczyło kapitału zakładowego, a 26 229 tys. zł kapitału zapasowego – agio).

W Spółce są wyznaczone osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za wyliczanie, raportowanie i monitorowanie współczynników zapewniających adekwatność kapitałową. Zostały również przygotowane zasady raportowania w przypadku ewentualnego spadku współczynników wypłacalności poniżej ustalonych minimalnych poziomów.

Założenia dotyczące przyszłego zapotrzebowania na kapitał są opracowywane w ramach procesu planistycznego, w horyzoncie pięciu lat. W dniu 13 września 2018 roku Rada Nadzorcza uchwaliła plan na lata 2019-2023. We wspomnianym okresie Gothaer TU S.A. zamierza kontynuować strategię utrzymywania odpowiedniego stopnia pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi.

¹⁶ Środki własne Spółki są równe podstawowym środkom własnym, ponieważ Gothaer TU S.A. nie posiada uzupełniających środków własnych.

E.1 Środki własne

Klasyfikacja środków własnych

Zgodnie z art. 245 i art. 246 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, środki własne są przyporządkowane do jednej z trzech kategorii, w zależności od jakości składników kapitału, i odnoszą się do kwoty dostępnych środków własnych przed zastosowaniem ograniczeń ze względu na kategorię.

Tabela 51. Porównanie dostępnych środków własnych Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Element środków własnych (w tys. zł)	31.12.2017	Wycena na potrzeby Wyplacalność II	31.12.2018
Środki własne kategorii 1	123 031	55 001	178 032
Kapitał zakładowy	110 382	0	110 382
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, związana z kapitałem zakładowym	80 514	0	80 514
Rezerwa uzgodnieniowa	-67 865	55 001	-12 864
Środki własne kategorii 2	51 412	1 536	52 948
Zobowiązania podporządkowane	51 412	1 536	52 948
Środki własne kategorii 3	0	0	0
Dodatnia wartość aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0
Środki własne	174 443	56 537	230 980

Dodatkowe informacje dotyczące środków własnych zostały zaprezentowane w załączniku nr 9 – S.23.01.01.

Kategoria 1

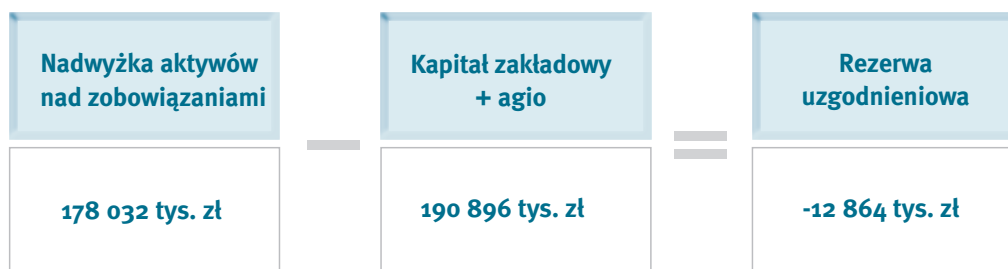
Uwzględniając zapisy art. 69 Rozporządzenia delegowanego Spółka zaklasyfikowała do kategorii 1 opłacony kapitał zakładowy i powiązaną z nim nadwyżkę ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji oraz rezerwę uzgodnieniową.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał zakładowy Gothaer TU S.A., wykazany w statutowym sprawozdaniu finansowym, składał się z 55 191 438 nieuprzywilejowanych akcji imiennych o łącznej wartości nominalnej 110 382 tys. zł (bez zmian w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku).

W wyniku różnic pomiędzy cenami nominalnymi i emisyjnymi poszczególnych serii akcji, na dzień 31 grudnia 2018 roku, nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, związana z kapitałem zakładowym, wyniosła 80 514 tys. zł (bez zmian w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Zgodnie z art. 70 Rozporządzenie delegowanego rezerwa uzgodnieniowa jest równa nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami (wynikającej z bilansu ekonomicznego), pomniejszonej o pozycje kapitału zaprezentowane w statutowym sprawozdaniu finansowym (opłacony kapitał zakładowy i powiązaną z nim nadwyżkę ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji). Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość rezerwy uzgodnieniowej wyniosła -12 864 tys. zł (-67 865 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Schemat 16. Rezerwa uzgodnieniowa na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Kategoria 2

Uwzględniając zapisy art. 72 Rozporządzenia delegowanego Spółka zaklasyfikowała do kategorii 2 zobowiązania podporządkowane, wycenione zgodnie z art. 75 Dyrektywy Wyłatalność II.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Gothaer TU S.A. posiadało trzy zobowiązania podporządkowane, które zostały udzielone przez Gothaer Finanzholding AG. Łączna wartość nominalna zobowiązań podporządkowanych wyniosła 50 000 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka zarachowała odsetki od powyższych zobowiązań podporządkowanych w kwocie 665 tys. zł (1 779 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa pożyczek podporządkowanych wyniosła 52 948 tys. zł (51 412 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Tabela 52. Analiza zobowiązań podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	Zobowiązanie podporządkowane 1	Zobowiązanie podporządkowane 2	Zobowiązanie podporządkowane 3
Nominał (tys. zł)	13 500	21 500	15 000
Data otrzymania	29 grudnia 2015	13 września 2016	21 listopada 2016
Data wymagalności	29 grudnia 2025	13 września 2026	21 listopada 2026
Oprocentowanie	8,14%	8,33%	8,23%

Analiza zapisów art. 73 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego:			
niższy stopień uprzywilejowania	✓	✓	✓
brak cech, które mogą spowodować niewypłacalność Spółki	✓	✓	✓
pierwotny termin wymagalności wynosi co najmniej 10 lat	✓	✓	✓
splata lub wykup są opcjonalne i zależą od uprzedniego uzyskania zgody organu nadzoru	✓	✓	✓
ograniczone bodźce do spłaty lub wykupu	✓	✓	✓
zawieszenie spłaty lub wykupu w przypadku, gdyby zachodziła niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
wstrzymanie wypłat jeżeli zachodzi niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
określenie warunków wypłaty kiedy zachodzi niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
zobowiązanie podporządkowane jest wolne od obciążeń	✓	✓	✓
zobowiązanie podporządkowane wykazuje cechy z art. 71 dla pozycji z art. 69 lit. b), ale przekracza limit z art. 82 ust. 3.	✓	✓	✓

Kategoria 3

Uwzględniając zapisy art. 76 Rozporządzenia delegowanego Spółka nie rozpoznała środków własnych kategorii 3, ponieważ Gothaer TU S.A. nie osiągnęło dodatniej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Dopuszczalność i limity środków własnych

Zgodnie z art. 82 Rozporządzenia delegowanego, Spółka monitoruje poziom poszczególnych kategorii dostępnych środków własnych, wykorzystując limity ilościowe, które określono jako procent:

- a. kapitałowego wymogu wypłacalności:
  - kategoria 1 – co najmniej 50% kapitałowego wymogu wypłacalności;
  - kategoria 3 – mniej niż 15% kapitałowego wymogu wypłacalności;
  - kategoria 2 i 3 łącznie – nie więcej niż 50% kapitałowego wymogu wypłacalności;

b. minimalnego wymogu kapitałowego:

- kategoria 1 – co najmniej 80% minimalnego wymogu kapitałowego;
- kategoria 2 – nie więcej niż 20% minimalnego wymogu kapitałowego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku żadne z powyższych ograniczeń, dotyczących kapitałowego wymogu wypłacalności, nie zostało przekroczone, dlatego Spółka mogła dopuścić na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności wszystkie dostępne środki własne w kwocie 230 980 tys. zł.

Analogiczna sytuacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2017 roku, kiedy Gothaer TU S.A. mogło dopuścić na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności wszystkie dostępne środki własne w kwocie 174 443 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku minimalny wymóg kapitałowy został w całości pokryty dopuszczonymi środkami własnymi kategorii 1 (nieograniczonej). Jednak zgodnie z powyższymi ograniczeniami wartość środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego wyniosła 190 769 tys. zł i była mniejsza od wartości środków własnych dostępnych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego.

Analogiczna sytuacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2017 roku, kiedy Gothaer TU S.A. mogło dopuścić na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego część dostępnych środków własnych w kwocie 133 278 tys. zł.

Tabela 53. Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie SCR i MCR na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie SCR i MCR (w tys.zł)	Ogółem	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie SCR	230 980	178 032	52 948	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	230 980	178 032	52 948	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	230 980	178 032	52 948	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	190 769	178 032	12 737	
SCR	141 518			
MCR	63 683			
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	163%			
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	300%			

Kapitał własny ze sprawozdania finansowego, a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami

Na potrzeby Wyptacalności II Spółka wprowadza do bilansu ekonomicznego korekty, które mają na celu zaprezentowanie wartości godziwej aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych).

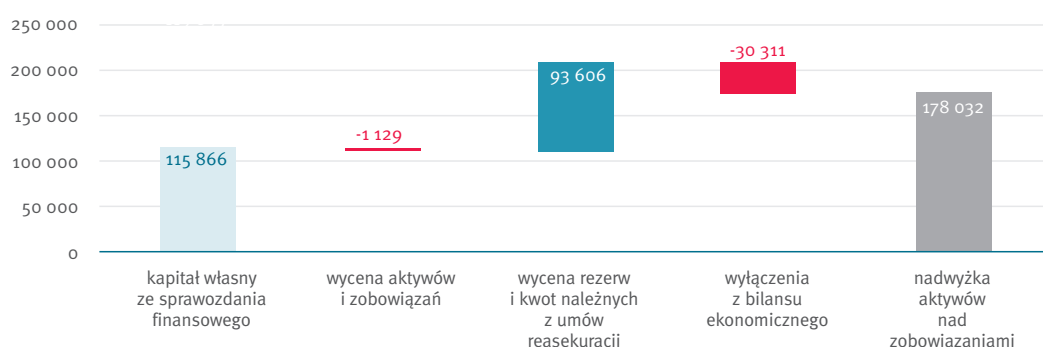
Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał własny ze statutowego sprawozdania finansowego wyniósł 115 866 tys. zł (92 435 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Na potrzeby Wyptacalności II Spółka dokonała:

- wyceny aktywów i zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) do wartości godziwej;
- obliczenia najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, a także najlepszego oszacowania kwot należnych z umów reasekuracji;
- wyłączenia wybranych pozycji z bilansu ekonomicznego;
- ujęcia wpływu podatkowego będącego pochodną powyższych punktów.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami wyniosła 178 032 tys. zł (123 031 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Wykres 6. Kapitał własny ze statutowego sprawozdania finansowego a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Uzupełniające środki własne

W latach 2018 oraz 2017, Gothaer TU S.A. nie posiadało uzupełniających środków własnych.

Przepisy przejściowe

W latach 2018 oraz 2017 Gothaer TU S.A. nie posiadało środków własnych, które podlegały przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy Wyptacalność II.

Mechanizm pokrywania straty

Gothaer TU S.A. nie posiada podstawowych środków własnych, określonych w art. 69 lit. a) ppkt (iii), (v) oraz art. 69 lit. b) Rozporządzenia delegowanego, dlatego dla Spółki nie mają zastosowania przepisy określone w art. 71 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia delegowanego.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Dyrektywa Wypłacalność II definiuje dwa osobne poziomy wypłacalności dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji:

- a. kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR), który odpowiada wysokości środków własnych pozwalającej zakładowi ubezpieczeń lub zakładowi reasekuracji przetrwać nawet w bardzo niekorzystnych warunkach i po poniesieniu znacznych strat, a tym samym daje klientom istotną gwarancję realizacji zobowiązań ubezpieczeniowych;
- b. minimalny wymóg kapitałowy (MCR), który odpowiada wysokości środków własnych, poniżej której dalsze prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji naraża jego klientów na nieakceptowalny poziom ryzyka.

W celu zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania powyższych wymogów kapitałowych.

Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR)

Do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności Gothaer TU S.A. wykorzystuje formułę standardową, w której rozpoznaje wszystkie moduły ryzyka wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II. W kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka nie stosuje uproszczeń, ani parametrów specyficznych.

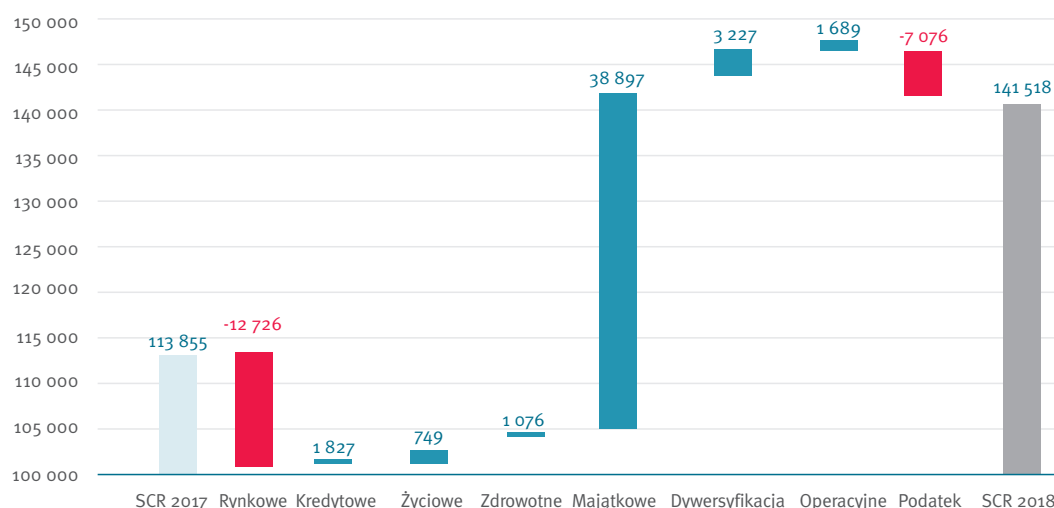
W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 141 518 tys. zł wobec środków własnych na poziomie 230 980 tys. zł, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 163%. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 113 855 tys. zł wobec środków własnych na poziomie 174 443 tys. zł, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 153%.

Dane wykorzystane przez Spółkę do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności zostały zaprezentowane w załączniku nr 9 – S.25.01.21.

Tabela 54. Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31.12.2017	31.12.2018
Ryzyko rynkowe	27 191	14 465
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	25 856	27 683
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	2 154	2 903
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 692	11 768
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	89 789	128 686
Dywersyfikacja	-38 060	-34 833
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	117 622	150 672
Korekta w wyniku agregacji funduszy wyodrębnionych	0	0
Ryzyko operacyjne	18 941	20 630
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Zdolność odroczonego podatku do pokrywania strat	-22 708	-29 784
Wymóg kapitałowy zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	113 855	141 518
Ustanowione wymogi kapitałowe	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	113 855	141 518

Wykres 7. Zmiana kapitałowego wymogu wypłacalności: 31 grudnia 2017 roku w porównaniu do 31 grudnia 2018 roku.

Opis dotyczący planowanych zmian ryzyk wchodzących w skład kapitałowego wymogu wypłacalności w okresie planowania biznesowego został zaprezentowany w rozdziale C. Profil ryzyka niniejszego sprawozdania.

Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)

Minimalny wymóg kapitałowy definiuje poziom, poniżej którego nie powinna spaść wysokość środków własnych zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Spółka wyznacza minimalny wymóg kapitałowy za pomocą wzoru, uwzględniającego wartość najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomniejszoną o kwoty należne z tytułu reasekuracji oraz w oparciu o składki przypisane netto, w rozbiciu na poszczególne linie biznesowe. Minimalny wymóg kapitałowy jest ograniczony z dołu i z góry przez odpowiedni procent kapitałowego wymogu wypłacalności, tak aby możliwe było narastające stopniowanie działań nadzorczych, oraz aby wyliczenia były łatwo sprawdzalne.

Dane do wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego pochodzą z systemów informatycznych Spółki i podlegają kontrolom wewnętrznym. Zapewnienie odpowiedniej jakości danych zostało uregulowane poprzez określenie ról i odpowiedzialności poszczególnych biur merytorycznych w procesie sprawozdawczym dotyczącym Wypłacalności II.

W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2018 roku minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 63 683 tys. zł wobec środków własnych na poziomie 190 769 tys. zł, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 300%. Na dzień 31 grudnia 2017 roku minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 51 235 tys. zł wobec środków własnych na poziomie 133 278 tys. zł, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 260%.

Dane wykorzystane przez Spółkę do kalkulacji minimalnego wymogu kapitałowego zostały zaprezentowane w załączniku nr 10 – S.28.01.01.

Tabela 55. Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31.12.2017	31.12.2018
Linowy minimalny wymóg kapitałowy	59 861	68 743
Kapitałowy wymóg wypłacalności	113 855	141 518
Górny próg minimalnego wymogu kapitałowego	51 235	63 683
Dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	28 464	35 380
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	51 235	63 683
Nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	15 724	16 026
Minimalny wymóg kapitałowy	51 235	63 683

Opis dotyczący planowanych zmian ryzyk wchodzących w skład kapitałowego wymogu wypłacalności w okresie planowania biznesowego został zaprezentowany w rozdziale C. Profil ryzyka niniejszego sprawozdania.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała ekspozycji, wobec których konieczne byłoby zastosowanie ryzyka cen akcji opartego na duracji.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

W latach 2018 oraz 2017 do obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności Gothaer TU S.A. wykorzystywało formułę standardową, w której rozpoznawało wszystkie moduły ryzyka, wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II. W kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka nie stosowała uproszczeń, ani parametrów specyficznych.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W latach 2018 oraz 2017 Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności (Gothaer TU S.A. posiadało dopuszczone środki własne na poziomach przewyższających wymogi kapitałowe).

E.6. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Załączniki

do Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia
Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Aktywa		C0010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	89 721
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	4 815
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	821 484
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	12
Akcje i udziały – notowane	R0110	12
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	807 812
Obligacje państwowe	R0140	807 812
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	13 660
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polis	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	408 645
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	256 337
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	256 285
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	52
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	152 308
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	152 308
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	32 325
Należności z tytułu reasekuracji biemej	R0370	158
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	2 219
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	1 463
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	6 963
Aktywa ogółem	R0500	1 367 793

Zobowiązania		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	672 233
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	646 089
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	622 466
Margines ryzyka	R0550	23 623
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	26 144
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	24 586
Margines ryzyka	R0590	1 558
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	176 947
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	176 947
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	175 476
Margines ryzyka	R0680	1 471
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe	R0730	
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieceniowe)	R0750	11 880
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	172
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	89 721
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	4 437
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	157 744
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	10 391
Zobowiązania podporządkowane	R0850	52 948
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	52 948
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	13 288
Zobowiązania ogółem	R0900	1 189 761
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	178 032

5.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia					
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060
Składki przypisane							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	58 095	0	0	364 175	95 879	4 096
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	760
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130						
Udział zakładu reasekuracji	R0140	428	0	0	286 979	300	193
Netto	R0200	57 667	0	0	77 196	95 579	4 663
Składki zarobione							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	57 141	0	0	331 719	87 876	4 168
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	833
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230						
Udział zakładu reasekuracji	R0240	504	0	0	258 783	300	193
Netto	R0300	56 637	0	0	72 936	87 576	4 808
Odszkodowania i świadczenia							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	21 346	0	0	203 566	48 090	1 609
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	19	0	131
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330						
Udział zakładu reasekuracji	R0340	91	0	0	171 719	37	33
Netto	R0400	21 255	0	0	31 866	48 053	1 707
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych							
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430						
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	27 960	0	0	35 015	27 617	1 847
Pozostałe koszty	R1200						
Koszty ogółem	R1300						

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie					
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Składki przypisane							
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione							
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia							
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	12 603
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	0	0	0	0	12 603
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych							
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500						
Koszty ogółem	R2600						

nia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna)						Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	
C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
118 661	47 599	13 593	5 466	16 539	5 286					729 389
8 874	3 029	0	0	0	1 359					14 022
						0	0	0	0	0
13 046	6 552	7 131	0	9 550	2 141	0	0	0	0	326 320
114 489	44 076	6 462	5 466	6 989	4 504	0	0	0	0	417 091
113 526	46 547	8 359	5 584	14 132	5 172					674 224
8 466	2 811	0	0	0	1 318					13 428
						0	0	0	0	0
12 495	6 443	4 211	0	7 975	1 863	0	0	0	0	292 767
109 497	42 915	4 148	5 584	6 157	4 627	0	0	0	0	394 885
56 081	21 258	7 840	204	4 813	1 591					366 398
4 098	1 047	0	0	0	44					5 339
						0	0	0	0	0
2 668	1 760	6 491	10	4 691	238	0	0	0	0	187 738
57 511	20 545	1 349	194	122	1 397	0	0	0	0	183 999
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
						0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50 500	20 849	3 316	5 393	9 676	1 574	0	0	0	0	183 747
										17 685
										201 432

Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
C0270	C0280	C0300
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	12 603
0	0	0
0	0	12 603
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
		0
		0

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) -Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Składki przypisane								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	729 389						729 389
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	14 022						14 022
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	326 320						326 320
Netto	R0200	417 091						417 091
Składki zarobione								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	674 224						674 224
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	13 428						13 428
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	292 767						292 767
Netto	R0300	394 885						394 885
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	366 398						366 398
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	5 339						5 339
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	187 738						187 738
Netto	R0400	183 999						183 999
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0						0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0						0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0						0
Netto	R0500	0						0
Koszty poniesione	R0550	183 747						183 747
Pozostałe koszty	R1200							17 685
Koszty ogółem	R1300							201 432

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) - Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Składki przypisane								
Brutto	R1410	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0						0
Netto	R1500	0						0
Składki zarobione								
Brutto	R1510	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0						0
Netto	R1600	0						0
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R1610	12 603						12 603
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0						0
Netto	R1700	12 603						12 603
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto	R1710	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0						0
Netto	R1800	0						0
Koszty poniesione	R1900	0						0
Pozostałe koszty	R2500							0
Koszty ogółem	R2600							0

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym			Pozostałe ubezpieczenia na życie		
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0		
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0		
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka								
Najlepsze oszacowanie								
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		0	0		0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0		0	0		0	0
Margines ryzyka	R0100	0	0			0		
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0		
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0		
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0200	0	0			0		

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja						
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka								
Najlepsze oszacowanie								
Rezerwy składek								
Brutto	R0060	10 068	0	0	110 433	28 839	371	24 263
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	45	0	0	36 000	0	0	749
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	10 023	0	0	146 433	28 839	371	23 514
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R0160	14 518	0	0	339 855	13 883	1 842	52 102
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	7	0	0	278 736	56	32	5 906
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	14 511	0	0	61 119	13 827	1 810	46 196
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	24 586	0	0	450 288	42 722	2 213	76 365
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	24 534	0	0	207 552	42 666	2 181	69 710
Margines ryzyka	R0280	1 558	0	0	13 178	2 709	138	4 426
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – Ogółem	R0320	26 144	0	0	463 466	45 431	2 351	80 791
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	52	0	0	242 736	56	32	6 655
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	26 092	0	0	220 730	45 375	2 319	74 136

Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
Co090	Co100	Co150	Co160	Co170	Co180	Co190	Co200	Co210
0	0	0	0			0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
175 476	0	175 476		0	0	0	0	0
152 308	0	152 308		0	0	0	0	0
23 168	0	23 168		0	0	0	0	0
1 471	0	1 471	0			0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
0	0	0		0	0	0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
176 947	0	176 947	0			0	0	0

Reasekuracja czynna					Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
Co090	Co100	Co110	Co120	Co130	Co140	Co150	Co160	Co170	Co180
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 889	17 071	-322	5 592	534	0	0	0	0	204 738
763	7 868	0	3 788	201	0	0	0	0	-22 586
7 126	9 203	-322	1 804	333	0	0	0	0	227 324
31 991	-15 825	585	1 519	1 844	0	0	0	0	442 314
2 974	-10 281	10	1 251	232	0	0	0	0	278 923
29 017	-5 544	575	268	1 612	0	0	0	0	163 391
39 880	1 246	263	7 111	2 378	0	0	0	0	647 052
36 143	3 659	253	2 072	1 945	0	0	0	0	390 715
2 295	584	37	132	124	0	0	0	0	25 181
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42 175	1 830	300	7 243	2 502	0	0	0	0	672 233
3 737	-2 413	10	5 039	433	0	0	0	0	256 337
38 438	4 243	290	2 204	2 069	0	0	0	0	415 896

5.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie
Rok szkody / rok zawarcia umowy   Z0010   1 - Rok zajścia szkody

Wyplacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)
(wartość bezwzględna)

Rok zmiany												W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	Co170	Co180
Co010	Co020	Co030	Co040	Co050	Co060	Co070	Co080	Co090	Co100	Co110			
Wcześniejsze lata	R0100										9 462		
N-9	R0160	147 672	69 954	12 570	6 884	7 969	4 833	3 341	2 450	811	865		
N-8	R0170	176 117	76 785	16 371	5 723	5 272	5 115	3 319	2 015	1 435			
N-7	R0180	144 747	58 870	8 968	6 532	4 328	4 023	3 424	1 245				
N-6	R0190	155 000	61 083	9 594	7 919	6 493	4 758	6 466					
N-5	R0200	156 689	62 511	8 361	6 571	2 684	3 868						
N-4	R0210	178 862	69 658	10 872	9 181	5 029							
N-3	R0220	213 001	82 369	17 735	10 029								
N-2	R0230	224 003	89 678	17 931									
N-1	R0240	183 380	70 033										
N	R0250	160 028											
Ogółem												R0260	2 624 886

Niezdykontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowanie i świadczenia brutto
(wartość bezwzględna)

Rok zmiany												Koniec roku (dane zdyskontowane)	
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		
	Co200	Co210	Co220	Co230	Co240	Co250	Co260	Co270	Co280	Co290	Co300	Co360	
Wcześniejsze lata	R0100										48 778	R0100	44 393
N-9	R0160							12 688	12 351	13 734		R0160	11 863
N-8	R0170						14 345	11 948	12 321			R0170	10 649
N-7	R0180					16 548	13 172	12 017				R0180	10 438
N-6	R0190				21 923	15 933	12 404					R0190	10 580
N-5	R0200			32 532	20 348	17 917						R0200	15 773
N-4	R0210		52 564	40 598	34 241							R0210	30 839
N-3	R0220	84 192	60 994	48 450								R0220	44 719
N-2	R0230	194 460	79 290	43 746								R0230	36 915
N-1	R0240	186 719	79 670									R0240	69 906
N	R0250	171 830										R0250	156 241
Ogółem												R0260	442 316

5.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

		Kwota wraz ze środkami w zakresie gwarancji długoterminowych i środkami przejściowymi	Wpływ środka przejściowego dotyczącego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Wpływ środka przejściowego dotyczącego stóp procentowych	Wpływ korekty z tytułu zmiany przyjętej jako zero	Wpływ korekty dopasowującej przyjętej jako zero
		Co010	Co030	Co050	Co070	Co090
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0010	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne	R0020	0	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	R0050	0	0	0	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0090	0	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego	R0100	0	0	0	0	0
Minimalny wymóg kapitałowy	R0110	0	0	0	0	0

5.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Kategoria 1 – nieograniczona	Kategoria 1 – ograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	110 382	110 382		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	80 514	80 514		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	-12 864	-12 864			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	52 948		0	52 948	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	230 980	178 032	0	52 948	0
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	0
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie SCR	R0500	230 980	178 032	0	52 948	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	230 980	178 032	0	52 948	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	230 980	178 032	0	52 948	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	190 769	178 032	0	12 737	
SCR	R0580	141 518				
MCR	R0600	63 683				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	163,22%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	299,56%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	178 032
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	190 896
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	-12 864
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	0

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	14 465		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	R0020	27 683		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	2 903	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	11 768	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	128 686	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-34 833		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	150 672		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	20 630
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-29 784
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	141 518
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	141 518
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Minimalny wymóg kapitałowy - działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010
MCR _{NL} Wynik	R0010	68 257

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

Ogólne obliczenie MCR

strona136